

„In Deutschland bin ich Anwalt der Griechen, in Griechenland Anwalt der Deutschen“

Paramythia ist eine kleine Stadt im nordwestlichen Epirus Griechenlands. Eine Kleinstadt mit großer Tradition und großen Problemen. Idyllisch gelegen, Bischofsitz seit vielen Jahrhunderten tendiert die Demografie immer weiter ins Minus. Siebzig Prozent aller jungen Bürger der Stadt sind arbeitslos. Über die Suche nach Möglichkeiten sprachen wir mit Vizebürgermeister Dimitri Mamouris. Mamouris wurde in Paramythia geboren, studierte in Berlin Betriebswirtschaft und arbeitete viele Jahre verantwortlich in großen Konzernen. Ein Wanderer zwischen zwei Welten. S. 11

Berufliche Bildung: DHW setzt sich für bundesweite interkulturelle Netzwerke ein

In **Bonn** fand die erste Fachtagung des bundesweiten Transferprojektes "Interkulturelle Netzwerke - Bildungsbeauftragte für junge Menschen!", dass aus Mitteln des Bundesministeriums für Bildung und Forschung gefördert wird. Die Fachtagung richtete sich an bildungs- und integrationspolitische Akteure aus dem Bund und den Ländern sowie an weitere Akteure aus dem Bereich Bildung und Integration, die an einer Zusammenarbeit mit Migrantenorganisationen interessiert sind und mit solchen schon arbeiten. S. 10

Der Schatz kommunaler Zusammenarbeit

Thomas Fettback, der frühere Oberbürgermeister (OBM) der Stadt Biberach in Baden-Württemberg, amtierte 18 Jahre an der Spitze der Stadt. Seitdem berät er als ehrenamtlicher Experte der Deutsch-Griechischen-Versammlung (DGV) griechische Kommunalverwaltungen. Bereits als OBM formulierte er die Feststellung, dass internationale kommunale Zusammenarbeit ein „Schatz sei, der noch zu heben wäre“ und bezog sich auf entsprechende Beispiele aus Schweden und Holland. Fettback ist der Ansprechpartner der DGV für jugendorientierte Maßnahmen besonders der Opfergemeinden Griechenlands. Wir sprachen bei seinem Aufenthalt in Nordgriechenland und Paramythia mit Thomas Fettback. S.11

Εργασίες για την ανάπλαση των κήπων της Ιεράς Θεολογικής Σχολής της Χάλκης

Στα πλαίσια των προσπαθειών του Οικουμενικού Πατριαρχείου για την επαναλειτουργία της Ιεράς Θεολογικής Σχολής της Χάλκης, έχει γίνει την τελευταία διετία μία σειρά ενεργειών με πρωτοβουλία του Σεβασμιότατου Μητροπολίτου Προύσσης και ηγουμένου της Ι.Μ Αγίας Τριάδος Χάλκης κ.κ. Ελπιδοφόρου σε συνεργασία με Πανεπιστημιακά ιδρύματα για τις μελέτες αποκατάστασης των κτιρίων και του περιβάλλοντος χώρου. Ήδη, εδώ και αρκετό καιρό, έχει ξεκινήσει η προσπάθεια εφαρμογής της μελέτης για τον ιδιαίτερα όμορφο κήπο της Σχολής, που βασίζεται στην μελέτη ομάδας επιστημόνων από το Πανεπιστήμιο ΝΕΑΠΟΛΙΣ της Πάφου. Σελ. 3

Die Elliniki Gnomi im Gespräch mit dem Oberbürgermeister der Landeshauptstadt Düsseldorf Dirk Elbers

Ein Interview über das Leben der Griechen in Düsseldorf und die langjährige deutsch-griechische Freundschaft

Der geborene Düsseldorfer Dirk Elbers steht Rede und Antwort zu wirtschaftlich-politischen Fragen sowie den Chancen, die eine international geprägte Metropole wie

Düsseldorf im Herzen Europas bietet. Am 25. Mai kandidiert Elbers im Rahmen der Oberbürgermeisterwahlen ein weiteres Mal für die Vertretung der nordrhein-westfäli-

schen Landeshauptstadt Düsseldorf. Dabei plant er mittels verschiedener Projekte die fortschreitende Entwicklung der Stadt anzukurbeln. S. 9

Πάσχα στα Μετέωρα

Μια μοναδική ατμόσφαιρα βιώνουν όσοι βρεθούν τη Μεγάλη Εβδομάδα στη Μοναστική Πολιτεία των Μετεώρων, έτσι που τα λόγια του Παπαδιαμάντη, ...Εισέλθωμεν εις τους ναούς και ιδωμεν άλλον κόσμον, κόσμον Ουράνιον. Ενωθώμεν τουλάχιστον πνευματικώς εκεί εις τας Εκκλησίας, γινόμενοι όλοι αδελφοί, όλοι ίσοι απέναντι του Εσταυρωμένου. Εκεί προ του θυσιαστηρίου ας σιγήσουν τα πάθη, και ας ομιλήσει η καρδιά και ας ακουσθή η φωνή της συνειδήσεως...., λες πως γίνονται πράξη. Ο πιστός εκεί στη θεοφρούρητη ισάγγελη πολιτεία των Μετεώρων, οδηγείται βαθμυδόν στη νήψη της ψυχής του. Στη νήψη που καθαρίζει την καρδιά από τους εμπαθείς λογισμούς προσδιδοντάς της ανωτερότητα και ομορφιά μεγάλη. Είναι μια απ' τις μεγάλες προσφορές των Μοναστηριών μας και του μοναχισμού στον σύγχρονο άνθρωπο και την κοινωνία. (Η φωτογραφία της ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΝΩΜΗΣ).

Πασχαλινά μηνύματα και άρθρα για το Άγιο Πάσχα στην ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΝΩΜΗ Σελ. 3-4

ΘΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΘΕΣΕΙΣ ▶ Του Αποστόλη Ζών

Ο χρόνος θα δείξει...

Ο **Κυριάκος Κομβόπουλος** είναι καθηγητής Μηχανολογίας στο University of California, Berkeley και τον περασμένο Φεβρουάριο, όπως ενημερωθήκαμε αναλυτικά, βρέθηκε στη Θεσσαλονίκη ως επισκέπτης καθηγητής στο τμήμα Φυσικής του ΑΠΘ στο πλαίσιο του προγράμματος RoleMak δίνοντας διαλέξεις.

«Υπάρχει μια κατάσταση που μεταλλάσσεται διαρκώς στην Ελλάδα. Πολλοί παράγοντες καθορίζουν τις εξελίξεις, όμως έχουμε την άποψη ότι πρέπει να φανούμε γενναίοι για να δώσουμε λύση στα προβλήματα».

Η παραπάνω διαπίστωση ανήκει στον ίδιο, σε έναν έλληνα επιστήμονα που βρίσκεται μακριά από τη χώρα του εδώ και 34 χρόνια. Επισκέπτεται όμως συχνά τη Θεσσαλονίκη καθώς συνεργάζεται στενά με το Εργαστήριο Ναυοτεχνολογίας LTEN του ΑΠΘ.

Ο Κυριάκος Κομβόπουλος είναι ένας από τους διεθνούς κύρους ερευνητές απ' όλο τον κόσμο που έρχονται στο πλαίσιο του RoleMak να διδάξουν σε φοιτητές και ερευνητές του Τμήματος Φυσικής του ΑΠΘ. «Εχω συνεργασία εδώ και 15 χρόνια με το Εργαστήριο Ναυοτεχνολογίας του ΑΠΘ και μπορώ με σιγουριά να πω ότι το επίπεδο των σπουδών στην Ελλάδα όπως και το επίπεδο των φοιτητών είναι εφάμιλλο με των ΗΠΑ. Η διαφορά είναι ότι οι νέοι στην Ελλάδα παίρνουν γνώσεις που δεν ξέρουν πώς μπορούν να αξιοποιήσουν».

Ο ίδιος αν και βρίσκεται πολύ μακριά από την πατρίδα του και δεν σκέφτεται να εγκατασταθεί μόνιμα εδώ παρακολουθεί στενά τις εξελίξεις: «Αυτό που θα μπορούσα να πω, να συμβου-

λεύσω εάν θέλετε είναι να προχωρήσουν άμεσα στην Ελλάδα οι επενδύσεις στην Τεχνολογία. Για παράδειγμα η Ναυοτεχνολογία που έχει αναπτυχθεί πολύ μπορεί να καλύψει με προϊόντα δεκάδες τομείς και να δημιουργήσει πολλές εφαρμογές. Η τεχνολογία στην Ελλάδα βρίσκεται πολύ μπροστά. Αυτό που πρέπει να γίνει είναι να υπάρξει στήριξη από το Κράτος και επενδύσεις». Πρόκειται για διαπιστώσεις οι οποίες θα πρέπει να ληφθούν σοβαρά υπόψη από τους κάθε λογής αρμοδίους που είναι υπεύθυνοι για την οικονομική κατάσταση της Ελλάδας.

Τα πράγματα λοιπόν με βάση τις παραπάνω διαπιστώσεις ενός ακόμα διακεκριμένου Έλληνα επιστήμονα της διασποράς είναι ξεκάθαρα... Πρόκειται για μονόδρομο θα λέγαμε αν θέλουμε να είμαστε στη μεγάλη ευρωπαϊκή οικογένεια, αν επιθυμούμε να έχουμε μια αξιοπρεπή θέση στη διεθνή πολιτική και οικονομική ζωή. Τον τελευταίο καιρό και υπό το βάρος των πιέσεων η παρούσα κυβέρνηση, προσπαθεί να αντιμετωπίσει, τις χρόνιες παθολογίες του ελληνικού κράτους και της οικονομίας.

Προσπαθεί να επηρεάσει και να οργανώσει συλλογικές μορφές λειτουργίας του πολιτικού συστήματος.

Ωστόσο, το ερώτημα που προκύπτει αβίαστα είναι αν αυτές οι περιφημες «μεταρρυθμίσεις» αποτελέσουν μια επαναλαμβανόμενη φούσκα, που επικοινωνιακά θα συγκαλύπτει την απραξία, τον κομματισμό και τη διαφθορά, ή θα οδηγήσει πραγματικά σε μια παρατεταμένη ανάπτυξη τη χώρα. Ο χρόνος θα δείξει...

1ο Γερμανοελληνικό Επιχειρηματικό Forum στην Κολωνία

Κολωνία-Θεσσαλονίκη, ενωμένοι βαδίζουμε στην ενωμένη Ευρώπη., ήταν ο γενικός τίτλος του φόρουμ που διοργάνωσε ο ΓερμανοΕλληνικός Επιχειρηματικός Σύνδεσμος DHW εν' ευκαίρια των 25χρονων αδελοφροποίησης των δύο πόλεων. Συνδιοργανωτές ήσαν ο Δήμος της Κολωνίας, το Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο της Κολωνίας και η εταιρεία ZENIT σαν ανταποκριτής του Ευρωπαϊκού Δικτύου Επιχειρηματικότητας EEN. Από ελληνικής πλευράς η διοργάνωση υποστηρίχθηκε από το Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο Θεσσαλονίκης, το Βιοτεχνικό Επιμελητήριο Θεσσαλονίκης, τον Σύνδεσμο Βιομηχανιών Βορείου Ελλάδος, το Σύνδεσμο Εξαγωγέων Βορείου Ελλάδος και το Ελληνο-Γερμανικό Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο. Σελ. 5

Πάσχα στο Βερολίνο

Το Πάσχα είναι η μεγαλύτερη γιορτή της Χριστιανοσύνης. Οι πιστοί μετά από την πένθημη ατμόσφαιρα της Μεγάλης Εβδομάδας, δέχονται με χαρά την Ανάσταση του Κυρίου. Ωστόσο δεν γιορτάζεται σε όλο τον κόσμο το Πάσχα με τον ίδιο τρόπο. Στην Γερμανία και ιδιαίτερα στο Βερολίνο, ο εορτασμός των Καθολικών διαφέρει από αυτόν των Ορθόδοξων, επειδή δεν περιλαμβάνει τον πλούτο των ηθών και εθίμων, με τα οποία γιορτάζουμε το Πάσχα εμείς οι Ορθόδοξοι Έλληνες. Σελ. 7

Ντίσελντορφ: Πρότυπο γούστου και πολιτισμού το νέο Προξενικό Κατάστημα

ΡΙζικές αλλαγές αποφάσισε ο νέος Γενικός Πρόξενος της Ελλάδας στο Ντίσελντορφ, Γρηγόρης Δελαβέκουρας, και απετόλμησε κάτι που και οι πιο θαρραλέοι δεν θα τόλμιζαν. Μετέφερε το Προξενικό Κατάστημα στο κέντρο του Ντίσελντορφ ακριβώς πίσω από τον κεντρικό σιδηροδρομικό σταθμό της πόλης. Και όχι μόνον. Το νέο Προξενικό Κατάστημα βρίσκεται σε ισόγειο μεγάρου στο οποίο μπαίνει άπλετο φως από την γυάλινη πρόσωπη. Πίσω από τις βιτρίνες βλέπει κανείς έναν άριστα διαμορφωμένο, ζεστό και φιλικό χώρο. Σελ. 2

Μόναχο: Βράβευση Γερμανών μαθητών σε διαγωνισμό με θέμα την «Ελλάδα- τότε και σήμερα»

Με έπαθλο, ένα ταξίδι και διαμονή στην Ελλάδα των δύο πρώτων νικητών, πραγματοποιήθηκε στο Μόναχο, η βράβευση των μαθητών, που συμμετείχαν στο διαγωνισμό με θέμα «Ελλάδα- τότε και σήμερα». Ήτον διαγωνισμό διοργάνωσαν από κοινού το γραφείο Ε.Ο.Τ. Γερμανίας, το Ίδρυμα "Παλλάδιον" και το Υπουργείο Παιδείας της Βαυαρίας και συμμετείχαν σε αυτόν γερμανοί μαθητές ουμανιστικών σχολείων της Βαυαρίας. Με τη δράση αυτή ο Ε.Ο.Τ. επιθυμεί, όπως σημειώνεται σε δελτίο τύπου, να προσεγγίσει τους νέους της Γερμανίας και να τους δημιουργήσει κίνητρα ώστε να ενασχοληθούν με τον αρχαίο και σύγχρονο ελληνικό πολιτισμό, να εμπνευστούν απ' αυτόν και να αποτελέσουν τους μελλοντικούς πρεσβευτές της Ελλάδας στο εξωτερικό.

Η εκδήλωση βράβευσης πραγματοποιήθηκε, στις 27 Μαρτίου στο Μόναχο, στους χώρους του Βαυαρικού Υπουργείου Παιδείας και την εκδήλωση τίμησαν με την παρουσία τους:

Αξιωματούχοι διευθυντές του Υπουργείου Παιδείας της Βαυαρίας, η Γενική Πρόξενος της Ελλάδας στο Μόναχο, ο Έλληνας συντονιστής εκπαίδευσης, Γερμανοί και Έλληνες εκπαιδευτικοί, καθηγητές Πανεπιστημίων, Πρόεδροι της Ελληνικής Κοινότητας και συλλογικών φορέων του Μονάχου καθώς και ανταποκριτές ΟΜΜΕ.

Η Διευθύντρια του Γραφείου Ε.Ο.Τ. Γερμανίας, κ. **Ευτυχία-Χριστίνα Αϊβαλιώτου**, συνεχάρη τους μαθητές και τόνισε ότι αυτή η δράση αποσκοπεί στην ενίσχυση, όχι μόνο της πολύχρονης Ελληνο-Βαυαρικής φιλίας, αλλά και της ειρηνικής συνύπαρξης των λαών στην Ενωμένη Ευρώπη.

Η Πρόεδρος του Ιδρύματος "Παλλάδιο", Δρ. **Βασιλεία Τριάρχη**, παρουσίασε αναλυτικά τον σχεδιασμό, τις δράσεις και τους στόχους του προγράμματος «Ελλάδα- τότε και σήμερα». Χαιρετισμό απηύθυνε, επίσης, η Γενική Πρόξενος της Ελλάδας στο Μόναχο, κ. **Σοφία Γραμματά**, και ο Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Παιδείας, Δρ. **Rolf Kussl**.

Στη συνέχεια, παρουσιάστηκαν τα 5 καλύτερα έργα των μαθητών που συμμετείχαν στον διαγωνισμό. Το έπαθλο για τους δύο πρώτους νικητές ήταν ένα ταξίδι και διαμονή στην Ελλάδα με τους γονείς τους, που προσέφερε ο Ε.Ο.Τ. Γερμανίας, ενώ οι υπόλοιποι τρεις μαθητές παρέλαβαν δώρα και τιμητικές διακρίσεις.

Ντίσελντορφ: Πρότυπο γούστου και πολιτισμού το νέο Προξενικό Κατάστημα

Άποψη του Γενικού Προξενείου Ντίσελντορφ από τον σιδηροδρομικό σταθμό της πόλης

την γυάλινη πρόσοψη. Πίσω από τις βιτρίνες βλέπει κανείς έναν άριστα διαμορφωμένο, ζεστό και φιλικό χώρο με πολύχρωμα έπιπλα, αναπαικτικές πολυθρόνες και άμεση επικοινωνία με το προσωπικό. Ακόμη και για τα παιδιά φρόντισε ο Γενικός Πρόξενος αξιοποιώντας μία γωνιά όπου έβαλε κατάλληλα έπιπλα, παιχνίδια και τηλεόραση.

Η τοποθεσία του νέου Προξενικού Καταστήματος ανταποκρίνεται στις πολύχρονες επιθυμίες των ομογενών από τις απομακρισμένες περιοχές για γρηγορότερη και ευκολότερη πρόσβαση. Συγχρόνως εξυπηρετούνται και οι ανάγκες ασφαλείας του νέου Προξενικού Καταστήματος λόγω της εγγύτητάς του στο Γενικό Προξενείο των ΗΠΑ που βρίσκεται σε απόσταση αναπνοής και φυλάσσεται μέρα και νύχτα από την τοπική αστυνομία. Στην περιοχή όπου στεγάζεται το νέο Προξενείο υπάρχει μεγάλος χώρος πάρκινγκ που εξυπηρετεί όσους έρχονται οδικώς. Αρκετά ικανοποιημένους δηλώνει ο Γενικός Πρόξενος Γρηγόρης Δελαβέκουρας για το σύντομο χρονικό διάστημα στο οποίο επετεύχθη η μετακόμιση του Προξενείου και η θετική ανταπόκριση του κόσμου στην νέα εικόνα του Προξενείου. Ένα Προξενείο του βεληνικού του Γενικού Προξενείου Ντίσελντορφ με αρμοδιότητα να εξυπηρετεί μία τόσο μεγάλη γεωγραφική περιοχή πρέπει να κάνει το παν για να διευκολύνει την ομογένεια. Και αυτό επετεύχθη πλήρως με το σημερινό σχήμα και την ευχάριστη εικόνα. **Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΝΩΜΗ εύχεται καλή επιτυχία και ας γίνει το νέο Προξενείο του Ντίσελντορφ γρήγορα παράδειγμα προς μίμηση και σε άλλες πόλεις της Γερμανίας.** Fotos: pc

Ο Γενικός Πρόξενος Γρηγ. Δελαβέκουρας

Ο Πρέσβυς της Ελλάδος Παν. Ζωγράφος

Διεύθυνση: Willi-Becker-Allee 11, 40227 Düsseldorf
Τηλέφωνο: 0211 - 6878 500 • ΦΑΞ: 0211 / 6878 5033 ή 6878 5034
Ραντεβού μέσω διαδικτύου: www.mfa.gr/dusseldorf (δωρεάν)
Ραντεβού μέσω τηλεφώνου: 09001001821 (με χρέωση)
Ώρες λειτουργίας: Δευτέρα/Τετάρτη/Πέμπτη/Παρασκευή 09.00 – 14.00 • Τρίτη 10.00 – 18.00

Ντίσελντορφ: Το Πελοποννησιακό κρασί στη διεθνή έκθεση Prowein

Ιδιαίτερα θετική κρίνεται η πρώτη συγκροτημένη παρουσία του Πελοποννησιακού κρασιού στη διεθνή έκθεση **Prowein στη Messe Dusseldorf**, την οποία εξασφάλισε και συνέδραμε η **Περιφέρεια Πελοποννήσου**, μέσω της **Ανώνυμης Αναπτυξιακής Εταιρείας Ο.Τ.Α. «Πελοπόννησος Α.Ε.»** το χρονικό διάστημα 23 – 25 Μαρτίου 2014.

Στόχος μας, σύμφωνα με τον Περιφερειάρχη Πελοποννήσου, είναι να αναδείξουμε συγκροτημένα τα συγκριτικά μας πλεονεκτήματα, ανάμεσα στα οποία διακριτή θέση κατέχει το Πελοποννησιακό κρασί, αλλά και να ενισχύσουμε την εξωστρέφεια των Πελοποννησίων παραγωγών, με σημαία μας την ποιότητα των προϊόντων, αλλά και τη ζεύξη τους με τη διακριτή ταυτότητα της Πελοποννήσου. Το περίπτερο της Περιφέρειας Πελοποννήσου και της Ένωσης Οινολογικών Αμπελουργών Πελοποννήσου κατείχε διακριτή θέση στο χώρο του Ο.Π.Ε, κάτω από τα σήματα της «Μυθικής Πελοποννήσου». Φέτος ήταν η 20η συνεχόμενη χρονιά που ο εκθεσιακός χώρος Messe Düsseldorf στη Γερμανία άνοιξε τις πύλες του στο κοινό για να φιλοξενήσει την έκθεση Prowein, μία από τις μεγαλύτερες και πλέον αναγνωρισμένες εκθέσεις οίνου ανά την υφήλιο, που απευθύνεται σε επαγγελματίες του χώρου του κρασιού και φιλοξένησε 4.830 εκθέτες από 47 χώρες.

Τα αποτελέσματα ήταν ιδιαίτερα σημαντικά, καθώς η επισκεψιμότητα της έκθεσης παρουσίασε άνοδο και άγγιξε τους

Φoto: Περιφέρεια Πελοποννήσου

48.000 επισκέπτες, οι οποίοι είχαν την ευκαιρία στο ομαδικό περίπτερο του Ελληνικού Οργανισμού Εξωτερικού Εμπορίου να μυηθούν στα μυστικά της απόλαυσης του ποιοτικού ελληνικού κρασιού. Σημαντική θέση στο ομαδικό περίπτερο του Ο.Π.Ε. είχε η Ένωση Οινολογικών Αμπελώνων Πελοποννήσου, με συμμετοχή 21 παραγωγών.

Το περίπτερο της ΕΝ.Ο.Α.Π. επισκέφθηκε η γραμματέας του γραφείου εμπορικών και οικονομικών υποθέσεων του Προξενείου κ. **Αντιγόνη Μαρτιόλη**, ο σύμβουλος εμπορικών και οικονομικών υποθέσεων κος **Ιάκωβος Κολλάρος** και εκπρόσωποι της «Πελοπόννησος Α.Ε.», μεταξύ των οποίων και ο διευθύνων σύμβουλος, κος **Κωνσταντίνος Μπιτζής** με κύριο θέμα συζήτησης την προβολή και προώθηση των ελληνικών κρασιών στο εξωτερικό.

Φρανκφούρτη: Βραβείο καλύτερης ταινίας για το Ελληνικό Σχολείο

Η **Β' Λυκείου του Ελληνικού Σχολείου Φρανκφούρτης** συμμετείχε και διακρίθηκε με το Βραβείο Καλύτερης Ταινίας στον 1ο Διεθνή μαθητικό Διαγωνισμό ταινιών μικρού μήκους «Ένας πλανήτης... μια ευκαιρία» του Υπουργείου Παιδείας που διοργάνωσε η Διεύθυνση Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Σερρών, η Δημόσια Τηλεόραση, το Φεστιβάλ Ταινιών Μικρού Μήκους της Δράμας και η Διεύθυνση Εκπαιδευτικής Ραδιοτηλεόρασης. Η εκδήλωση πραγματοποιήθηκε στο Συνεδριακό κέντρο της Γενικής Γραμματείας Μέσων Ενημέρωσης, την Τετάρτη 9/4/2014 στις 12 το μεσημέρι. Η ταινία έχει τον τίτλο **«ΚαποδίστριαςPROJECT»**.

Διατυπώνει ερωτήματα: Είναι η αλλαγή το ζητούμενο στην ζωή μας; Πώς αντιδρά σ' αυτή το κοινωνικό σύνολο; Πώς τη βιώνουν τέσσερις μαθητές υποδύομενοι τον Καποδίστρια και τους δολοφόνους του; Μια ταινία μικρού μήκους γεμάτη από τις σκέψεις, τους προβληματισμούς για τα λάθη του Χθές... Γεμάτη από τα οράματα και τις ελπίδες των νέων Σήμερα.

Η Διευθύντρια του Σχολείου

Ζησίμου Αρετή

Οι Μαθητές της Β' Λυκείου

Η υπεύθυνη του Project

Κεχαγιά Χρύσα

Η εκδήλωση

Σε ειδική εκδήλωση που πραγματοποιήθηκε την Τετάρτη 9 Απριλίου στο Συνεδριακό κέντρο της Γενικής Γραμματείας Ενημέρωσης, απονεμήθηκαν τα βραβεία και οι ειδικές διακρίσεις σε 17 ταινίες μαθητών της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, που διακρίθηκαν στον 4ο Πανελλήνιο Μαθητικό

Φoto: Elliniki Gnomi

Διαγωνισμό Ταινιών Μικρού Μήκους «Ένας πλανήτης... μια ευκαιρία». Τα βραβεία απένεμαν ο υφυπουργός Εθνικής Παιδείας Κωνσταντίνος Γκιουλέκας, ο Γενικός Γραμματέας ΜΜΕ Ιωάννης Παναγιωτόπουλος, η Διευθύντρια Εκπαιδευτικής Ραδιοτηλεόρασης Σοφία Παπαδημητρίου, ο καλλιτεχνικός διευθυντής του Διεθνούς Φεστιβάλ Ταινιών Μικρού Μήκους Δράμας Αντώνης Παπαδόπουλος, ο διευθυντής Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Σερρών Αναστάσιος Λυμπούδης, η μορφωτική σύμβουλος της Πρεσβείας της Κυπριακής Δημοκρατίας Μαρία Παναγίδου, καθώς και στελέχη της Δημόσιας Ραδιοτηλεόρασης.

Στους μαθητές που παραβρέθηκαν στην εκδήλωση προσφέρθηκαν ως αναμνηστικά δώρα βιβλία, τα οποία διέθεσε η αλυσίδα πολιτισμού «ΙΑΝΟΣ». Στον διαγωνισμό, που συνδιοργάνωσαν η Δημόσια Ραδιοτηλεόραση, η Διεύθυνση Α' βάθμιας Εκπαίδευσης Σερρών, το Φεστιβάλ Ταινιών Μικρού Μήκους Δράμας και η Διεύθυνση Εκπαιδευτικής Ραδιοτηλεόρασης του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων, βραβεύτηκε και η παραπάνω ταινία. Τα συγχαρητήρια από την ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΝΩΜΗ σε όλους τους συντελεστές. ●

Επίσκεψη Γεροντόπουλου στις ΗΠΑ

Ο **Υφυπουργός Εξωτερικών Άκης Γεροντόπουλος**, ολοκλήρωσε την παρουσία του στις Ηνωμένες Πολιτείες, με επίσκεψη στο σημείο «Μηδέν» της Νέας Υόρκης όπου έγινε η τρομοκρατική επίθεση κατά των «Δίδυμων Πύργων» την 11η Σεπτεμβρίου του 2001 που προκάλεσε χιλιάδες θύματα. Αρχικά, στα θεμέλια ανέγερσης του νέου Ελληνορθόδοξου Ναού του Αγίου Νικολάου ο οποίος είχε καταστραφεί από την επίθεση, τελέστηκε τρισάγιο στην μνήμη των θυμάτων από τον πατήρ Ιωάννη. Στη συνέχεια ο Υφυπουργός Εξωτερικών μετέβη στο μνημείο των θυμάτων και απέτισε φόρο τιμής, ενώ τέλος ενημερώθηκε από τον επιβλέποντα μηχανικό για τις εργασίες διαμόρφωσης όλου του χώρου στην συγκεκριμένη περιοχή. ●

Φoto: Γραφείο Γεροντόπουλου

δης. Το κοινό για αυτές τις εκδηλώσεις ήταν κάθε φορά επισκέπτες της έκθεσης και μόνον (όχι εκθέτες), 15 άτομα το πολύ. • Την Κυριακή 23/3, το πρωί, μοιράστηκαν τα αντίτυπα του περιοδικού Tasted Journal στους εκθέτες που συμμετείχαν στην τυφλή γευστική δοκιμή του TASTED JOURNAL.

• Τη Δευτέρα 24/3, το μεσημέρι, στις 13.00 μ., ο κ. Markus Del Monego, από το Tasted Journal, παρουσίασε τον ελληνικό αμπελώνα και τα κρασιά του στους μαθητές και αποφοίτους της Σχολής Σομμελιέ του Κόμπλεντζ (περίπου 30 άτομα, η εκδήλωση γίνεται σε συνεργασία με τη Σχολή Σομμελιέ του Κόμπλεντζ). Στόχος της εκδήλωσης ήταν οι μαθητές και οι απόφοιτοι της σχολής σομμελιέ να επισκεφθούν στη συνέχεια τα στεγνά των ελληνικών εκθετών. Προβολή κρασιών στο Press Center της Έκθεσης, όπου δόθηκαν κρασιά για το εστιατόριο που λειτουργήσει για τους δημοσιογράφους. Συμμετοχή στο διαγωνισμό / γευστική δοκιμή TASTING ZONE, που διοργανώθηκε από τον εκδοτικό οίκο MEININGER VERLAG στο χώρο της Έκθεσης.

Κατά τη διάρκεια όλων των ημερών της έκθεσης (23-25/03/2014) υπήρξε έντονη κινητικότητα στο περίπτερο της συμμετοχής των Πελοποννησίων Οινολογικών, αφού το ενδιαφέρον για τα κρασιά της Πελοποννήσου ήταν διάχυτο. Πιο συγκεκριμένα, εκπληρώθηκε ενδιαφέρον συνεργασίας και έκλεισαν και εμπορικές συμφωνίες. ●

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΝΩΜΗ

Η εφημερίδα της ομογένειας

Ιδιοκτήτης-Εκδότης:

Γεωργία Κωστακοπούλου

Διευθυντής Σύνταξης:

Αποστόλης Ζώης

Συντακτική ομάδα- Συνεργάτες-Ανταποκριτές:

• **Αθανασία Τέελ** Athanasia Theel – Berlin-Leipzig • **Sylvia Löser und Walter Bachsteffel** – Παράμυθια – Ηλείος • **Ελπίδοφόρος Ιντζέμπελης** • **Ευθύμης Χατζηϊωάννου** • **Gelly Andronikou Gassmann** – Frankfurt

Διεύθυνση: **Γερμανία:** Grolmanstraße 28 – 10623 Berlin

• **Ελλάδα:** Καλογριανής - Καλλιθέα 3 - 42100 Τρίκαλα

Επικοινωνία: Τηλ.: 0030-24310-78272 - Fax: 0030-24310-78227 - Κινητό: 0030-6944061282

www.elliniki-gnomic.eu • info@elliniki-gnomic.eu

ELLINIKI GNOMI

Die griechisch-deutsche Zeitung für Deutschland und Europa

Inhaber- und Herausgeberin: Georgia Kostakopoulou

Chefredakteur:

Apostolis Zois

Anschrift: Zeitung Elliniki Gnomic,

Grolmanstraße 28, 10623 Berlin

Für Griechenland: Georgia Kostakopoulou (Elliniki Gnomic), Kalogrianis 3,

42 100 Trikala, Griechenland

Telefonischer Kontakt: 003024310-78272

Mobil: 0030-6944061282

Fax: 003024310-78227

Πασχαλινό Μήνυμα Μητροπολίτου Γερμανίας καὶ Ἐξάρχου Κεντρῶας Εὐρώπης κ. Αὐγουστίνου

«Τὸν Σταυρόν σου προσκυνοῦμεν Δέσποτα, καὶ τὴν ἁγίαν σου Ἀνάστασιν δοξάζομεν»

Ἀγαπητοί μου Χριστιανοί

Ὁρθόδοξοι τῆς Γερμανίας!

Μέγα Σάββατο βράδυ. Περιμένουμε ὄλοι μὲ ἀγωνία τὸ ἅγιο φῶς. Περιμένουμε τὴ στιγμή πού θὰ ἀνάψουμε τὴ λαμπάδα μας καὶ τὴ στιγμή πού θ’ ἀκουσεῖ τὸ Χριστὸς Ἀνέστη, πού θὰ γεμίσει μὲ φῶς καὶ ἐλπίδα τὸν σκοτεινὸ μας κόσμο. Γνωρίζουμε μὲ βεβαιότητα ὅτι ἡ στιγμή αὐτὴ θὰ ἔρθει. Ἰσως ἔχουμε χάσει κάποιον τὸ χρόνο πού πέρασε, ἀλλὰ οἱ περισσότεροι δικοί μας ἄνθρωποι εἶναι στὴ ζωὴ, καὶ ὁ Θεὸς μᾶς ἀζώνει νὰ ζήσουμε γιὰ μία ἀκόμη φορὰ τὸ μυστήριο τῆς Ἀνάστασης τοῦ Υἱοῦ Του. Θὰ ζήσουμε λοιπὸν τὴ χαρὰ πού ἔρχεται ἀπὸ πολλὸ βαθιά, τὴ χαρὰ τῆς νίκης ἐπὶ τοῦ θανάτου, τὴ χαρὰ τῆς συγγνώμης πού ἀνateλλεῖ ἀπὸ τὸν τάφο, τὴ χαρὰ τῆς ἀγάπης πού κατοπεῖ καὶ συγχωρεῖ τοὺς σταυρωτές, τὴ χαρὰ πού ἀκτινοβολοῦν οἱ ἄνθρωποι ἐκεῖνοι πού ἔχουν μετουσιώσει τὸν πόνο σὲ δημιουργία. Θὰ μᾶς ἀγγίξει ὅλους αὐτὸ τὸ ἀναστάσιμο φῶς. Ἄλλον λίγο κα ἄλλον πολὺ. Αὐτὸ εἶναι τὸ μυστήριο, ἡ μεγάλη δωρεὰ τῆς Χάριτος τοῦ Θεοῦ, τὸ βράδυ τῆς Λαμπρῆς.

Ἡ ἀγωνία ὅμως θὰ ξεκινήσει μόλις ἀρχίσουμε ν’ ἀπομακρυνόμεσθε ἀπὸ τὴ γιορτῇ, ἀπὸ τὸν Χριστό, ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία: θὰ καταφέρουμε νὰ κρατήσουμε τὴ φλόγα τῆς λαμπάδας μας ἀναμμένη, νὰ τὴ μεταφέρουμε στὰ σπίτια μας, νὰ φωτίσουμε κι ὅσους ἐνδεχομένως δὲν ἤπταν μέρος στὸ πανηγύρι, ὅσους δὲν ἔζησαν τὸ μυστήριο, τὴ μεγάλη δωρεὰ τοῦ Θεοῦ. Εἶναι μιὰ ἀγωνία ἀπτή, πραγματικὴ ἀλλὰ καὶ συμβολικὴ. Θὰ καταφέρουμε νὰ μεταφέρουμε τὴν Ἀνάστασιν στὴ καθημερινότητά μας, στὴ ζωὴ μας πού αἰσθανόμεσθε ὅτι εἶναι ἐγκλωβισμένη γιὰ διὰ-φορους λόγους. Πόσο θὰ κρατήσει ἡ χαρὰ μας; Πόσο θὰ κρατήσει τὸ φῶς; Μήπως ἐπιστρέφοντας στὸ σπίτι ἔρθουμε καὶ πάλι ἀντιμέτωποι μὲ τὸν ἀπότομο καὶ ἀπαιτητικὸ συζυγὸ μας, μὲ τὰ παιδιὰ μας πού ζοῦν στὸν κόσμο τους καὶ δὲν συμβιβάζονται μὲ τὶς δικές μας ἀγωνίες καὶ ἔγνοιες, μὲ τὴν ἄρρωστη γυναῖκα μας, μὲ τοὺς γονεῖς μας πού ἔχουν ἄνοια ἢ πού γκρινιάζουν διαρκῶς γιὰτὶ δὲν ἔχουν μὲ τί ν’ ἀσχο-ληθοῦν τώρα στὰ γερόματα καὶ ἀσκολοῦνται ὅλη τὴ μέρα μὲ τὶς ἀρρώστιες τους; Μήπως ἐπιστρέφοντας στὸ σπίτι ἔρθουμε καὶ πάλι ἀντιμέτωποι μὲ τὸν ἑαυτὸ μας, πού δὲν ἀντέχει πλέον τὶς καταστάσεις στὴ ζωὴ του καὶ θέλει νὰ δώσει ἓνα τέλος σ’ ὅλα, θέλει νὰ

Photo: Iqbal Mitrakoulis Γερμανίας

διαγράψει τὸ στρὲς τῆς δουλειᾶς, τῶν ὑποχρεώ-σεων, τῶν ἀπαιτήσεων, τῶν χρεῶν, τῆς οἰκογένειας, καὶ προσπαθήσουμε νὰ βρούμε στὴ λήθη καὶ τὴ ζῆλη τοῦ πιστοῦ καὶ τοῦ φαγητοῦ μιὰ προσωρινὴ ξεκού-ραση ἀπὸ τὰ προβλήματά μας;

“Ὅλοι θὰ πιοῦμε βέβαια γιὰ τὸ καλὸ, ὅπως κι ὅλοι γνωρίζουμε ὅτι ἐκεῖ δὲν βρίσκεται καμμία λύση, κα-νενὸς θέματος.”Ὅλοι θέλουμε νὰ κρατήσι τὸ φῶς τοῦ Χριστοῦ πολὺ, καὶ νὰ ζεστάνει πραγματικὰ τὶς καρδιές μας καὶ τὰ σπιτικὰ μας, νὰ μᾶς ἀλλάξει καὶ νὰ μᾶς ἡρεμήσει ὅλους μας. Νὰ φέρει ἁρμονία καὶ εἰρήνη στὴ ζωὴ μας. Θέλουμε λύσεις ὁμσεες καὶ ὀρι-στικές. Ὁ Θεὸς ἔχει φυτέψει βαθιὰ μέσα μας αὐτὴ τὴν ἐπιθυμία. Ἐνα λάθος μόνο κάνουμε, ἀγαπητοί μου χριστιανοί. Ἀποζητοῦμε τὸν παράδεισο, ἀλλὰ ἀρνού-μαστε τὸν ἀνηφορικὸ δρόμο τοῦ Γολγοθᾶ, τὸ δρόμο τῆς εὐθύτητας καὶ τῆς εὐθύνης, καὶ κυρίως τὸν κόπο τοῦ νὰ σπκώσουμε τὸ Σταυρὸ μας πού εἶναι βαρὺς καὶ μαρτυρικὸς.”Ὁμως δὲν ὑπάρχει ἄλλος δρόμος! Ὁ

Σταυρὸς μᾶς κάνει ἀνθρώπινους καὶ μᾶς ὁδηγεῖ στὴ χαρὰ τῆς Ἀνάστασης, στὸ ποσοτὸ πού μετατρέ-πουμε τὸν πόνο τῆς ζωῆς σὲ δημιουργία, στὸ πο-σοστὸ πού ἐμπιστευόμεσθε τὴν ἀγαθότητα τοῦ Θεοῦ Πατέρα καὶ δὲν τρομάζουμε μὲ τὴ βία πού ὑπάρχει μέσα μας καὶ γύρω μας.

Ἄς εἰρνεύσοουμε. Ἡ Ἐκκλησία ὁλόκληρὴ τὴ Με-γάλη Ἐβδομάδα μᾶς ἔδειξε εἰκόνες τοῦ χειρότερου μας ἑαυτοῦ καὶ μᾶς εἶπε: ναί, αὐτὸς εἶσαι ἐσὺ. Ἀλλὰ ὁ Χριστὸς μᾶς συγχώρεσε ὅλους ἐπάνω στὸ Σταυρό. Ἡ ἔρερ Ἐκεῖνος καὶ γνωρίζει, ὅτι ἐμεῖς δὲν ξέροουμε τί κάνουμε ὅταν Τὸν σταυρώνουμε. Ἡ ἔρερ Ἐκεῖνος ὅτι ὁ Πέτρος θὰ Τὸν ἀρνηθεῖ, γνωρίζει ὅτι καὶ μεῖς, ὁ κα-θένας ἀπὸ μᾶς, Τὸν ἀρνεῖται πολλές φορὲς στὴ ζωὴ του. Ἡ ἔρερ Ἐκεῖνος ὅτι ὁ Ἰούδας θὰ Τὸν προδώσει καὶ γνωρίζει ὅτι καὶ μεῖς, ὁ καθένας ἀπὸ μᾶς, Τὸν προδι-δει πολλές φορὲς στὴ ζωὴ Του· προδίδουμε τὴν εἰκόνα τοῦ Κυρίου στὰ πρόσωπα τῶν δικῶν μας ἀνθρώπων, στὸ πρόσωπο τῆς γυναῖκας μας, τοῦ ἄντρα μας, τοῦ πατέρα μας, τῆς μάνας μας, τοῦ ἀδελ-φοῦ ἢ τῆς ἀδελφῆς μας, κ.ο.κ. Τὸ ζήτημα εἶναι μετὰ τί γίνεται! Θὰ ταυτιστοῦμε μὲ τὸν Ἰούδα πού ἔδωσε τέλος στὸ ζωὴ του καὶ ἔμεινε στὴν ἱστορία σὰν μιὰ τραγικὴ φιγούρα ἢ θὰ κλάυσουμε πικρὰ ὅπως ὁ Πέ-τρος καὶ θὰ μετανοήσουμε μὲ πράξεις, μετουσιώ-νοντας τὸν πόνο τῆς προδοσίας σὲ εὐθύνη καὶ θὰ ἐπιτρέψουμε στὸ γεγονὸς τῆς Ἀνάστασης νὰ μᾶς ἐκπλήξει καὶ νὰ μᾶς γεμίσει μὲ δύναμη πού θὰ μᾶς μετατρέψει σὲ ἀληθινὸς ἀποστόλους μέσα στὴ ζωὴ;

Ἡ εὐθύνη τῆς ἐπιλογῆς εἶναι τὸ δῶρο τῆς ἐλευθε-ρίας πού μᾶς δίνει ὁ Θεός. Ἀλλὰ ὑπάρχει καὶ ἓνα μυ-στικὸ, τὸ ὁποῖο Ἡ Ἐκκλησία μας διακριῦτεται αὐτὲς τὶς μέρες σ’ ὅλα τὰ μήκη καὶ πλάτη αὐτοῦ τοῦ κόσμου: Χριστὸς ἀνέστη ἐκ νεκρῶν! Γι’ αὐτὸ καὶ τὸ φῶς αὐτὸ δὲν μοιάζει μὲ τὰ ἀνθρώπινα φῶτα καὶ δὲν σβήνει ποτέ. Εἶναι στὸ χερί μας λοιπόν, καὶ σήμερα, ἀλλὰ καὶ ὁποιαδήποτε στιγμή στὴ ζωὴ μας εἴμαστε ἔτοιμοι, νὰ στραφοῦμε σ’ αὐτὸ τὸ φῶς, νὰ γίνουμε λαμπανθ-φόροι καὶ νὰ φωτίσουμε τὶς ζωές μας καὶ τὶς ζωές τῶν δικῶν μας ἀνθρώπων μὲ τὸ ἀνέσπερο φῶς τοῦ Ἀναστάντος Κυρίου. Αὐτὴ εἶναι ἡ πατρικὴ εὐχὴ μου σὲ ὅλους μας! ●

Βόννη, Ἅγιο Πάσχα 2014

Ὁ Μητροπολίτης σας

† ὁ Γερμανίας Αὐγουστίνος

Η εξέλιξη των εργασιών για την ανάπλαση των κήπων της Ιεράς θεολογικής Σχολής της Χάλκης(*)

Στα πλαίσια των προσπαθειών του Οικουμενικού Πατριαρχείου για την επαναλειτουργία της Ιερᾶς Θεολογικῆς Σχολῆς της Χάλκης, ἔχει γίνει την τε-λευταία διετία μία σειρά ενεργειῶν με πρωτοβουλία του Σεβασμιότατου Μητροπολίτου Προύσης και ηγουμένου της Ι.Μ Ἀγίας Τριάδος Χάλκης κ.κ. Ελ-πιδοφόρου σε συνεργασία με Πανεπιστημιακὰ ἰδρύ-ματα για τις μελέτες αποκατάστασης των κτιρίων και του περιβάλλοντος χώρου. Ἡδη, ἐδὼ και αρκετὸ καιρὸ, ἔχει ξεκινήσει η προσπάθεια εφαρμογῆς της μελέτης για τον ιδιαίτερα ὁμορφο κήπο της Σχολῆς, που βασίζεται στην μελέτη ομάδας επιστημόνων ἀπὸ το Πανεπιστήμιο NEAPOLIS τῆς Πάφου (**)

ΜΕ ΚΥΡΙΑΡΧΕΣ μορφές τους μεγάλους κέδρους Λι-βάνου που σχηματίζουν αλέα στην είσοδο, τα πεύκα, τα κυπαρίσσια καὶ τις χαρακτηριστικὲς ροδοδάφνες, ο κήπος εἶχε βασικὲς δομὲς για να στεγριχεῖ ἡ μελέτη ἀνάπλασης, με σεβασμὸ το παρελθόν καὶ τὴν τοπικὴ κληροῖδα του δά-σους τοῦ λόφου τῆς Ελπίδας, ὅπου βρίσκεται το ιστορικὸ κτίριο τῆς σχολῆς. Ἐτσι, η «αναδιανομὴ» ὑπάρχοντες φυ-τικὸ ὑλικὸ καὶ η θεματικὴ ἐνοποίηση κατακερματισμέ-νων χώρων, ἦταν προτεραιότητα , προκειμένου να διαμορφωθεῖ η εἰκόνα ἐνὸς θεματικοῦ κήπου , ο ὁποῖος περιλαμβάνει 3 ἐνότητες: τον κήπο των ἀρετῶν, των ἐδω-διμο κήπο καὶ τον κήπο με τα φυτὰ που αναφέρονται σε χωρία τῆς Ἀγίας Γραφῆς (ἔχουν χρησιμοποιηθεῖ περὶ τὰ 50 ἀπὸ τὰ 82 που αναφέρονται). Ὅλα αὐτά, ἐνοποιημένα, συν-θέτουν ἓναν κήπο μοναστηριακὸ, αειφόρο καὶ αυτοδι-αχειρζόμενο, εξαιρετικὰ συμβολικὸ καὶ αισθητικὰ ἐνδιαιφέροντα.

Απὸ τὸν περασμένο Νοέμβριο, ξεκίνησαν οἱ εργασίες για τὴν ἀνασῴσταση τοῦ κήπου. Ἀρχικά, με κλαδέματα καὶ κα-θαρισμοὺς πού εἶχαν πολλὰ χρόνια να γίνουν, ἀναδείχθηκε ἡ καθαρὴ εἰκόνα που θα ἐφαρμοζόταν το ἀνανεωμένο θε-ματικὸ τμήμα. Δένδρα διασώθηκαν, λαχανοκήπιοι δημιουρ-γήθηκαν καὶ τα πρώτα αρωματικὰ φυτὰ ἐπανατοποθετήθηκαν, σε μία προσπάθεια διαμόρφωσης τοῦ ἐβδύμιο κήπου, πού θα παρέχει αγαθὰ ἔως τροφήμα. Ἡ τοποθέτηση τοῦ μικροῦ ἀμπελιοῦ στις ἀρχές τῆς ἀνοίξης ἤρθε να ολοκληρωθεῖ αὐτὴν τὴ θεματικὴ ἐνότητα.

Ἡ διαδρομὴ τῶν ἀρετῶν, βασίστηκε σε κείμενο 12ου αἰῶνος πού ἀνήκει στον Codex Clarkianus καὶ ἐντο-πίστηκε πρόσφατα στὴν Οξφόρδη. 14 φυτὰ, συνθέτουν αὐτὴν τὴν διαδρομὴ σὺν τμήμα ἐισόδου τῆς Σχολῆς καὶ κάνουν τὴν πορεία αὐτὴ, ὁδὸ περισυλλογῆς καὶ κατάνυ-ξης, εἰσαγόντάς μας στο νήμμα πού ο χώρος ἐκπέμπει. Ξεκινώντας λοιπόν, ἀπὸ τὴν πύλη τοῦ κήπου των ἀρετῶν, ἀκολουθεῖ κανεὶς τὸ μονοπάτι πού ὁδηγεῖ ἀπὸ τὸ κέντρο τοῦ κήπου. Τρία εἶναι τα προπύλαια δέντρα στον κήπο αὐτόν: κυπαρίσις, κέδρος καὶ πεύκο. Ὅλα εἶναι βραδυοφυῆ, αει-θαλή φυτὰ πού μεγαλύνονται ἀνατοφὴ σὺν μεσογειανὰ οἰκιστὰςτιμα. Ἴι καρποὶ τους –μικρὰ, στυφὰ κουκουνα-ρία– δὲν εἶναι ἐδωδιμο, δὲν προσφέρονται για ἀπόλαυση. Εἰσχωρῶνται τὴν ἐγκράτεια. Στὴν συνέχεια, συναντὰ κανεὶς τὰ δέντρα των κίτρων. Μετὰ τὴν ἐγκράτεια, ὑπάρχει ἀγνό-τητα καὶ σωφροσύνη. Ἴι ἐλλειψοειδεῖς, μὴ κυμῳδὲς καρ-ποί τους, τὰ κίτρυ, εἶχαν χρώμα ωχρὸ, σαν τὴν ωχροτέρα

Photo: Θυμάκης

τῆς σωφροσύνης. Σε ἐπόμενο στάδιο, δίπλα στο μνημεῖο τοῦ Κεμάλ Ἀτατούρκ, στέκεται ὀρθὸς ὁ φοῖνικας με τον στυπὸ κορμό του, συμβολίζοντας τὴν δικαιοσύνη. Ὅπως ο φοῖνικας ἀργεῖ να καρποφορήσει, ἔτσι κι ἡ δικαιοσύνη ἀπαιτεῖ μεγάλο μόχθο καὶ ἄσκηση για να ἀποφέρει καρ-πούς. Σειρὰ ἔχουν τὰ κρίνα πού συμβολίζουν τὴν ἀκτι-μότητα. Συγκινοῦν τὴν ὄραση με τὴν ωραία τὸν χροαὶ καὶ το στρογγυλὸ τοῦ σὸς σῆμα, ὅπως καὶ τὴν ὄσφρηση με τὴν γλυκιὰ τους εὐωδία.

Πιο πέρα ἀπὸ τὰ ρόδινα κρίνα, μεγαλώνουν συκιές πού σκιαγραφοῦν τὴν πρᾶσιπτα καὶ τὴν συγκράτηση τῆς ὀργῆς. Κι ὅπως θαυμάζει κανεὶς τὴ εὐθαλεῖ καὶ εὐκάρπης συκιές, ἔτσι θαυμάζει δίπλα τους τὴν ἄμπελο με τὴν σκιερὴ ὁρο-σιὰ των φύλλων τῆς, προσφέροντας εἰκόνα πρεμίας καὶ πνευματικῆς ευφροσύνης. Γιατί ὅποιος συγκρατεῖ τον θυμὸ του, ἔχει τὴ χαρὰ στὴν ψυχὴ του. Τὴν ἄμπελο δια-δέχεται ἡ ροδιά πού συσχετίζεται με τὶς ἀρετές του ἁρ-δρους καὶ του σθένους. Κοντὰ στὴ ροδιά χωροθετεῖται ἡ ροδακινιά. Κανένας ἄλλος καρπὸς δὲν συμβολίζει καλύ-τερα τὶς ἀρετές τῆς μετριοφροσύνης καὶ τῆς ταπεινοφρο-σύνης. Πρέπει κανεὶς να σκύψει καὶ να υποκλιθεῖ, περνώντας ἀπὸ κάτω τῆς για να μαζέψει τους καρπούς τῆς. Φτάνοντας στο κέντρο τοῦ κήπου των ἀρετῶν, ἓνα μεγάλο δέντρο με κλαδιὰ ἀπὸ πάνω ως κάτω, συμβολίζει τὴν προσευκὴ. Εἶναι ο στύραξ ἡ γυράμβαρη. Γύρω του, το νερό του παρέχει τὴν ζωοδόχο δύναμη να υψωθεῖ προς τὸν οὐρανὸ προσευκόμενος. Πάνω του ἀναρριχάται καὶ στηρίζεται ἡ σμίλαξ, ἡ ὁποία συμβολίζει τὴ γνώση, παρα-πέμποντας στον τρόπο πού η προσευκὴ υποστηρίζει τὴ γνώση προκειμένου να προσεγγίσει κανεὶς τὸ θεῖο. Στὴν συνέχεια, ἀπαντᾶται ἡ ἐλιά. Τῆς ἐλιάς τὸ γέννημα, ἔλαιον, ὀμόχο καὶ συγγενές τῆς εὐλκρινούσας ἐλεημοσύνης, με τὴν ὁποία ἡ ψυχὴ ἐκφράζει τὶς ὑψιστες των ἀρετῶν. Ἀξίζει να σημειώσουμε ὅτι τὰ ελαιόδένδρα πού χρησιμοποιοῖθη-καν, «μαζεῦτηκαν» καὶ «μεταφυτεῦθηκαν» ἀπὸ διάφορα σημεία του ὑπάρχοντος κήπου, με πολὺ προσεκτικὸ καὶ ἰδιαιτερο τρόπο.

Γεγονεῖνε ὅτι μὲ βάτο τῆς υπακοῆς, ο ὁποῖος κλείνει τον κύκλο τῆς διαδρομῆς. Φυτὸ φωτικὸ ἀπὸ τὴν φύση του, υποκλίνεται ὅταν κανεὶς προσπαθήσει να το ξεριζώσει, ἐνὸς τὸ ἀκανθώδες του συμβολίζει τὸ τραχύ καὶ ἐπίπνο τῆς ζωῆς των ἀνθρώπων. Ὡστόσο, χαράζει ταυτόχρονα μιὰ καινούργια πορεία προς τους καρποφόρους κήπους τῆς ἀγάπης πού κοῦδἐποτε ἐκπλήττει.

Photo: Γκ. Αἰῶ. Γιάφριν

«Αποτελεῖ χρέος μας

προς τους προκατόχους μας

ἀλλὰ καὶ στους διαδόχους μας»

Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Προύσης κ. Ελ-πιδοφόρος Λαμπρινιάδης τονίζει για τὸ ἔργο στὴν ΕΛ-ΛΗΝΙΚΗ ΓΝΩΜΗ τὰ ἐξῆς: Ἡ ἀνανέωση καὶ ἀναμόρφωση τοῦ κήπου τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τῆς Χάλκης ἀποτελεῖ χρέος μας προς τους προκατόχους μας ἀλλὰ καὶ στους διαδόχους μας. Στὴν προσπάθεια αὐτὴ ἔχομε θερμὸ καὶ ἀκαταπόνητο συμπαρασῆμα καὶ πρωταγωνιστὴ τον κ. Νικόλαο Θυμάκη, ο ὁποῖος ἔθεσε τὸν ἐαυτὸ του ἐθελον-τικὰ στὴν υπηρεσία τῆς Σχολῆς μας καὶ παρακίνησε καὶ ἀλλὰ δωρητές καὶ ἐθελοντές να ἐργαστοῦν. Εἶμαι σί-γουρος ὅτι θα βρεθοῦν καὶ οἱ δωρητές για τὴν ολοκλη-ρωση αὐτῆς τῆς προσπάθειας, ὥστε να καμαρώνουμε ὅλοι, ἐμεῖς οἱ μοναχοὶ καὶ ἐσεῖς οἱ ἐπισκέπτες ἓναν κήπο ἀντάξιο τῆς ἱστορίας καὶ τοῦ πολιτισμοῦ μας”.

Το φυτικὸ ὑλικὸ συλλέχθηκε ἀπὸ Ἑλλάδα καὶ Τουρκία μέσω χορηγιῶν ἐνῷ ἀξίζει να σημειωθεῖ ὅτι στὴ διάρκεια αὐτῶν των μνηνῶν, ἀρκετοὶ ἐθελοντὲς ἔχουν ἔρθει καὶ βοηθήσει στις φυτεῦσεις. Εκτιμᾶται ὅτι ἡ φάση των εργα-σιῶν φύτευσης θα ολοκληρωθεῖ τὸν Μάιο. ●

(*) Το κείμενο βασίζεται σε τμήματα τῆς μελέτης πού συντάχ-θηκε ἀπὸ τὸν Νίκο Θυμάκη καὶ τὴν Ελένη Ἀντωνάρα (***) Ἐπικεφαλὴς ἦταν ἡ Δρ. Τζούλια Τζώρτζη, Ἀρχιτέκτων Τοπίου καὶ τὴν ομάδα ἀποτελοῦσαν οἱ Ελένη Ἀντωνάρα (Ἀρχιτέκτων), Θυμάκης Νικόλαος (Γεωπόνος), Φιλῶν Ηλιο-πούλου (Ἀρχιτέκτων Τοπίου), Βάντα Κυριάκου (Ἀρχιτέ-κτων), Βασίλης Γιαννάκης (Ἀρχιτέκτων) οἱ τελειοφοῖται ἀρχιτέκτονες Χρυσούλα Βλάχου καὶ Λουκάς Πρωτόπαπας καὶ οἱ οἰκία 2ετῶν φοιτητῶν ἀπὸ τὸ Πανεπιστήμιο Νεαπόλεις Πάφου. Τὴν ἐκτέλεση τοῦ κηποτεχνικοῦ μέρους τοῦ ἔργου ἐπιμελεῖται τὸ μέλος τῆς ομάδας ἐργασίας Νικό-λαος Θυμάκης (Γεωπόνος).

Photo: Μαγγίνος

Χριστὸς Ἀνέστη!
«Δεῦτε», ἀδελφοὶ καὶ τέκνα ἐν Κυρίῳ, «λάβετε φῶς ἐκ τοῦ ἀνεσπέρου Φωτὸς» τοῦ Φαναρίου, τοῦ ἱεροῦ Κέν-τρου τῶν Ὁρθόδοξων, καὶ δοξάσωμεν ὄλοι ὁμοῦ καὶ ἀπὸ κοινοῦ «Χριστὸν τὸν Ἀνασάτα ἐκ νεκρῶν».

Ζοφερά ἦτο ἡ ψυχικὴ κατάστασις τῶν μαθητῶν τοῦ Κυρίου μετὰ τὴν Σταύρωσιν Αὐτοῦ, διότι διὰ τῆς δι’ αὐτῆς θανατώσεως τοῦ Κυρίου διελύθησαν αἱ ἐλπίδες τῶν μα-θητῶν Του περὶ ἐπικρατήσεως Αὐτοῦ καὶ αὐτῶν ὡς πολιτικῆς ἐξουσίας. Εἶχον ἐκλάβει τὴν θριμβευτικὴν εἰσοδὸν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς τὸ Ἱεροσόλυμα, μετὰ τὴν ἀνάστασιν τοῦ Λαζάρου καὶ τὴν θαυμα-τουργικὴν τροφοδοσίαν πέντε χιλιάδων ἀνδρῶν, πλὴν γυναικῶν καὶ παιδιῶν, διὰ πέντε ἄρτων καὶ δύο ἰχθύων, ὡς προ-ἀνὰκρουσμα τῆς κατακτήσεως ὑπ’ αὐτῶν κοσμικῆς ἐξουσίας. Ἡ μήτηρ ὅσο ἐξ αὐτῶν ὑπέβαλε μάλιστα τὸ αἶτημα ὅπως οἱ υἱοὶ αὐτῆς καθήσουν εἰς ἐκ δεξιῶν καὶ εἰς ἐξ εὐωνύμων τοῦ Κυρίου, ὅταν Ὡυτος ἀναλάβῃ τὴν ἐξουσίαν. Ὅλα αὐτὰ διελύθη-σαν ὡς παιδικαὶ φαντασίαι λόγῳ τοῦ φοβε-ροῦ πληγματος τῆς θανατικῆς ἐκτελέσεως τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Τὴν πρωῒαν, ὅμως, τῆς μιᾶς τῶν Σαββάτων αἱ Μυροφόροι εὑρον τὸν τάφον κενόν καὶ ἤκουσαν παρὰ τοῦ Ἀγγέλου ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἀνέστη ἐκ νεκρῶν. Μετ’ ὀλίγον δέ εἶδον Αὐτόν εἰς ἄλλοιαν κατάστασιν, μὴ ἐπιτρέπουσαν εἰς τὰς Μυροφόρους νὰ Τὸν ἀγγίξουν. Ἡ ταισὶτὴ ἀπροσδόκητος ἐξέλιξις τῶν πραγμάτων προεκάλεσε τὴν ἀπορίαν τῶν περὶ τὸν Ἰησοῦν περὶ τῆς περαιτέρω ἐξελίξεως τῶν γεγονότων. Ἡ ἀπάντησις δὲν ἔδόθη εἰς αὐτοὺς ἀμέσως. Εἶδο-κοιμήθησαν νὰ ἀνόμενουν μὲ ὑπομονὴν καὶ καρτερίαν μέχρις ὅτου ἐνδυθῶν δύναμιν ἐξ ὕψους. Πειθαρχή-σαντες δέ εἰς τὴν ἐντολήν, ἀνέμενον μέχρι τῆς Πεντηκοστῆς, ὅτε τὸ Ἅγιον Πνεῦμα, ἐπελθόν, ἀπεκάλυ-ψεν εἰς αὐτοὺς, ἐν πληρότητι, τὴν νέαν ἀποστολήν των. Αὐτὴ δὲν συνίστατο εἰς τὴν ἀπελευθέρωσιν ἐνὸς ἔθνους ἀπὸ τῆς ὑπο-δουλώσεως εἰς ἄλλο ἔθνος, ἀλλὰ εἰς τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς ἀνθρωπότητος ὅλης ἀπὸ τῆς ὑποδουλώσε-ως εἰς τὸν ἄρχοντα τοῦ κακοῦ καὶ εἰς τὸ κακὸν ἐν γένει. Μία ἄλλη μεγάλῃ ἀποστολὴ διαφορετικὴ ἀπὸ ἐκεῖνην τὴν ὁποῖαν ὠνειρεύοντο.

Ἡ ἀσάλληπτος ἐντολή τῆς διαδόσεως τοῦ κηρύγματος τῆς ἀπελευθερώσεως τοῦ ἀνθρώπου ἀπὸ τῆς δουλείας τοῦ θανάτου ἐξέληλθεν αὐτοὺς, ἀλλ’ ἀνελήφθη μετὰ ζήλου καὶ ἐκρηγνῆθη πανταχοῦ καὶ ἔσωσε καὶ σώζει πολλοὺς ἀπὸ τοῦ θανάτου. Ὑπάρχει ὁ πρωτόκοκος τῶν νεκρῶν, ὁ ἀνα-στεινόμενος Ἰησοῦς, ὁ ὁποῖος προσφέρει εἰς ὅλους τὴν δυνατότητα τῆς ἀναστάσεως καὶ τῆς αἰωνίου ζωῆς, μιᾶς ζωῆς ἡ ὁποία δὲν ὑπόκειται πλὴν εἰς τὴν φθοράν, διότι ἐν τῇ ἀναστάσει οἱ ἄνθρωποι εἶναι ὡς οἱ ἄγγελοι τοῦ Θεοῦ ἐν οὐρανῷ καὶ φέρουν σῶμα πνευματικόν ἀντὶ τοῦ σαρκικοῦ.

Πρόγευσιν αὐτῆς τῆς μακαρίας ἀνα-στασίμου καταστάσεως βιοῦμεν ἀπὸ τώρα, ὅταν φέρωμεν τὸ σῆρκινον ἐνδύμα μας εἰς τρόπον ὥστε νὰ μὴ γευώμεθα τὴν οὐσίαν τοῦ θανάτου, δηλαδὴ τὴν ἀπομάκρυνσιν ἀπὸ τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ νὰ αἰσθα-νίζομεν διὰ μετέβημεν ἀπὸ τοῦ φυσικοῦ θανάτου τοῦ σαρκίνου σώματος εἰς τὴν ἀνωτέραν ζωὴν τοῦ πνευματικοῦ τοιοῦτου διὰ τῆς μετ’ ἀγάπης γνώσεως τοῦ Προσώπου τοῦ Κυρίου, ἡ ὁποῖα γνώσις ἰσοδυναμεῖ πρὸς τὴν αἰώνιον ζωὴν.

Δὲν προσδοκῶμεν, λοιπόν, ἀπλῶς τὴν ἀνάστασιν τῶν νεκρῶν ὡς ἐν γεγονόσι τοῦ ἀπωτάτου μέλλοντος ἀλλὰ μετέχομεν αὐτῆς ἀπὸ τοῦδε, ὥστε νὰ κραυγάζωμεν ἐνθουσιαστικῶς μετὰ τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου Χρυσοστόμου: «Ποῦ σοῦ, θάνατε, τὸ κέν-τρον; ποῦ σοῦ, Ἄδην, τὸ νίκος». Συνανέστη-μεν μετὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ ζῶμεν τὰ ἔσχατα ὡς παρόντα καὶ τὰ παρόντα ὡς ἔσχατα. Ἡ ἀνάστασις διαποτίζει τὴν ὑπαρξιν ἡμῶν καὶ πληροῖ χαρὰς αὐτήν. Ὡς ἐπλήσθη χαρὰς τὸ σῶμα τῶν μαθητῶν ἐν τῷ λέγειν ἀνέστη ὁ Κύριος.

Συνεχίζομεν τὸ ἔργον τῶν Ἀποστόλων. Μεταβίδομεν εἰς τὸν κόσμον τὸ μήνυμα τῆς ἀναστάσεως. Κηρύσσομεν ἐν ἐπιγνώσει, ὅτι ὁ θάνατος δὲν πρέπει νὰ ἔχη θέσιν εἰς τὴν ζωὴν μας, οὐδεμίαν ὠφέλειαν προσφέ-ρει εἰς τὴν ἀνθρωπότητα. Οἱ ἐπιδικῶντες νὰ βελτιώσουν τὴν κοινωνικὴν ζωὴν διὰ τοῦ θανάτου συνανθρώπων τινῶν αὐτῶν, δὲν προσφέρουν ἀγαθὴν ὑπηρεσίαν εἰς τοὺς ἐπιζήζοντας. Ὑπηρετοῦν τὴν ἐπέκτασιν τοῦ θανάτου καὶ προετοιμάζονται τὴν ὑπ’ αὐτοῦ καταβρόχθισιν ἑαυτῶν.

Εἰς τὰς ἡμέρας μας τὰ τύμπανα τοῦ θανάτου καὶ τοῦ σκότους ἤκουν μα-νιωδῶς. Μερικοὶ συνάνθρωποι μας πι-στεύουν ὅτι ἡ ἐξόντωσις ἄλλων συνανθρώπων μας εἶναι πρᾶξις ἐπαινετὴ καὶ ὠφέλιμος, ἀλλὰ πλανῶνται οἰκτρῶς. Δυστυχῶς, ἡ ἐξουδένωσις καὶ καταπίσις τῶν ἀσθενεστέρων ὑπὸ τῶν ἰσχυροτέρων ἐπικρατεῖ εἰς τὴν κοσμικὴν πυραμίδα τοῦ γίνεσθαι. Συχνάκις ἐκκλησασί ἡ σκληρό-της καὶ ἑλλειψις εὐσηπλαχνίας τῶν κρα-τουόντων τὰ ἡνία τοῦ κόσμου καὶ τῶν νομιζόντων ἐξουσιάζειν αὐτοῦ.

Η Λαμπρή και τα Λαμπροήμερα στον Πόντο

-----Μυροφόρα **Ε. Ευσταθιάδου**, Υποψήφια Διδάκτωρ Λαογραφίας Ε.Κ.Π.Α. -----

Στις περιπτώσεις που ο Ελληνισμός βρίσκεται εκτός των συνόρων της σημερινής Ελλάδας, κάθε εορτή επιτείνει το νόημά της. Οι θρησκευτικές εορτές βιώνονται και ως εθνικές, ενδυμώνοντας έτσι το συνεκτικό δεσμό της κοινωνίας. Ταυτόχρονα, όμως, πραγματοποιούνται και κάποιες κοινωνικές «αποκαταστάσεις», που κατευνάζουν τα ανθρώπινα πάθη και εξισορροπούν την κοινή διαβίωση. Οι μαλωμένοι μονιάζουν και το θρησκευτικό μήνυμα του θείου δράματος βρίσκει εμπράγματη εφαρμογή.

Η **ΛΑΜΠΡΗ**, όπως ονόμαζαν το Πάσχα στον Πόντο (ή τα Λαμπροήμερα, οι τρεις πρώτες μέρες του Πάσχα), είχε ιδιαίτερη σημασία και για τους Έλληνες του Πόντου, καθώς συνδέεται άμεσα με ένα ζήτημα που απασχολεί προαιώνια τον άνθρωπο, το θάνατο και την προσδοκία της Ανάστασης. Συγκλονίζει τον Πόντιο λαϊκό ποιητή το θείο δράμα, το οποίο ταυτίζεται με την ίδια την ύπαρξη του ανθρώπου. Εξίσου συγκλονιστική είναι και η θέση της Παναγίας ως μάνα που βλέπει το παιδί της να υποφέρει. «Το μοιρολόι της Παναγιάς», ένας χαρακτηριστικός δημοτικός θρήνος, που συναντάται στις παραδόσεις ολόκληρου του Ελληνισμού, διασώζει σε τρεις παραλλαγές και στην ποιντική παράδοση. Η σύνδεση της κοσμικής με τη θρησκευτική παράδοση δημιουργεί μια ποιητική διήγηση που βρίσκεται πολύ κοντά στις πεποιθήσεις του λαού. Ο λαϊκός άνθρωπος απεχθάνεται τις προδότες του Ιησού:

***Σήμερον μάορος ουρανός, σήμερον μαύρη μέρα
σήμερον έβαλαν βουλήν κι όνομοι Εβραίοι
οι όνομοι και τα σκυλιά κι οι τριακαταρμέντοι
σήμερον επαρέδωκαν τον πάντων Βασιλέα.
Ένας Υιός Μονογενής, κι Ατός έν ‘καρφομένος!
Ένας Υιός Μονογενής, κι Ατός έν ‘σαυραμένος!***

Στις ενιαίες παραλλαγές του μοιρολογιού της Παναγίας αποδίδονται τα πάθη του Χριστού, η Μάνα Παναγία λυγίζει, «λιγοθύμα και ρούζικε». Λιποθύμα τρεις φορές και τη συνφερόμενη με ροδόνερο, το «ροδόσταγμα». Σε άλλες παραλλαγές παρακαλεί αυτόν που κατασκεύαζε τα καρφία που θα καρφώσουν τον Υίο της να τα φτιάξει λεπτά, ενώ σε άλλες παρακαλεί το Σταυρό να χαμηλώσει:

***Σταυρέ μ’ γία κλιότ’ και χαμελά, Σταυρέ μου, κλίσου κάτω!
Σαν έστεισεν τα χέρια Της, εκλίσεν ο Σταυρός Της!***

Οι εικόνες των παραλλαγών του μοιρολογιού της Παναγίας αποδίδονται στο κείμενο με τρόπο συγκλονιστικό. Έχει ιδιαίτερη σημασία η ποιητική αξία του κειμένου και όχι η ιστορική αξιολόγηση. Ο Πόντιος λαϊκός ποιητής εντάσσει την εκκλησιαστική παράδοση στην ποίησή του. Με την Ανάσταση του Κυρίου στο τέλος των παραλλαγών, ζητά και θάνατος συμβολίζουν, χωρίς να γίνεται διαχωρισμός τί είναι «ζωντανότερο».

Το μοιρολόι της Παναγίας αφορά, ίσως, τη λογία ποιντική παράδοση, η οποία δεν είναι η μοναδική φορά που ασχολείται με το θείο δράμα. Σε Χριστουγεννιάτικα ποιντικά κάλαντα, εξιστορείται ολόκληρη η ζωή του Χριστού και γίνεται ιδιαίτερος λόγος στα πάθη Του:

***...ασ’ ακρεντικά κι ασ’ σήν καρδίαν, αίμαν έσταξεν,
χολήν ‘κ εφάνθεν,
ούμπαν έσταξεν και μύρος έτον, μύρος έτον και μυρωδιά...***

Ας έρθουμε, όμως, στον πραγματικό φορέα των εθίμων της Λαμπρής, δηλαδή στο λαό. Δε θα αναφερθώ στο νόημα της νηστείας, που είναι το ίδιο σ’ ολόκληρο το χριστιανικό κόσμο, αλλά σε κάποια ιδιαίτερα έθιμα που γίνονταν από παράδοση στον Πόντο, τα οποία μπορεί σήμερα να φαίνονται σε κάποιους γραφικά, διατηρούσαν όμως τότε το κύρος που τους έδινε η πίστη του λαού.

Ένα έθιμο που συνδέεται, λοιπόν, με τη Σαρακοστή στον Πόντο, είναι ο «κουκαράς». Σε μια πατάτα ή σ’ ένα κρεμμύδι, κάρφωναν επτά φτερά, όσες και οι εβδομάδες της νηστείας και κρεμούσαν την κατασκευή αυτή από το ταβάνι. Κάθε Κυριακή, έβγαναν και ένα φτερό, κατασκεύαζοντας έτσι ένα αυτοσχέδιο ημερολόγιο. Η επιρροή του κουκαρά στα παιδιά είναι ιδιαίτερη, καθώς το φτερωτό αυτό σκιάκτρο έπαιρνε φανταστικές διαστάσεις στα μάτια τους. Λειτουργούσε αποτρεπτικό, όχι μόνο για να μη «μαντζιρίζ’νε», να μην χαλάσουν τη νηστεία δηλαδή, αλλά και για να είναι φρόνιμα τα παιδιά καθ’ όλη τη διάρκεια της Σαρακοστής. Με την παρουσία ενός τρομακτικού κατασκευάσματος πάνω από το κεφάλι τους, που πολλές φορές κουνιόταν κι από τον αέρα, είχε εξασφαλιστεί η ποθητή ησυχία στο σπίτι για σαράντα ημέρες, από τις παιδικές αταξίες και έριδες. «Θα τρώει σε ο κουκαράς», υπενθύμιζαν στο παιδί σε περίπτωση παρεκτροπής. Το Μεγάλο Σάββατο, κρυφά από τα παιδιά, γίνονταν η «ποκαθηλώση» του κουκαρά, ο οποίος θα ερχόταν και πάλι την επόμενη χρονιά. Η Σαρακοστή, κατά τα άλλα, κυλούσε όπως και στις υπόλοιπες περιοχές του Ελληνισμού. Οι πιστοί εξομολογούνταν, ακόμη και στα πιο απόμακρα μέρη του Πόντου, για να μεταλάβουν τη Λαμπρή. Οι Σανταίοι, για παράδειγμα, εξομολογούνταν στον πνευματικό που όριζε η Παναγία Σουμελά. Οι Φιλόπρεπες Αδελφότητες και οι Μητροπόλεις

του Πόντου βοηθούσαν, με απόλυτη εξεμύθεια, τις φτωχές οικογένειες, και οι νοικοκυρές μοίραζαν «λαβασία» (φουρνόπιτες), για τις ψυχές των πεθαμένων. Εξασφαλιζόταν, έτσι, η ισότιμη συμμετοχή όλων στο πνεύμα των εορτών, επιβεβαιώνοντας για άλλη μια φορά τη δημοκρατικότητα της παραδοσιακής κοινωνίας.

Το Σάββατο του Λαζάρου (ή σε κάποιες περιοχές του Πόντου τη Μεγάλη Πέμπτη), οι νοικοκυρές κατασκεύαζαν τα λεγόμενα «κερκέλια», ένα είδος κουλουριού. Οι ερμηνείες που δίδονται από το λαό είναι ποικίλες, με την επικρατέστερη να θέλει το Λάζαρο να ζητά «κερκέλ’», μετά την Ανάστασή του. Τον Βαίωνα, τα παιδιά έψαλλαν «Βάγια, βάγια το βοί, τρώ’ με ωφάρια και χαψίν (γαύρο) και τ’ σπάν την Κερεκήν, τρώ’ με κόκκινον ωβόν/τρώμε βοούτορον, τυρίν», αναλόγως την επιθυμία, αλλά και τη διαθεσιμότητα.

Η Μεγάλη Εβδομάδα έχει ιδιαίτερη ενδιαφέρον φτάνοντας στη Μεγάλη Πέμπτη. Πατι έβραφαν τα αυγά; Τι λένε οι παραδόσεις των Ποντίων; Υπήρχε σε κάποιες περιοχές μια προφορική παράδοση που θυμίζει τα μισοτηγανισμένα ψάρια στο Μπαλουκλί που ξανάπεσαν στο νερό. Λέει, λοιπόν, η παράδοση (περιοχή Σουρμένων) πως κάποτε μια Εβραιοπούλα πήγαινε να πουλήσει αυγά. Άκουσε πως αναστήθηκε ο Χριστός και δεν το πίστεψε. Ζήτησε να κοκκινίσουν τα αυγά που είχε στο καλάθι της, αν η είδηση αληθεύει και όντως κοκκίνισαν. Μια άλλη παράδοση λέει πως ο Χριστός στο Μυστικό Δείννο προσέφερε κόκκινα αυγά. Τα αυγά, τα λεγόμενα και «τορνίκια», τα έβραφαν με κρεμμυδόσουφλα, οπότε και έπαιρναν καφετί χρώμα, με λάπατα και έπαιρναν κίτρινο χρώμα ή με μελάνη και γίνονταν μωβ. Παράλληλα, έφτιαχναν και τουσέρκια. Αυγά δεν έβραφαν και τουσέρκια δε ζύμωναν οι πενθοόντες. Φρόντιζαν, όμως, να τους προμηθεύσουν οι γείτονές τους. Τουσέρκια και αυγά έδιναν και στους μουσουλμάνους, οι οποίοι ανταπέδιδαν την προσφορά στο μπιράμι τους, δίνοντας στους χριστιανούς μακαροβάδες και άλλα γλυκίσματα.

Τη Μεγάλη Πέμπτη κάθε οικογένεια πήγαινε στην εκκλησία ένα καλάθι με τόσα αυγά, όσα και τα μέλη της, συν δύο ακόμη, ένα για το εικονοστάσι και ένα που ήταν τ’ «επτωχού τ’ ωβόν». Στο καλάθι έβαζαν και αλάτι, που το χρησιμοποιούσαν αργότερα για «τ’ απολύμ’», (είδος χορτόσουπας για τα ζώα) και βαμβάκι, που έφτιαχναν μ’ αυτό το «αποκάπνισμαν» (το κάπνιζαν με το θυμιατό και το ακουμπούσαν στο μέτωπο του παιδιού που αρρώσταινε). «Τ’ ωβόν τη Παναΐας» το τοποθετούσαν στο εικονοστάσι. Το καλάθι το άφηναν στο ιερό και το έπαιρναν μετά την Ανάσταση. Το βρόδυ της Μεγάλης Πέμπτης επέστρεφαν στο σπίτι κρατώντας αναμμένα κεριά.

Αξίζει να σημειωθεί πως τη Μεγάλη Πέμπτη έρχονταν στην εκκλησία να ακούσουν τα Δώδεκα Ευαγγέλια και μουσουλμάνες, κρυφά από τους άντρες τους. Χωρίς να είναι κρυπτοχριστιανές, πίστευαν στις θεραπευτικές ιδιότητες του ακούσματος των Δώδεκα Ευαγγελίων. Για να αποκλείσουν το ενδεχόμενο να τις δουν καχύποπτα οι Χριστιανές γεγιτισμένες τους, έλεγαν πρώτα σ’ αυτές «Gurban olayim dininize, dilim kesilisin», δηλαδή θυσία να γίνω στην πίστη σου, να μου κοπεί η γλώσσα (αν λέω ψέματα).

Η Μεγάλη Παρασκευή, η ημέρα του Επιταφίου, είχε τον ίδιο πένθιμο χαρακτήρα, όπως και στις υπόλοιπες περιοχές του Ελληνισμού. Τον Επιτάφιο στόλιζαν με μυζήρες και μυρτίες, που βρίσκονταν σε αφθονία στον Πόντο. Κάτω από τον Επιτάφιο περνούσαν τα κορίτσια τους και μουσουλμάνες. Η Μεγάλη Παρασκευή συνδέεται και με το έθιμο της επίσκεψης στα μνήματα προσφίλων προσώπων (σε κάποιες περιοχές του Πόντου αυτό γίνεται τη δεύτερη μέρα της Λαμπρής και παίρνει πανηγυρικό χαρακτήρα). Τοποθετούν στο μνήμα κόκκινα αυγά και κερνούουν τους διαβάτες. Άλλωστε η ποιντική παράδοση το επιτάσσει: Ο νεκρός φερέται να μιλά και να ζητά το χρέος από τους ζωντανούς:

***Τα Φώτα θέλω το κερί σ’ και τη Ψυχού (Ψυχοσάββατο) κοκκία
(σιτάρι, κόλλαμα) και τη Μαύρά Παρασκευήν,
ένα μαντήλι δέκα...***

Αξίζει να σημειωθεί πως το έθιμο αυτό συνεχίζεται από τους Πόντιους ακόμη και σήμερα στην Ελλάδα (στο Κιλίκη τη Μεγάλη Παρασκευή και αλλού). Σε χωριά της Κοζάνης πραγματοποιείται τη δεύτερη μέρα, με εντελώς, όμως, διαφορετικό χαρακτήρα: η Ανάσταση του Χριστού υπενθυμίζεται την Ανάσταση όλων των νεκρών. Στρώνεται εορταστικό τραπέζι στα μνήματα και με τη συνοδεία λύρας εορτάζεται, συμβολικά, η Ανάσταση όλων των παρευρισκόμενων νεκρών. Το ίδιο συμβαίνει και σε πολλές άλλες περιοχές, αλλά και στα Σούρμενα Αττικής την Κυριακή του Θωμά (ή ημερομηνία μεταφέρθηκε εν Ελλάδα).

Το Μεγάλο Σάββατο ήταν μια μέρα που έπρεπε να γίνει «το άλσγμαν», όλοι έκαναν μπάνιο, έβαζαν καθαρά και πολλές φορές καινούργια ρούχα, άλλαζαν σεντόνια και έπεφταν χωρίς για ύπνο. Η Ανάσταση δε γινόταν τα μεσάνυχτα, όπως σήμερα, αλλά στις 3 τα ξημερώματα (συνήθεια που αναπνάνται και στους Βυζαντινούς). Όπου δεν επιτρεπόταν να τυπωούν καρπίνες (γιατί υπήρχε και αυτή η απαγόρευση), ο «ζαγκότζ’», κάτι σαν νυκτοφύλακας ή ο καντηλανάφτης ή ο «πα-σβάντης», τυπωούσαν πόρτα-πόρτα σ’ όλα τα σπίτια του χωριού για να τους ειδοποιήσουν ότι πλησιάζει η ώρα της Ανάστασης.

Η Αναστάσιμη Λειτουργία γινόταν συνήθως στο προαύλιο της εκκλησίας ή στο προαύλιο κάποιοι παρεκκλήσιον, έξω από το χωριό. Με το «Χριστός Ανέστη!» «Αληθώς Ανέστη!», αναστατώνονταν το Σύμπαν! Άρχιζε μια σειρά πυροβολισμών που ανταλασσούν στα γύρω φαράγγια. Μια άλλη κανονική με «τζερτζιφελέκια», στεφάνια δηλαδή από φυσέκια που έριχναν διαδοχικά, αλλά και ρουκέτες, που τις ονόμαζαν «πλήεραφρον». Συνυθιζόταν μάλιστα και στον Πόντο το φαινόμενο του ρουκετοπόλεμου, όταν δύο ενορίες ήταν σε μικρή απόσταση μεταξύ τους. Έπαιρναν οι δύο ομάδες την κατάλληλη θέση στα «κάστρα» ή αλλιώς στα «ταπία» και ξεκινούσε η μονομαχία. Κατασκεύαζαν και ξύλινα καράβια, γεμάτα από φυσέκια και τα άναβαν. Έριχναν ακόμη και πυροτεχνήματα στον ουρανό, τα λεγόμενα «καφά φουσέκια» ή «καβανλία φυσέκια» και γινόταν, όπως χαρακτηριστικά έλεγαν, «Ανάστα ο Θεός!». Έτσι, με το σοβαρό επιχείρημα της θρησκευτικής εορτής, η Λαμπρή μετατρέπεται σε παλλαϊκή συγκέντρωση και εθνική γιορτή.

Κανείς δεν έφευγε πριν την απόλυση της Εκκλησίας, δηλαδή πριν από την αυγή. Στο τραπέζι, πριν το φαγητό, συνήθιζαν τη ρήση: «Ση Χριστού τ’ όνομαν και ση διαβόλ’ την σπάσ’». Δεν έτρωγαν μαγειρίτσα, ούτε αρνί, άλλωστε δε συνήθιζαν να σφάζουν μικρά ζώα. Το τραπέζι της Λαμπρής έμοιαζε με το χριστουγεννιάτικο: βραστή κότα, φούστορον (ομελέτα), κασέρι, παστούριμα (συνηθιζόταν στην Τραπεζούντα, μόνο τη Λαμπρή) και κρασί (τα Λαμπροήμερα δεν έπιναν συνήθως το τσίπουρο).

Ένα πολύ ενδιαφέρον έθιμο που διατηρείται ακόμη και σήμερα σε κάποιες περιοχές (κυρίως από Ατάπαζαρλινδες Πόντιους), είναι οι συγομαχίες. Οι διαβάτες ήταν ο τρόπος που προετοιμάζε ο καθένας τα αυγά με τα οποία θα διαγωνίζονταν. Κάποιες φορές ζέσταινε τη μύτη του αυγού στη στάχτη, για να δυναμώσει ή τρυπούσαν το αυγό, το δειάζαν και το γέμιζαν με πίσσα*. Άλλες φορές χρησιμοποιούσε και αυγό «ταϊγόνας», δηλαδή φραγκόκοκτας. Η αναμέτρηση κρατούσε τρεις μέρες και συνήθως ανακηρύσσονταν και επισημώς πρωταθλητής. Σε κάποιες περιοχές του Πόντου, συνέχιζαν τις συγομαχίες και του Αγίου Γεωργίου, αν η Λαμπρή προηγείτο.

Μετά τη Διπλανήσωση, ξεκινούσαν οι επισκέψεις (παρέεξ-παρέεξ) στα σπίτια. Το τραπέζι ήταν στρωμένο για τον κάθε ενδεχόμενο επισκέπτη. Οι παρέες ξεκινούσαν από τα συγγενικά σπίτια, κατόπιν τα φιλικά και δεν παρέλειπαν και τους πονεμένους, τους πενθοόντες. Τα παιδιά, καλωσορίζοντας την Άνοιξη και καρτερώντας τη μετάβαση τους στα παρχάρια (βοσκότοπους), ξεκινούσαν τα παιχνίδια στη φύση με τα σπασιένα αυγά, το «κύλισμα», την «νίμε». Όλοι, έναν έναν ξεχωριστά λόγο χαράς:

***Σα τρία Λαμπροήμερα τα τέρτια όλια ανασπάθουν....
Αποθαίνω να χαιρόνταν, θ’ άφτ’ ν’ ατ’ σ’ πολλά κερία....
αμταρίωλα να χαιρόνταν, θα πά’ νε εσχωκρίνη....
οι γεροντάδες χαιρόνταν, θα πά’ νε κοινωνίζ’ νε....***

Αξίζει να σημειωθεί πως ένα όνειρο πολλών Ποντίων ήταν να γίνουν «κατ’ήδες», να περπατήσουν δηλαδή από τον Πόντο μέχρι τη Ιερουσόλυμα και να προσκυνήσουν τον Άγιο Τάφο. Οι Πόντιοι επέλεγαν να πραγματοποιήσουν αυτό το προσκυνήμα τη Λαμπρή, ύστερα από πολύμηνη προετοιμασία, ευχελάια, εξομολόγηση και ποικίλα έξοδα. Πολλοί Πόντιοι γίνονταν «κατ’ήδες» και για το λόγο αυτό διατηρούσαν ακόμη πολλά όνοματά από την Αγία Γραφή (Αβραάμ, Ισαάκ, Ιακώβ, Γεωθμήρα, Μυροφόρα κ.ά).

Έτσι, τα τρία Λαμπροήμερα τα μαγαζά των Ποντίων ήταν κλειστά. Αν αναλογιστεί κανείς ότι, ιδίως στην Τραπεζούντα, μεγάλο μέρος των εμπορικών καταστημάτων ήταν σε χέρια ελληνικά, όλη η πόλη βίωνε την αργία και την εορταστική ατμόσφαιρα της Λαμπρής. Ήταν άλλωστε πολύ συννηθισμένη και η ευχή «Χριστός Ανέστη-Αληθώς Ανέστη» και στα τουρκικά «Kristos dirildi-Geçekten dirildi».

Το «Χριστός Ανέστη» ακούστηκε για πρώτη φορά στον Πόντο εννέα περίπου δεκαετίες μετά την ανταλλαγή, Δεκαεπταετούσμου, ότανδόθηκε ειδική δόεια και επαναλειτοουργήσε η Παναγία Σουμελά. Ο Οικουμενικός Πατριάρχης Βαρθολομαίος, φανερά συγκινημένος, πήρε την πρωτοβουλία και έψαλλε: Χριστός Ανέστη και νύκρινον, θανάτω θάνατον πατ’σας*...

¹ Σε κάποιες περιοχές του Πόντου μάλιστα, έκαιγαν και το ομοίωμα του Ιούδα. ² ή κατ’ άλλους το κερί μ’. ³ Την έκφραση «Ανάστα ο Κύριος» τη χρησιμοποιούσαν βέβαια και για κάθε περίπτωση που ήθελαν να περιγράψουν μια μεγάλη φασαρία. ⁴ Τα δυνάτα αυγά τα ονόμαζαν «γ’τασι», «πακυστέπλ’ κα» ή «καϊμ’ κα». ⁵ Δεκάδες είναι τα ποιντικά δίστα που αναφέρονται στη χαρά της Λαμπρής, στα αβγά, στα στολισμένα τραπέζια. Λιγότερα είναι αυτά που εκφράζουν τους πονεμένους στη Λαμπρή (ωστόσο υπάρχουν). Υπάρχουν ακόμη και πολλές παροιμίες και γνώμες (γνωμολογία) σχετικές με τη Σαρακοστή και τη Λαμπρή. Άλλες έχουν βωμοφοβικό πνεύμα ή άλλες σκαμπωκό. Μια χαρακτηριστική είναι η εξής: Που έκ’ τρώει και που’ έκ’ εφτάει νεστήει... Οι παροιμίες και τα τραγούδια της Λαμπρής αποτελούσε ένα ξεχωριστό κεφάλαιο του έντεχνου λαϊκού λόγου των Ποντίων. ⁶ Σχετική αναφορά έκανε ο Πατριάρχης και τις επόμενες χρονιές και έψαλλε το «Χριστός Ανέστη» και σε άλλα ερεπιωμένα μοναστήρια που επισκεφθήκανε στον Πόντο.

Γιατί ο Χριστός είναι πάνω στο Σταυρό;

Γράφει η **Γκέλλυ Ανδρονίκου-Γκάσμαν**

Αφιερωμένο στο γιο μου Ανδρέα, που με την ερώτησή του αυτή μου έδωσε το ερέθισμα να γράψω μια θρησκευτική πασχαλινή ιστορία.
‘Ανοιξη και πάλι, κι όλη η φύση σκάνει δειλά δειλά το κεφαλάκι της προς τον ουρανό, κοιτάζοντας κατάματα τον ήλιο που μας ζεσταίνει γλυκά. Μαζί ζεσταίνονται και οι καρδιές των ανθρώπων, μετά τον κρύο και δύσκολο χειμώνα που πέρασε.

- Κάθε άνοιξη η φύση αναγεννιέται, καρποφορεί, ευοιδιάζει και χαίρεται. Χαίρεται όμως και αναγεννιάται μαζί της και η Εκκλησία μας, αφού τη μεγαλύτερη και πιο σπουδαία γιορτή της Ορθόδοξης, το Πάσχα, τη γιορτάζουμε εμείς οι πιστοί κάθε χρόνο την άνοιξη, ξεκινάμε να διηγείται η μαμά στο μικρό Ανδρέα και στην Ελενίστα μετά τη βόλτα τους έξω στην ηλιόλουστη πόλη.

- Πατι το Πάσχα είναι η πιο σπουδαία γιορτή της Εκκλησίας μας, μαμά; Είναι πιο σπουδαία κι από τα Χριστούγεννα; ρώτησε ο Ανδρέας, αφού τα λόγια της μαμάς τον παραξένεψαν λιγάκι.

- Ναι, το Πάσχα είναι πολύ μεγάλο και πολύ σπουδαία γιορτή, πιο μεγάλη και πιο σπουδαία ακόμη κι από τα Χριστούγεννα, από τη Γέννηση του Χριστού μας. Για εμάς τους ορθόδοξους έχει πιο μεγάλη σημασία το Πάσχα, η Λαμπρή, όπως την αποκαλεί απλά ο λαός μας.

- Ναι, αλλά γιατί; πετάχτηκε τώρα και η Ελενίστα παίρνοντας το λόγο από τη μαμά της. Πάντα νόμιζε ότι τα Χριστούγεννα, που τα γιορτάζουμε με τόση λαμπριότητα, είναι η πιο σημαντική γιορτή μας.

- Είναι κι αυτό, βέβαια, αφού γεννήθηκε ο Χριστός που ήρθε στη γη για να σώσει εμάς τους ανθρώπους. Με τη Γέννησή Του ο κόσμος άρχισε να προετοιμάζεται για τη σωτηρία, όπως είχαν πε πριν από Εκείνον οι Γραφές. Όμως το Πάθη Του, η Σταύρωση και η Αγία Του Ανάσταση που γιορτάζουμε τη Μεγάλη Εβδομάδα και το Πάσχα έχουν μεγαλύτερη σημασία και πιο βαθύ νόημα, αφού με αυτά ολοκληρώσε το έργο Του πάνω στη γη ανοίγοντας το δρόμο σ’ εμάς για το χαμένο Παράδεισο, για τη Βασιλεία των Ουρανών.

- Εγώ πάντως δεν καταλαβαίνω γιατί εκείνοι οι κακοί άνθρωποι στο Ισραήλ σταύρωσαν τον Χριστό, είναι σοβαρά η Ελενίστα, καθώς σκεφτόταν με δέος τα όσα υπέφερε ο Ιησούς για εμάς.

- Ούτε κι εγώ το καταλαβαίνω! Πατι ο Χριστός είναι πάνω στο Σταυρό; Αλήθεια, μαμά, γιατί τον έβαλαν εκεί; Τι κακό έκανε;

Η δυστυχία του να είσαι Έλληνας

Φρανκφούρτη: Βιβλιοπαρουσίαση από την **Γκέλλυ-Ανδρονίκου Γκάσμαν**

«**Όποιος λαός** κι αν πίστευε ότι κατάγεται από τους αρχαίους Έλληνες, θα ήταν αυτόματα δυστυχισμένος. Εκτός αν μπορούσε να τους ξεχάσει, ή να τους ξεπεράσει».

«Τελικά, ποιοι είμαστε; Οι Ευρωπαίοι της Ανατολής ή οι ανατολίτες της Ευρώπης; Οι ανεπτυγμένοι του νότου ή οι υπανάπτυκτοι του βορρά; Οι (κατευθείαν) απόγονοι των Αχαιών ή η πανσπερμία της Βαβυλωνίας»;

«Είμαστε ένας λαός χωρίς πρόσωπο. Χωρίς ταυτότητα. Όχι επειδή δεν έχουμε πρόσωπο. Αλλά επειδή δεν το λύνουμε να καταποιήσουμε στον καθρέπτη. Επειδή μας έκαναν να ντρεπόμαστε για το πραγματικό μας πρόσωπο. Τόσο που να φοβόμαστε να γνωρίσουμε τον εαυτό μας. Έτσι μάθαμε να παίζουμε διάφορους ρόλους: τον "αρχαίο", τον "Ευρωπαίο"»...

Αυτοί και πολλοί άλλοι αφορισμοί, γραμμένοι μόνο σε δύο τρεις προτάσεις, είναι αρκετοί για να απορρίψουν με την πικρή αλήθεια τους τον αναγνώστη, Έλληνα ή ξένο. Ίσως μάλιστα περισσότερο τον Έλληνα, ο οποίος εμμένει περσιποικιστικά σε μια υπέρμετρη λατρεία της ένδοξης καταγωγής του, μην μπορώντας όμως ποτέ να τη φτάσει. Όπως πολύ εύστοχα αναφέρει ο συγγραφέας, «η σκέψη μας με τους αρχαίους είναι η μία πηγή του εθνικού πλέγματος κατατερότητας. Η άλλη είναι η σύγκριση στον χώρο, κι όχι στον χρόνο. Με τους σύγχρονους "ανεπτυγμένους". Με την "Ευρώπη"». Πικρά και συνάμα βαριά η αλήθεια αυτή για όσους έχουν κηλώς συνειδητοποιήσει το πρόβλημα και την ιδιαιτερότητα του να είναι Έλληνες. Το βιβλίο «Η δυστυχία τού να είσαι Έλληνας» του Νίκου Δήμου, που επανεκδόθηκε από τις εκδόσεις Πατάκι, είναι ένα κλασικό βιβλίο που επιστρέφει στην Ελλάδα μετά από μια θριαμβευτική πορεία σε όλο τον κόσμο. Η 32η έκδοσή του, συμπληρωμένη με νέο επίμετρο βρίσκεται και πάλι στις προθήκες των βιβλιοπωλείων. Τα τελευταία χρόνια κυκλοφόρησε σε πολλές γλώσσες (αγγλικά, γερμανικά, γαλλικά, ιταλικά, ισπανικά, βουλγαρικά, κινεζικά) και σε ακόμη περισσότερες χώρες. Σε μερικές, όπως η Γερμανία, έγινε μπεστ σέλερ. Σε άλλες, όπως η Κολομβία, η Χίλη ή η Ισπανία, ανακηρύχθηκε ως «βιβλίο της χρονιάς». Η διεθνής κριτική ασχολήθηκε με το ύψος του αλλά και το στοχαστικό τον περιεχόμενό του, τον πατριωτισμό του. Έτσι έγινε το βιβλίο που εξήγησε το πρόβλημα και τη δυσκολία τού να είσαι Έλληνας σε δεκάδες χιλιάδες ξένους. Ο συγγραφέας του, Νίκος Δήμου, ρφάει στο νέο επίμετρο του 2013: «Το 1973, στον καιρό της χούντας, γεννήθηκε μέσα μου ένα κείμενο αγανάκτησης... Μια πικρή σάπια για την τραγική μοίρα τού Έλληνα ανάμεσα στο άμετρο "θέλω" και το ανίσχυρο "αλλά", ανάμεσα στον εθνικό (και ατομικό) μύθο και την πραγματικότητα, ανάμεσα στο ένδοξο παρελθόν και το φτωχό παρόν, ανάμεσα στην (ποθητή και μισπητή) Δύση και την καθ’ ημάς Ανατολή. Το ότι έγινε διαχρονικό αποδεικνύει στους θέμα που θίγει είναι ριζωμένα βαθιά μέσα μας. Πρόκειται για την προβληματική ταυτότητα τού Έλληνα... Όσο δεν λύνονται οι εσωτερικές μας αντιφάσεις, θα παραμένουμε δυστυχείς. Πατι, όπως ορίζει το βιβλίο στην πρώτη του σελίδα, η δυστυχία δεν είναι όλη από την απόσταση ανάμεσα σ’ επιθυμία και πραγματικότητα. Και η πρόσφατη κρίση δεν δείχνει τίποτ’ άλλο από την αδυναμία μας να προσαρμοστούμε σε έναν κόσμο που, κατά βάση, μας παραμένει ξένος...».

Ο τίτλος του βιβλίου «Η δυστυχία τού να είσαι Έλληνας» του Νίκου Δήμου έγινε μάλιστα πρωτοσέλιδο στις 10 Σεπτεμβρίου 2013 από την εφημερίδα «Ta Nέα». Απολογούσαν την επιλογή της, η σύνταξη της εφημερίδας έγραψε: «Θεωρήσαμε αυτόντόν ότι δεν χρειαζόταν καμία διευκρίνση ο τίτλος του χθεσνού πρωτοσέλιδου... Σπρίνθηκε στο πιο διάσημο βιβλίο του Νίκου Δήμου, που πρωτοκυκλοφόρησε το 1975 και, έκτοτε, ανατυπώονταν συνεχώς, έχοντας ως σήμερα πουλήσει περισσότερα από 100.000 αντίτυπα. Ένα βιβλίο με στοχαστικούς αφορισμούς που, λιτά και λακωνικά, περιγράφει και κρίνει τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της ελληνικής πραγματικότητας - τα χαρακτηριστικά της που θεωρήθηκαν ελληνικός εξαιρετισμός και που, σε γενικές γραμμές, οδήγησαν τη χώρα στην κρίση, στην ύφεση και στο χειλός της κατάρρευσης».

Όπως επισημαίνει ο ίδιος ο συγγραφέας, «το βιβλίο αυτό δεν είναι μια χιομουσική συλλογή αφορισμών για τα ελαττώματα των Ελλήνων - αλλά μια πικρή περιουλογοή πάνω στην τραγική του μοίρα που διασπάται ανάμεσα σε παρόν και παρελθόν, βορρά και νότα, Ανατολή και Δύση... Είναι μια ερωτική εξομολόγηση προς την Ελλάδα, την αληθινή, τη βαθιά Ελλάδα, και όχι την επιπόλαια χώρα των μύθων που οι ίδιοι οι νεο-Έλληνες δημιούργησαν προκειμένου να αποφυγούν την πραγματικότητα. Δεν είναι το έργο ενός ανθέλληνα, αλλά το προϊόν ενός ανθρώπου που πονιάει βαθιά τη χώρα του που προσπαθεί να βοηθήσει τους συμπατριώτες να πραγματοποιήσουν το δελφικό ρητό: "Γνώθι σεαυτόν". Κάτι που μπορεί να είναι επίπνοα, αν η νοστορπία, η εκπαιδευση και η ανατροφή σου σε έχουν μάθει να απορρίπτεις την αλήθεια».

Εν κατακλείδι, πρόκειται για ένα βιβλίο που θα έπρεπε όλοι οι Έλληνες, εντός και εκτός Ελλάδας, να διαβάσουμε να προβληματιστούν πραγματικά με το θέμα του. Μόνο μέσα από τη μελέτη που οδηγεί στην αυτογνωσία θα εκτιμήσει καλύτερα τη πιο αποστασιοποιημένα ο καθένας από εμάς τη δική του προσωπική ιδιοσυγκρασία αλλά και τη γυκότερη εθνική νοστορπία σε όλα τα επίπεδα της καθημερινής του ζωής, καθώς και της σκέψης του με τους άλλους Έλληνες αλλά και τους ξένους. Και τελικά η επίγνωση της ταυτότητάς μας (ίσως μας ωθήσει να αλλάξουμε επιτεύλους κάτι τόσο στον τρόπο σκέψης μας όσο και στη συμπεριφορά μας απέναντι στα μη ορθώς κείμενα του ίδιου μας του εαυτού και του τύπου μας.

Εκείνον. Είχαν φτάσει πια σ’ ένα λάφο που λεγόταν Γολγοθές. Εκεί τοποθέτησαν το Σταυρό και τον σταύρωσαν, ανάμεσα σε δύο πραγματικούς εγκληματίες.

Ξαφνικά ο ήλιος χάθηκε, αν και ήταν μέρα μεσημέρι, και η γη άρχισε να σειεται. Πάνω στο Σταυρό παρέδωσε ο Χριστός ύστερα από λίγο το πνεύμα Του. Έτσι ολοκληρώθηκε το επίγειο έργο του: ήρθε στη γη για να διδάξει το Λόγο του Θεού, να σταυρωθεί και να θιασιστεί από αγάπη προς τον άνθρωπο, για να μπορέσουμε όλοι μας και ο καθένας από μας ξεχωριστά να ξανακερδίσουμε το χαμένο Παράδεισο, τη Βασιλεία των Ουρανών. Πατι με τη Γέννησή Του άρχισαν να εκπληρώνονται οι προφητείες για τον ερχομό Του ως Σωτήρα του κόσμου, με τη Σταύρωση όμως και την Ανάστασή Του οι προφητείες εκπληρώθηκαν. Με τη Σταύρωση και την Ανάστασή Του άνοιξαν διδασκαλίες οι πόρτες του Παραδείσιου κι έκλεισαν ερμυτικά και για πάντα οι πόρτες του σκότους, της αμαρτίας, της πλάνης, του κακού και του θανάτου.

Πατι με τη θυσία Του στο Σταυρό και την Αγία Ανάστασή Του ο Χριστός μάς χάρισε την αιώνια ζωή. Ενώ όλη τη Μεγάλη Εβδομάδα η φύση και οι άνθρωποι λυπούνται για τη Πάθη του Χριστού, έρχεται η Ανάσταση και το Πάσχα, που τελειώνει πάντα με χαρά μεγάλη, με χαρά και πανηγύρι για τα όσα καλά μάς χάρισε ο Χριστός μας. Πατι εκτός από τη σωτηρία μάς χάρισε και μας έμαθε την Αγάπη. Από την αγάπη Του για εμάς τα έμαθε και τα υπέμεινε όλα αυτά. Κι емεις, σαν καλοί χριστιανοί, πρέπει να Του ανταποδίδουμε αυτή την αγάπη με τη να Του αγαπάμε και να Του δοξάζουμε. Μας διδάξε επίσης και τη Συγκράτηση, αφού πρώτος Εκείνος συγκράτησε δούλον τον οδήγησαν στο Σταυρό και στη θάλασσα. Γι’ αυτό κι емείς πρέπει να ακολουθούμε το παράδειγμά Του και να μάθουμε να συγκρατούμε όσους μας βλάπτουν και μας κάνουν κακό, να μάθουμε να αγαπάμε τους εχθρούς μας. Κι τότε Εκείνος θα ανοίξει την αγάλη Του και θα μας βάλει δίπλα Του, στο Ουράνιο Βασιλείο Του, στον ξανακερδισμένο Παράδεισο. Εκεί θα είμαστε και πάλι ενωμένοι με το Θεό.

Αφού τελείωσε τη διήγησή της η μαμά, τα δύο παιδιά έμειναν να κοιτάζονται σοβαρά μεταξύ τους. Ναι, τώρα τα είχαν καταλάβει καλά όλα. Τώρα κατάλαβαν πραγματικά γιατί το Πάσχα είναι τόσο μεγάλη γιορτή, η μεγαλύτερη της Ορθόδοξης Εκκλησίας μας, γιατί δεν ήταν λίγα ούτε όσα μας διδάξε ο Χριστός ούτε όσα έμαθε για μας. Και του Το χρωστάμε, για να Του δείξουμε την ευγνωμοσύνη μας που με τη δική Του θυσία μάς έφερε κοντά και πάλι στον Πατέρα Του, το Θεό, και στην αιώνια και γαλήνια θεία Βασιλεία Του... Σημείωμε της συγγραφής:

Στην παρούσα εξίστρωση αναφέρονται μόνο οι βασικοί σταθμοί της ζωής και πορείας του Ιησού προς το Σταυρό, η πιο από είναι και το κεντρικό θέμα διαπραγματεύσεως: η σταυρωτική θυσία και η Ανάσταση ως η κύριοι αξόνες κατανόησης της σημαντικότητας της γιορτής του Πάσχα. Δε θα ήταν εξάλλου δυνατή η καταγραφή όλων των γεγονότων της ζωής του Χριστού, εφόσον εδώ πρόκειται για διήγημα και όχι για κείμενο μεγάλης έκτασης.

Σειρά: Εκκλησιαστικές Οδηγίες για Παιδιά Copyright: Ιερός Ναός Προφήτου Ηλίου Φρανκφούρτης και Γκέλλυ Ανδρονίκου-Γκάσμαν, 2013.

1ο Γερμανοελληνικό Επιχειρηματικό Forum στην Κολωνία

«Η Ελλάδα να γίνει ιντερνετικό hot spot ενώνοντας την Κεντρική Ευρώπη με την Μέση Ανατολή»

Με αφορμή τα 25 χρόνια από την αδελφοποίηση των πόλεων Θεσσαλονίκης και Κολωνίας, ο Γερμανοελληνικός Επιχειρηματικός Σύνδεσμος DHW, διοργάνωσε το 1ο Γερμανοελληνικό Επιχειρηματικό Forum στην Κολωνία στα μέσα Μαρτίου

Αυτό ήταν ένα από τα κυριότερα και πιο ενδιαφέροντα μηνύματα του Forum, όπου ο Διευθύνων Σύμβουλος του Συνδέσμου Ιντερνετικών Επιχειρήσεων Γερμανίας ECO, Χάραλντ Σούμα, υπογράμμισε την σημασία της Ελλάδας σαν γέφυρα των νέων διασυνοριακών ιντερνετικών δρόμων μεταξύ Κεντρικής Ευρώπης και Μέσης Ανατολής. Τόνισε δε, την μοναδική ευκαιρία της Ελλάδας να παίξει πρωταρχικό ρόλο στην γεωγραφική περιοχή της Μεσογείου τώρα που η Τουρκία ακολουθεί μία τόσο

Πλεονεκτήματα συνεργασιών δήμων και περιφερειών

«Κολωνία-Θεσσαλονίκη, ενωμένοι βαδίζουμε στην ενωμένη Ευρώπη», ήταν ο γενικός τίτλος του φόρουμ που διοργάνωσε ο Γερμανο-Ελληνικός Επιχειρηματικός Σύνδεσμος DHW επ' ευκαιρία των 25χρονων αδελφοποίησης των δύο πόλεων. Συνδιοργανωτές ήταν ο Δήμος της Κολωνίας, το Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο της Κολωνίας και η εταιρεία ZENIT σαν ανταποκριτής του Ευρωπαϊκού Δικτύου Επιχειρηματικότητας EEN. Από ελληνικής πλευράς η διοργάνωση υποστηρίχθηκε από το Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο Θεσσαλονίκης, το Βιοτεχνικό Επιμελητήριο Θεσσαλονίκης, τον Σύνδεσμο Βιομηχανιών Βορείου Ελλάδος, το Σύνδεσμο Εξαγωγών Βορείου Ελλάδος και το Ελληνο-Γερμανικό Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο.

Στο φόρουμ συμμετείχαν ηγετικά στελέχη των παραπάνω συνδέσμων και επιμελητηρίων καθώς και εκπρόσωποι από την τοπική αυτοδιοίκηση των δυο πόλεων με επι κεφαλής των δήμαρχο Κολωνίας Γιούργκεν Ρότερς και τον Αντιδήμαρχο Θεσσαλονίκης Σπύρο Πέγκα.

Η ημερίδα αποτελείτο από δύο πάνελ όπου συζητήθηκαν και αναλύθηκαν οι επιδράσεις και τα πλεονεκτήματα των ελληνο-γερμανικών συνεργασιών σε επίπεδο δήμων και περιφερειών και η συμβολή τους στην ανάπτυξη και ενδυνάμωση της τοπικής οικονομίας και των μικρομεσαίων επιχειρήσεων. Επίσης παρουσιάστηκαν συγκεκριμένοι τομείς συνεργασίας μεταξύ των γερμανικών και ελληνικών επιχειρήσεων στις μητροπολιτικές περιοχές Κολωνίας/Ρηνανίας και Θεσσαλονίκης/Κεντρικής Μακεδονίας. Στο δεύτερο μέρος του Φόρουμ πραγματοποιήθηκαν κατ' ιδίαν B2B συναντήσεις μεταξύ Ελλήνων και Γερμανών επιχειρηματιών με βασικούς τομείς ενδιαφέροντος την ανακύκλωση και επεξεργασία απορριμμάτων, την ενέργεια, τις μεταφορές, τις τεχνολογίες πληροφορικής, τις τηλεπικοινωνίες, τη βιομηχανία ενδυμάτων/καλτσών, τα βιομηχανοποιημένα αγροτικά προϊόντα delicatessen και τον τουρισμό. Μετά το πέρας της επιχειρηματικής συνάντησης υπήρξε παρουσίαση του προγράμματος «Θεσσαλονίκη – Ευρωπαϊκή Πρωτεύουσα Νεολαίας 2014» από την **Μαρία Δατσέρη**, Συντονίστρια της εν λόγω διοργάνωσης.

Η Βόρεια Ελλάδα πιο φιλόξενη για ελληνογερμανικές συνεργασίες

Κυρήττοντας την έναρξη των εργασιών του επιχειρηματικού φόρουμ ο Πρόεδρος του Γερμανο-

Ελληνικού Επιχειρηματικού Συνδέσμου (DHW) Γιώργος Χατζημαρκάκης αναφερόμενος στην δύσκολη κατάσταση της οικονομίας στην Ελλάδα, τα μεγάλα προβλήματα που αντιμετωπίζει η επιχειρηματικότητα και την κοινωνικά επικίνδυνη αύξηση της ανεργίας, ιδιαίτερα αυτής των νέων, κάλεσε τον επιχειρηματικό κόσμο της Γερμανίας να συνδράμει και να δείξει την αλληλεγγύη του στην δοκιμαζόμενη Ελλάδα. Ο Γιώργος Χατζημαρκάκης, συγχρόνως και Πρόεδρος του νεοιδρυθέντος κόμματος «Ελληνες Ευρωπαίοι Πολίτες» ανέδειξε τα πλεονεκτήματα της Βόρειας Ελλάδας σε αντίθεση με το κράτος των Αθηνών υπογραμμίζοντας μεταξύ άλλων: «Οι πρώην μετανάστες και οι οικογενείς τους που ζουν σήμερα στην Βόρεια Ελλάδα εξασφαλίζουν ένα τελείως διαφορετικό και θετικό κλίμα και αντιμετωπίζουν τουρίστες και επιχειρηματίες από την Γερμανία λίαν φιλικά. Το σημερινό φόρουμ είναι μία πρώτη τάξεως ευκαιρία για την ανάδειξη μικρών θετικών βημάτων και παραδειγματικών συνεργασιών μεταξύ Κολωνίας και Θεσσαλονίκης».

Αεροδρόμιο, Έκθεση και Τουρισμός στην πρώτη θέση

Όρεξη και θέληση για συνεργασία, μεταφορά τεχνολογίας και στήριξη για ανάπτυξη και κερδοφορία του αεροδρομίου Θεσσαλονίκης και της ΔΕΘ εξήγγειλαν από το φόρουμ ο Τεχνικός Διευθύνων Σύμβουλος του αεροδρομίου Κολωνίας Αθανάσιος Τιτόνης και ο Διευθύνων Σύμβουλος της Διεθνούς Έκθεσης Κολωνίας Ντίρκ Μίχαελ φαν ντερ Κέλεν. Ο δεύτερος μάλιστα αντέδρασε κατ αρχήν θετικά σε αυθόρμητη πρόσκληση του Έλληνα συναδέλφου του Αναστασίου Τζήκα για ανταπόδοση της επίσκεψης επιχειρηματικής αποστολής από την Κολωνία τον Σεπτέμβριο στην ΔΕΘ σαν μίας πρώτης διοργάνωσης για την προβολή και γνωστοποίηση επιτυχημένων ελληνογερμανικών επιχειρηματικών συνεργασιών.

Ο Τουρισμός παραμένει η μεγάλη βιομηχανία της Ελλάδας. Η Γερμανία θα συνεχίσει να στηρίζει την Ελλάδα σε αυτόν τον τομέα και να την βοηθήσει ώστε να γίνει τουριστικός προορισμός όλων τον χρόνο και κέντρο ποιοτικής εκπαίδευσης στα του-

ριστικά επαγγέλματα. Σε αυτό συμφώνησαν ο Γεν. Διευθυντής του ΕΒΕ Κολωνίας, ο 1ος Αντιπρόεδρος του Γερμανοελληνικού ΕΒΕ Αθήνας **Αθανάσιος Συριανός** και ο Αντιπρόεδρος του ΣΕΤΕ **Κωνσταντίνος Αλεξόπουλος**.

ΜΜΕ και δυαδική εκπαίδευση για έξοδο από την κρίση

Η οργάνωση και ο ρόλος των γερμανικών μικρομεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ) και της δυαδικής επαγγελματικής εκπαίδευσης στην γενική οικονομία της Γερμανίας, στην ευημερία και στην καταπολέμηση της ανεργίας βρέθηκαν στο επίκεντρο των συζητήσεων και σκέψεων των συμμετασχόντων και ειδικά των εκπροσώπων των ελληνικών επιμελητηρίων και επιχειρηματικών φορέων, αναζητώντας τρόπους και δυνατότητες μεταφοράς των εμπειριών. Από ελληνικής πλευράς τονίσθηκε όμως πως πρωταρχικός στόχος αυτήν την ώρα είναι η δημιουργία νέων θέσεων εργασίας για την όσο το δυνατόν γρηγορότερη απορρόφηση εργατικού δυναμικού, μήνυμα που ακούσθηκε έντονα και καταγράφηκε από την γερμανική πλευρά. Από την άλλη μεριά οι εκπρόσωποι των γερμανικών φορέων επανέλαβαν την σοβαρότητα των ως επί το πλείστον οικογενειακών μικρομεσαίων επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται διεθνώς με συνετή στρατηγική και με

γνώμονα πάντοτε το συμφέρον της τοπικής κοινωνίας, των απασχολούμενων τους, των θέσεων εργασίας και του περιβάλλοντος σε αντίθεση με επιχειρηματίες άλλων κρατών που αποβλέπουν μόνον σε γρήγορα κέρδη. Αυτές οι εκατοντάδες χιλιάδες μικρομεσαίες επιχειρήσεις είναι όχι μόνον ο κύριος εγγυητής της ευημερίας στην Γερμανία αλλά και ένας από τους βασικότερους πυλώνες της δημοκρατίας. Η δυαδική επαγγελματική εκπαίδευση αποτελεί για τους νέους εναλλακτική πρόταση στις πανεπιστημιακές σπουδές, προσφέρει μία πολύ καλή κατάρτιση και ανοίγει τον δρόμο για απασχόληση σε μία τεράστια ευρωπαϊκή αγορά εργασίας. Συγχρόνως μπορεί να γίνει ανάχωμα στην νέα μετανάστευση. Ο **Μακάριος Παπαδόπουλος** από το ΔΣ του Βιοτεχνικού Επιμελητηρίου Θεσσαλονίκης συμφωνεί όσον αφορά τις οικογενειακές επιχειρήσεις και σαν ιδιοκτήτης ζαχαροπλαστικής μονάδας είναι υπερήφανος που παρόλη την κρίση δεν αναγκάστηκε να απολύσει κανέναν από τους άριστους τεχνίτες του. Πολλοί από αυτούς μάθανε την τέχνη στην επιχείρησή του. Αν η τέχνη που μάθανε είναι ισότιμη με αυτήν άλλων κρατών ας το κρίνουν οι ίδιοι οι ξένοι επισκέπτες της Θεσσαλονίκης. Με την υποστήριξη της Ένωσης Ξενοδόχων Θεσσαλονίκης, που εκπροσωπούσε ο Αντιπρόεδρος **Κωνσταντίνος Αλεξόπουλος**, υποσχέθηκε σε καθένα από όσους συμμετείχαν στο φόρουμ να βρουν ένα πακέτο με διάφορα παραδοσιακά τοπικά γλυκά στο δωμάτιο του ξενοδοχείου τους όταν επισκεφθούν την Νύφη του Βορρά.

Τέλος στην κρίση εμπιστοσύνης

Τους χαιρετισμούς και τις εισηγήσεις όλων των Γερμανών αξιωματούχων διέπνεε ένα φανταστικό πνεύμα φιλίας, συνεργασίας και αλληλεγγύης. Τόσο ο Υφυπουργός Οικονομίας της Βόρειας Ρηνανίας-Βεσταφαλίας Δρ. **Χορτστέτσι** όσο και ο εκπρόσωπος του Υπουργείου Εξωτερικών και πρώην Γενικός Πρόξενος της Γερμανίας στην Θεσσαλονίκη **Χέλσερ-Όμπερμπίστερ** και ο Γενικός Πρόξενος της Ελλάδας στο Ντίσελντορφ **Γρηγόρης Δελαβέκουρας** ανέδειξαν τον σημαντικό ρόλο του DHW στην ανάπτυξη των διακρατικών επιχειρηματικών συνεργασιών και της φιλίας μεταξύ των δύο λαών.

Οι εκπρόσωποι των επιχειρηματικών φορέων της Βόρειας Ελλάδας εκμεταλλεύθηκαν το θετικό κλίμα της όλης διοργάνωσης αναδεικνύοντας την σημασία τέτοιων εκδηλώσεων στην καταπολέμηση της έλλειψης εμπιστοσύνης στις σχέσεις των επιχειρηματιών, διότι «η κρίση της ελληνικής επιχειρηματικότητας δεν είναι μόνο κρίση ρευστότητας αλλά βασικά και κρίση εμπιστοσύνης», τόνισε ο Αντιπρόεδρος του ΣΕΒΕ, **Κυριάκος Λουφάκης**.

Εντύπωση έκανε η δήλωση του Διευθυνόντος Συμβούλου της Διεθνούς Έκθεσης Κολωνίας **Ντίρκ Μίχαελ φαν ντερ Κέλεν** πως οι φορείς των εκθέσεων στην Γερμανία καταγράφουν τα τελευταία χρόνια μείωση μεν των επισκεπτών από την Ελλάδα αύξηση δε των εταιρειών που συμμετέχουν με περίπτερα. Περίπτερα μάλιστα υψηλής ποιότητας, γεγονός που ελκύει το ενδιαφέρον αλλά και καταδεικνύει την σοβαρότητα με την οποία η ελληνική επιχειρηματικότητα αντιμετωπίζει τις εξαγωγικές της δραστηριότητες.

Κλείνοντας τις εργασίες του φόρουμ οι κύριοι συνδιοργανωτές **Φαίδων Κοταμπόπουλος** (DHW) και **Μανόλης Βλαχογιάννης** (ΕΒΕΘ) συμφώνησαν: «Ο επιχειρηματικός κόσμος Θεσσαλονίκης και Κολωνίας βρίσκεται πολύ κοντά ο ένας στον άλλο και είναι αποφασισμένος να γίνει η γέφυρα μίας νέας, πρόφορης και εποικοδομητικής συνεργασίας, πρότυπο και παράδειγμα και για άλλες περιοχές της Ελλάδας. Τα πρώτα βήματα έγιναν, τα πρώτα λιθαράκια μπήκαν. Ελπίζουμε μία παράμοια εκδήλωση να πραγματοποιηθεί σύντομα στην Θεσσαλονίκη».

Fotos: pc

Städtepartnerschaften

Deutsch-Griechisches
Wirtschaftsforum
Köln-Thessaloniki 2014

Im Rahmen der Städtepartnerschaft der Stadt Köln mit der nordgriechischen Metropole Thessaloniki fand jetzt ein Deutsch-Griechisches Wirtschaftsforum statt. Die Hauptorganisatoren waren die Deutsch-Hellenische Wirtschaftsvereinigung für die Panelrunden sowie ZENIT/NRW.Europa für die Unternehmenstreffen am Nachmittag. Die Veranstaltung fand anlässlich des 25-jährigen Jubiläums der Städtepartnerschaft Köln-Thessaloniki statt und wurde von der Stadt Köln (Amt für Wirtschaftsförderung und Köln International) sowie der IHK zu Köln unterstützt. Vertreter beider Stadtspitzen sowie der Kammern und Verbänden aus beiden Städten nahmen neben der zahlreichen Unternehmerdelegation teil.

Die nordgriechische Unternehmerdelegation bestand vor allem aus technologieorientierten Unternehmen, die etwa 60 Treffen mit vor allem nordrhein-westfälischen Unter-

nehmen hatten. Viele Gespräche lassen auf eine deutsch-griechische Kooperation hoffen.

In den Panelrunden mit griechischen und deutschen Praktikern aus der Wirtschaft wurden vor allem die wirtschaftlichen und sozialen Probleme des Reformprozesses und mögliche Lösungsansätze diskutiert. Man war sich einig, dass die Jugendarbeitslosigkeit und die mangelnden beruflichen Ausbildungsmöglichkeiten der griechischen Jugend kaum eine Zukunft in Griechenland ermöglichen und daher Ausbildungsangebote, beispielsweise aus Deutschland, für viele eine gute Chance sind.

Es wurde beklagt, dass die Verwaltungsreform und die Verlagerung der Kompetenzen auf die Regionen noch nicht abgeschlossen sind. Außerdem sind die Regionen und Städte aufgrund der Sparmaßnahmen personell unterbesetzt, so dass Regionalentwicklungsprojekte nur schleppend umgesetzt werden können. Auch die Investitionsmöglichkeiten für die griechischen Unternehmer sind noch nicht so, wie wir es aus Deutschland kennen, da die griechischen Banken zurzeit sehr vorsichtig mit der Kreditvergabe und den Bankgarantien umgehen.

Ein guter praktischer neuer Ansatz, um die griechische Wirtschaft zu stärken, ist die Vergabe von Zulieferaufträgen. Hierzu hat Deutschland in Kooperation mit griechi-

schen Institutionen eine Kooperationsplattform geschaffen: <http://www.pro-greece.com/>

ZENIT hat zum Beispiel im Rahmen eines Projektes für das Land Nordrhein-Westfalen und für die Region Peloponnes unter anderem erste Ansätze eines Radwandertourismus eingeführt, damit die lokale Ökonomie in Kleinstädten und Dörfern gestärkt wird: <http://radreisen-griechenland.de/> Höhepunkte der Panelrunden waren mitunter: Die Aufforderung des Geschäftsführers des ECO Verbandes der deutschen Unternehmerwirtschaft, Harald A. Summa, dass Griechenland sich beeilen solle und zur Hot Spot-Brücke zwischen Zentraleuropa und den Mittleren Osten werden sollte. Die Bereitschaft des Flughafens Köln Bonn (vertreten durch den Technischen Geschäftsführer Athanasios Titonis), der Kölnmesse International (vertreten durch den Geschäftsführer Dirk Michael van der Coelen) und der AVG Köln (mit ihrem Geschäftsführer Christoph Busch) der Stadt Thessaloniki und der Region Nordgriechenland mit ihren großen Erfahrungsschatz und Know-How zu helfen, damit vorhandene Einrichtungen gewinnbringend genutzt werden. Die Einladung des Präsidenten der Thessaloniki International Fair, Anastasios Tzikas, an die Kölner Wirtschaft sich mit eigenen Messeständen auf der Internationalen Ausstellung im September in Thessaloniki zu beteiligen.

Entscheidend für die gute, freundschaftliche und solidarische Stimmung des Forums waren sowohl die ermutigenden Eingangsworte des Kölner OB Jürgen Roters, des Staatssekretärs im NRW-Wirtschaftsministerium Dr. Horzetzky, des Generalkonsuls Griechenlands in Düsseldorf, des Vertreters des Auswärtigen Amtes Wolfgang Hoelscher-Obermaier und des Präsidenten der DHW Jorgo Chatzimarkakis. Letzterer unterstrich sogar das freundschaftliche Klima gegenüber deutschen Unternehmen und Besuchern in Thessaloniki und Nordgriechenland und begründete dies mit den vielen Tausenden Familien, die entweder familiäre Beziehungen zu Deutschland pflegen oder einen großen Teil ihres Lebens in Deutschland verbracht haben.

Juan Carmona-Schneider, Projektleiter bei ZENIT/NRW Europa resümierte zum Endes des Forums: „Ich freue mich sehr, dass wir so viele erfolgreiche B2B-Treffen organisieren konnten und ich denke, dass dieses Forum als gutes Beispiel für auch weitere Treffen fungieren kann. Insbesondere nordrhein-westfälische Unternehmen sind bereit der realen griechischen Wirtschaft zu helfen und wir sind da, um sie bei der Anbahnung von Kooperationen und Geschäftskontakten aktiv zu unterstützen und geeignete Partner in Griechenland zu finden.“

Βρυξέλλες: Βροντερό μήνυμα από τις ποντιακές οργανώσεις

Με πρωτοβουλία του ευρωβουλευτή **Γιώργου Χατζημαρκάκη** πραγματοποιήθηκε σε αίθουσα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου διημερίδα με θέμα: «Η τύχη των ελληνοχριστιανικών μνημείων και τα Ανθρώπινα δικαιώματα στην Τουρκία»

Με πρωτοβουλία του ευρωβουλευτή **Γιώργου Χατζημαρκάκη** και την συμμετοχή ελλήνων και ξένων ευρωβουλευτών σε συνεργασία με τους εκπροσώπους των ποντιακών οργανώσεων από την Ελλάδα και το Εξωτερικό, πραγματοποιήθηκε την Κυριακή 6 Απριλίου και την Δευτέρα 7 Απριλίου 2014, σε αίθουσα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, διημερίδα με θέμα: «Η τύχη των ελληνοχριστιανικών μνημείων και τα Ανθρώπινα δικαιώματα στην Τουρκία».

■ Μνημόσυνο

Το πρωί της Κυριακής 6.-04-2014, ο Επίσκοπος Ευμενείας, κ. **Μάξιμος**, τέλεσε στον ιερό ναό των Ταξιαρχών στις Βρυξέλλες, μνημόσυνο στη μνήμη των θυμάτων της Γενοκτονίας, στο οποίο μίλησε ο κ. **Στέφανος Τανιμανίδης**, παρουσία του Πρέσβη της Ελλάδος κ. **Κωνσταντίνου Χαλασάτση**, της Γενικής Προξένου, επισήμων και πλήθους ομογενών.

Τη Δευτέρα 7- Απριλίου, από την έδρα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στις Βρυξέλλες, την «καρδιά» της ενωμένης Ευρώπης, οι εκπρόσωποι 80 ποντιακών οργανώσεων από όλο τον κόσμο, σε συναντήσεις που είχαν, με τον επικεφαλής της Επιτροπής Εξωτερικών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, κ. **Elmar Brok**, τον επικεφαλής στα θέματα της Τουρκίας στην γενική διεύθυνση διεύθυνσης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, κ. **Jean-Christophe Fileri**, τον Γερμανό ευρωβουλευτή Τούρκικης καταγωγής, στην μεϊκή κοινοβουλευτική ομάδα για σχέσεις με την Τουρκία, κ. **Ismail Ertug**, καθώς και με τους επικεφαλείς Ευρωβουλευτές των Ελληνικών κομμάτων, τόνισαν ότι, όπου γης ποντιακός Ελληνοισμός, 95 χρόνια μετά τον ξεριζωμό και τη Γενοκτονία που υπέστησαν οι πρόγονοί τους την περίοδο (1914-1923) από τους Νεότουρκους και τους Κεμαλιστές, δεν επιδιώκει τίποτε περισσότερο από το «να πείσει την Τουρκία να συμφιλιωθεί με το ιστορικό της παρελθόν», όπως αυτό επισημάνθηκε και το 2006, σε σχετική έκθεση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

Στον αγώνα αυτό δήλωσαν συμπαραστάτες Έλληνες και ξένοι ευρωβουλευτές, με τους οποίους αντιπροσωπεία των Ποντιακών Οργανώσεων, είχε ξεχωριστές συναντήσεις το πρωί της ίδιας ημέρας. Ο Ευρωβουλευτής κος Γιώργος Χατζημαρκάκης, που υποστήριξε την ημερίδα, ενημέρωσε τους παρισταμένους σχετικά με την πρόταση για το ναό της Αγίας Σοφίας Τραπεζούντας, που σε συνεργασία με την «Ευξείνιο Λέσχη Ευρωπαίων Πολιτών» και άλλες Ποντιακές οργανώσεις, κατέθεσε στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και την απόφαση που πήρε στις 13 Μαρτίου 2014, η πλειοψηφία του. Να αποστείλει προς την Τουρκική κυβέρνηση σχετικό ψήφισμα, με το οποίο να ζητάει την επαναλειτουργία του ναού της Αγίας Σοφίας Τραπεζούντας ως Μουσείου. Στην συνέχεια ανακοίνωσε τα ονόματα των δεκάδων Ευρωβουλευτών από όλα τα κράτη που υπέγραψαν σχετικό ψήφισμα και το οποίο ενημέρωσε ότι θα επιδοθεί στην αυριανή, (9-4), συνάντηση που θα έχει μαζί με αντιπροσωπεία Ποντιακών οργανώσεων, στον Πρόεδρο του Ε.Κ. κ. **Σούλτς**, με το οποίο εξουσιοδοτούνται τα αρμόδια όργανα του Ε.Κ. να ζητήσουν, το Ελληνοχριστιανικό μνημείο της Αγίας Σοφίας, να ενταχθεί στην λίστα με τα μνημεία παγκόσμιας κληρονομιάς της ΟΥΝΕΣΚΟ.

Στη συνέχεια την ημερίδα χαιρέτισε ο Αντιπρόεδρος της μεϊκής επιτροπής πολιτισμού και παιδείας, Ε.Ε. και Τουρκίας κ. **Alexander Graff Lambsdorff**, ο οποίος μεταξύ άλλων τόνισε ότι, «Η Τουρκία πρέπει να γνωρίζει, ότι η συνέχιση του διαλόγου ένταξης στην Ευρωπαϊκή Ένωση,

Photo: A. ΠΟΥΓΑΡΙΔΗΣ

Photo: A. ΠΟΥΓΑΡΙΔΗΣ

έχει να κάνει και με το σεβασμό της ιστορίας και του πολιτισμού λαών που έζησαν ή ζουν στην επικράτεια της, καθώς και του σεβασμού των ανθρωπίνων και θρησκευτικών δικαιωμάτων τους. Η τρισχιλόχρονη ειρηνική και δημιουργική παρουσία του ελληνισμού στις περιοχές του ιστορικού Πόντου, μετά τον ξεριζωμό του το 1923 από τις εστίες τους, άφησε πίσω εκτός από δεκαπλάσια περιουσία από αυτή που ως ανταλλάγμα τους δόθηκε στην Ελλάδα, αλλά και χιλιάδες ελληνοχριστιανικά μνημεία, που οι αρμόδιες αρχές της Τουρκίας, θα πρέπει να σεβασθούν την φυσιογνωμία τους και να προβάλουν την ταυτότητά τους», επισήμανε ο Υπουργός τουρισμού του Βελγίου, ποντιακής καταγωγής, κος **Χρήστος Δουλιγερίδης**.

Μια τέτοια ξεχωριστή περίπτωση είναι και αυτή της πρόσφατης αλλαγής χρήσης του ναού της Αγίας Σοφίας Τραπεζούντας από μουσείο σε τζαμί, τόνισε ο εκπαιδευτικός και συγγραφέας κ. **Στάθης Ταξίδης**. Ενώ θύμισε στους συνέδρους, ότι το Τουρκικό σύγχρονο κράτος, οικοδομήθηκε πάνω στον πόνο, το δάκρυ και το ανθρώπινο αίμα, χιλιάδων αθώων θυμάτων και οφείλει να αλλάξει επιτέλους αυτήν την αδιέξοδη πολιτική.

Στην εισήγηση του ο Γενικός Γραμματέας του «Ιδρύματος Παναγία Σουμελά», Δικηγόρος και εκπρόσωπος της Ομοσπονδίας Αυστραλίας, κ. **Χαράλαμπος Αποστολίδης**, μετέφερε πρόταση, προς τις αρμόδιες αρχές της Τουρκίας.

Σε συνεργασία και με το Οικουμενικό Πατριαρχείο Κωνσταντινουπόλεως, τα φυλασσόμενα σε διάφορους χώρους στην Τουρκία, κειμήλια της Μονής της Παναγίας Σουμελά, να μεταφερθούν

και να τοποθετηθούν στους ανακαινισμένους χώρους της, για να είναι προσβάσιμα στους χιλιάδες που κάθε χρόνο την επισκέπτονται. Ενώ τόνισε ότι, «Απαραίτητη προϋπόθεση καλής γειτονίας και ανάπτυξης σχέσεων με την Τουρκία, που είναι σε μία προοπτική να αποκτήσει στενότερους δεσμούς με την Ε.Ε., είναι να δει η κάθε πλευρά, αυτοκριτικά, το δικό της παρελθόν».

Ο Αρμενικής καταγωγής, director of the political office of A.R.F. mr. **Ciro Manoyan**, τόνισε πως η πολιτική του παντουρκισμού που επιειρήθηκε στην Τουρκία, την περίοδο 1914-1923, είχε σαν αποτέλεσμα τη σφαγή 2.000.000 εκατομμυρίων αθώων ψυχών, Αρμενίων και Ελλήνων του Πόντου, καθώς και την καταστροφή και τη σύλληψη ιστορικών χριστιανικών μνημείων.

Την καταδίκη της πολιτικής της Γενοκτονίας, από τις Τουρκικές κυβερνήσεις, που συντελέστηκε σε βάρος αθώων θυμάτων αλλά συνεχίστηκε σε βάρος ιστορικών ελληνοχριστιανικών μνημείων, για χρόνια και είχε σαν αποτέλεσμα, εκτός από τα χιλιάδες θύματα,, τόσο την κατα-

Photo: A. ΠΟΥΓΑΡΙΔΗΣ

ρελθόν της, τότε μόνον μπορούμε να ελπίζουμε στην οικοδόμηση σχέσεων καλής γειτονίας με τους πολίτες της, επισήμανε από την πλευρά του, ο συντονιστής της εκδήλωσης και Επίτιμος Πρόεδρος της Π.Ο.Π.Σ. κ. **Στέφανος Τανιμανίδης**.

«Είμαστε έτοιμοι να καταθέσουμε προτάσεις, για την υλοποίηση σειράς πρωτοβουλιών σε σχέση με τα θέματα της ιστορίας και του πολιτισμού του ιστορικού Πόντου και να τις υλοποιήσουμε, σε συνεργασία με πανεπιστημιακούς, πολιτιστικούς φορείς και την τοπική αυτοδιοίκηση, στην Τουρκία», δήλωσε ο εκπρόσωπος της Ποντιακής Νεολαίας, νομικός – επιχειρηματίας **Ντένιζ Λεόνωφ**.

Έχουμε τη βούληση να συνεχίσουμε τον αγώνα των προγόνων μας, έως ότου δικαιωθεί η μνήμη των 353.000 θυμάτων της Γενοκτονίας του Ποντιακού Ελληνισμού από τους Νεότουρκους και τους Κεμαλιστές, τόνισαν, ο Πρόεδρος του Συλλόγου Ποντίων στις Βρυξέλλες, «Καμριάν κ' εν αργός», κ. **Γιώργος Σιδηρόπουλος**, καθώς και εκπρόσωποι Ποντιακών φορέων από την Ελλάδα, τις χώρες της πρ. Ε.Σ.Σ.Δ., την

επιμέλεια της κ. **Ελένης Σαββίδου**.

Η ημερίδα έκλεισε με την παρουσίαση του Πυρρίχιου ποντιακού χορού, που ενθουσίασε τους παρευρισκόμενους, από νέους του «**Συλλόγου Ποντίων Καλαμαριάς**», με τη συνοδεία στη λύρα του δικηγόρου κ. **Αθανάσιου Στυλίδη** και στο νταούλι του επιχειρηματία κ. **Κώστα Ζώνη**.

Την ημερίδα συντόνισαν η Δικηγόρος **Κατερίνα Τσαπικίδου** και ο Δημοσιογράφος **Αντώνιος Πουγαρίδης**, ενώ τους καλεσμένους καλωσόρισε ο εκπρόσωπος της συντονιστικής γραμματείας, της «ΕΥΞΕΙΝΟΥ ΛΕΣΧΗΣ ΕΥΡΩΠΑΙΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ» τελειόφοιτος της Νομικής, κ. **Χρήστος Αποστολίδης**. Στην εκδήλωση παραβρέθηκαν και χαιρέτησαν, ο Αιδεσιμολογιώτατος οικονόμος πατέρας **Ευάγγελος Ψάλλας**, ως εκπρόσωπος του Μητροπολίτη Βελγίου κ. **Αθηνάγορα**.

Οι εκπρόσωποι, του Προέδρου του Ε.Κ. κ. **Σούλτς**, του πρωθυπουργού κ. **Αντώνη Σαμαρά**, κ. **Θεόδωρος Καρόδουλος** Υπουργός Μακεδονίας Θράκης, του Υπουργού εξωτερικών **Ευάγγελου Βενιζέλου**, πρέσβης κ. **Χαλασάτης Κωνσταντίνος**, του Υπουργού πολιτισμού κ. **Πάνου Παναγιωτόπουλου**, του ΣΥ.ΡΙΖ.Α., βουλευτής κ. **Παναγιώτης Κουρουμπλής**, των ΑΝ.ΕΛ., βουλευτής κ. **Γαβριήλ Αβραμίδης**, της ΔΗΜ.ΑΡ., η Ευρωβουλευτής κ. **Μαριλένα Κοπά**, του Κ.Κ.Ε. ο Ευρωβουλευτής κ. **Αγγουράκης Χαράλαμπος**, μεταφέροντας και σχετικά μηνύματα των πολιτικών αρχηγών των κομμάτων τους. Στην ημερίδα παρέστη επίσης και ο Πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Αρμενικής Εθνικής Επιτροπής, κ. **Κασάπρ Καρμαπετιάν**, που μετέφερε την απόφαση του φορέα τους, για αναγνώριση της Γενοκτονίας του Ελληνισμού του Πόντου.

Οι παριστάμενοι μεταξύ άλλων τόνισαν πως για να συνεχιστεί ο διάλογος για την Ευρωπαϊκή προοπτική της Τουρκίας, ως υποψήφιο μέλος της Ε.Ε., θα πρέπει να προχωρήσει:

- στον άμεσο εκδημοκρατισμό της,
- στην αναγνώριση της ιστορικής πραγματικότητας, ιδιαίτερα του συμβιβασμού της με το ιστορικό της παρελθόν και την αναγνώριση των τραγικών γεγονότων της περιόδου 1914-1923, που συντελέστηκαν από τους νεότουρκους και του κεμαλιστές, ως πράξεις γενοκτονίας, σύμφωνα με το διεθνές δίκαιο και την απόφαση του Ο.Η.Ε. του 1948.

γ) να δώσει σαφή δείγματα γραφής, ότι σέβεται κανόνες, αρχές και αξίες, που αφορούν θρησκευτικές και πολιτιστικές ελευθερίες, στο εσωτερικό της και ειδικότερα αυτές των ποντιόφωνων, που κατά χιλιάδες ζουν σε πόλεις και χωριά της επικράτειάς της.

δ) να σεβαστεί τα ελληνοχριστιανικά μνημεία που βρίσκονται στην επικράτεια της, να τα αποκαταστήσει αναδεικνύοντας την ιστορία και την φυσιογνωμία τους, για να υπάρχει ελεύθερη πρόσβαση σε όσους επιθυμούν να τα επισκεφθούν.

Η ημερίδα διοργανώθηκε με πρωτοβουλία της «**Ευξείνιο Λέσχης Ευρωπαίων Πολιτών**» και την ευγενική υποστήριξη του Ευρωβουλευτή κ. **Γιώργου Χατζημαρκάκη** σε συνεργασία με το Σύλλογο Ελλήνων Ποντίων Βρυξελλών, «Καμριάν κ' εν αργός».

ΑΝΤΩΝΗΣ ΠΟΥΓΑΡΙΔΗΣ
ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ

ΕΥΞΕΙΝΟΣ ΛΕΣΧΗ ΕΥΡΩΠΑΙΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ
Πίψου 9, 54627 Θεσσαλονίκη, Ελλάς
Τηλ. +30 2310 536218 κιν: 6932560321-6983337296, Fax: +30 2310 523512
Email: imereos@hotmail.com

Τ' εμέτερον ήμαρ

Του **Κώστα Χαρδαβέλλα**

Το λέω πάντα με καμάρι. Μέσα μου κυλάει ποντιακό αίμα, από τη μάνα μου την Καλυψώ Βαρβαρίδου από την Τραπεζούντα, που έχει φύγει όμως από κοντά μου εδώ και πολλά χρόνια, όταν ήμουν μικρό παιδί.

ΚΑΙ ΙΣΩΣ της το χρώσταγα αυτό που έκανα από το μεσημέρι του Σαββάτου μέχρι χθες βράδυ. Να παρατήσω

όλες τις επαγγελματικές μου υποχρεώσεις στην Αθήνα και μαζί με 60 Πόντιους, προέδρους και εκπροσώπους ποντιακών οργανώσεων και σωματείων από όλη την Ελλάδα και την Ευρώπη, να πάμε στις Βρυξέλλες, να μπούμε στο Ευρωκοινοβούλιο και να βροντοφωνάσουμε εκεί μέσα, για να μας ακούσει όλη η Ευρώπη ότι:

– Οι Τούρκοι θέλουν να κάνουν τζαμί την Αγία-Σοφία της Τραπεζούντας και καταστρέφουν τα ιερά κειμήλια της Παναγίας Σουμελά στον Πόντο, έχοντας λεηλατήσει και ξεπουλήσει τα περισσότερα από αυτά.

– Το Ευρωκοινοβούλιο να δεχτεί επίσημα τη γενοκτονία των Ποντίων από την πλευρά της Τουρκίας

πριν από 95 χρόνια και να πείσει η Ευρωπαϊκή Ένωση την Τουρκία να δεχτεί αυτή την αναγνώριση.

Η πιο συγκλονιστική στιγμή από αυτή την «ποντιακή επίθεση» στην καρδιά της Ευρώπης ήταν όταν 12 παύληφα παλικάρια ποντιακών οικογενειών της Καλαμαριάς Θεσσαλονίκης, ντυμένοι τις πολεμικές στολές των Ποντίων, χόρεψαν τον Πυρρίχιο πολεμικό χορό του Πόντου με τη συνοδεία ποντιακής λύρας, μέσα στην κεντρική αίθουσα της Ευρωβουλής.

Τα αποτελέσματα από αυτή τη μάχη που έδωσαν οι ποντιακές οργανώσεις μέσα στην ευρωβουλή, θα φανούν άμεσα και είναι ουσιαστικά, γιατί όλες οι πολιτι-

κές πτέρυγες του κοινοβουλίου βλέπουν θετικά τα αιτήματα των Ελλήνων Ποντίων.

Ένας μεγάλος Έλληνας Πόντιος, ο **Στέφανος Τανιμανίδης**, επίτιμος πρόεδρος της Πανελληνίας Ομοσπονδίας Ποντιακών Σωματείων και ένας Γερμανός βουλευτής που είναι Κρητικός, ο οποίος στις εκλογές του Μαΐου θα πολιτευτεί στην Ελλάδα, ο ευρωβουλευτής **Γιώργος Χατζημαρκάκης**, ήταν η ψυχή αυτής της ποντιακής ειρηνικής «εφόρμησης» στην ευρωβουλή, ανάβοντας τη φλόγα αντίδρασης της Ε.Ε στην σκληρή πολιτική απέναντι στα ιερά μνημεία των Ελλήνων του Πόντου.

Πηγή: **newsbomb.gr**

Μύρισε Πάσχα στο Βερολίνο

----- Βερολίνο: Γράφει η **Σταυρούλα Παπαδοπούλου** -----

Το Πάσχα είναι η μεγαλύτερη γιορτή της Χριστιανοσύνης. Οι πιστοί μετά από την πένθιμη ατμόσφαιρα της Μεγάλης Εβδομάδας, δέχονται με χαρά την Ανάσταση του Κυρίου. Ωστόσο δεν γιορτάζεται σε όλο τον κόσμο το Πάσχα με τον ίδιο τρόπο.

ΣΤΗΝ ΓΕΡΜΑΝΙΑ και ιδιαίτερα στο Βερολίνο, ο εορτασμός των Καθολικών διαφέρει από αυτόν των Ορθοδόξων, επειδή δεν περιλαμβάνει τον πλούτο των ηθών και εθίμων, με τα οποία γιορτάζουμε το Πάσχα εμείς οι Ορθόδοξοι Έλληνες. Φυσικά τα έθιμα δεν έχουν να κάνουν τόσο με τα θρησκευτικά δόγματα, όσο με τις συνήθειες του κάθε λαού. Τελετουργικά η κάθε Εκκλησία έχει τον δικό της τρόπο εορτασμού.

Οι Βερολινέζοι γιορτάζουν το Πάσχα με ελάχιστα θρησκευτικά στοιχεία, το αντι-μετωπίζουν σαν μία οικογενειακή εορτή, που φέρνει τα μέλη της οικογένειας μαζί σε μία πιο όμορφη ατμόσφαιρα. Ο πασχαλινός στολισμός τους επικεντρώνεται στα πασχαλινά αυγά, που τα κρεμούν ή τα τοποθετούν επάνω στα δέντρα.

Η Μ. Παρασκευή είναι η πιο «θλιβερή» ημέρα της Μ.Εβδομάδας και πολλοί Γερμανοί πάνε στην εκκλησία το βράδυ. Επίσης την ημέρα αυτή τελείται από τους πιστούς ένα είδος νηστείας και την Μ.Παρασκευή τρώνε μόνο ψάρι.

Η Κυριακή του Πάσχα γιορτάζεται από τις οικογένειες με διαφορετικούς τρόπους, συνήθως τρώνε όλοι μαζί το πρωινό, ενώ τα παιδιά ψάχνουν για κρυμμένα δώρα όπως σοκολατένια αυγά. Το σύμβολο του Πάσχα για τους Γερμανούς είναι ο λαγός. Ανήμερα το πρωί της Κυριακής του Πάσχα οι περισσότεροι Γερμανοί πάνε στην εκκλησία και μετά την πασχαλινή Λειτουργία ανταλλάσσουν κάρτες με πασχαλινές ζωγραφιές και με ευχές. Επίσης, οι γονείς κρύβουν στις αυλές των σπιτιών τους πολλά πασχαλινά αυγά, τα οποία τα παιδιά ψάχνουν να βρουν με χαρά.

Από την άλλη πλευρά οι Ορθόδοξοι και ιδιαίτερα οι Έλληνες, έχουν πολύ περισσότερα θρησκευτικά και πολιτιστικά στοιχεία στον τρόπο που βιώνουν και εορτάζουν, πιστοί στην ελληνική παράδοση, το Πάσχα. Στο Βερολίνο οι Έλληνες μετανάστες και ομογενείς μαζεύονται στην ελληνορθόδοξη ενορία της τοπικής

Foto: Ellinikí Gnomi

ελληνικής κοινότητας, παρακολουθώντας με κατάνυξη τις ιερές ακολουθίες των Παθών και της Ανάστασης καθ' όλη την διάρκεια της Μεγάλης Εβδομάδας όσο και τον πανηγυρικό εορτασμό της Ανάστασης του Κυρίου, ανήμερα την Κυριακή του Πάσχα.

ρωσης και ένωσης με την Ελλάδα. Συμπατριώτες μας πιστοί, που μένουν ακόμη και 1,5 ώρα μακριά, καταφθάνουν στον Ιερό Ναό Αναλήψεως του Κυρίου εδώ στο Στέγκλιτζ για να βιώσουν με το ορθόδοξο εκκλησιαστικό τυπικό και όλα τα πατροπαράδοτα ήθη

Foto: Ellinikí Gnomi

Για το θέμα μας μίλησε ο υπεύθυνος εφημέριος της ελληνικής ενορίας Αναλήψεως του Κυρίου στο Στέγκλιτζ του Βερολίνου, Αρχιμανδρίτης π. **Εμμανουήλ Σφιάτκος**. **«Οι Έλληνες του Βερολίνου ζουνε πιο έντονα το Πάσχα εδώ. Η εκκλησία μας είναι σημείο αναφοράς, συσπει-**

και έθιμα του λαού μας τον εορτασμό του Πάσχα» τόνισε ο π. Εμμανουήλ. Αλλά ακόμη και οι Γερμανοί επισκέπτονται την εκκλησία της ελληνικής κοινότητας και συμμετέχουν στην πασχαλινή θρησκευτική τελετουργία. Συγκεκριμένα, η ελληνορθόδοξη εκκλησία της Αναλήψεως του Κυρίου στο Βερολίνο

Βερολίνο: Συνεχίζεται ο αγώνας για την διάσωση του ευρωπαϊκού ελληνογερμανικού σχολείου «Όμηρος»

Γράφει η **Σταυρούλα Παπαδοπούλου**

Τετάρτη 2 Απριλίου στη περιοχή Prenzlauer Berg, άλλη μια συνάντηση διαμαρτυρίας έλαβε χώρα απο γονείς, μαθητές αλλά και απο απλούς Έλληνες που αγωνίζονται για την διάσωση του ελληνογερμανικού ευρωπαϊκού δημοτικού σχολείου "Όμηρος".

ΤΗΝ ΣΤΙΓΜΗ που οι Έλληνες μετανάστες αυξάνονται, το υπουργείο Παιδείας του Βερολίνου αποφασίζει να καταργηθεί το ελληνογερμανικό κομμάτι του σχολείου "Όμηρος".

Η ιστορία ξεκίνησε στις 27 Σεπτεμβρίου του 2013, όταν η αρμόδια υπηρεσία για την εκπαίδευση στο Βερολίνο, έστειλε επιστολή στο σχολείο ενημερώνοντας τους μαθητές πως η φοίτηση τους θα είναι δυνατή μέχρι και την εκτη δημοτικού. Ο αριθμός των μαθητών που φοιτούν αυτη τη στιγμή στο ελληνογερμανικό τμήμα του σχολείου φτάνει τους 100. Η περαιτέρω εκπαίδευση αυτών των μαθητών θα πρέπει να συνεχιστεί είτε σε γερμανικό σχολείο είτε στο άλλο ευρωπαϊκό σχολείο "Αθνα".

Η διακολογία της απόφασης αυτής ήταν πως θα ήταν καλύτερη η συγκέντρωση των ελλήνων μαθητών σε ένα τμήμα του Βερολίνου, τονώντας με αυτον τον τρόπο την ύπαρξη του ελληνικού στοιχείου. Ωστόσο η πραγματική αιτία είναι πως λόγω της αύξησης των παιδιών στο σχολείο, οι τάξεις του ελληνογερμανικού ευρωπαϊκού σχολείου είναι πλέον αναγκαίες για τους μαθητές που επισκέπτονται τα «κανονικά» γερμανικά τμήματα.

Η αιτία της διαμαρτυρίας των γονέων δεν είναι μόνο το κλείσιμο του ευρωπαϊκού σχολείου αλλά και τα όσα

Foto: Σ. Παπαδοπούλου

επακολουθούν μετά απο μία τέτοια απόφαση. Οι συνέπειες θα είναι άσχημες για τις οικογένειες των μαθητών.Η μόνη επιλογή των γονεών που θέλουν τα παιδιά τους να μάθουν και τα ελληνικά θα είναι το ευρωπαϊκό σχολείο Αθηνά, το οποίο όμως βρίσκεται στο δυτικό Βερολίνο. Αυτό αποτελεί πρόβλημα για πολλές οικογένειες, καθώς η λύση της μετακόμισης στο δυτικό μέρος του Βερολίνου είναι σχεδόν αδύνατη.

Το οξύμωρο στην όλη υπόθεση είναι πως το σχολείο διατήρησε την ύπαρξη του μέσω αυτού του ελληνογερμανικού τμήματος, καθώς δεν διέθετε αρκετους μαθητές για να λειτουργήσει. Η μετανάστευση ολοένα και περισσότερων ελλήνων οικογενειών ενί-

σχυσε το ευρωπαϊκό σχολείο και συνέβαλε καθοριστικά στη διάσωση του.

Μετά απο αυτή την απόφαση οι γονείς των μαθητών αλλά και οι Έλληνες ομογενείς γενικότερα, φοβούνται πως έχει έρθει το τέλος της εκμάθησης της ελληνικής γλώσσας τουλάχιστον στο ανατολικό Βερολίνο.

Το θετικό και ελπιδοφόρο είναι, πως η υποστήριξη στην διάσωση του ελληνογερμανικού ευρωπαϊκού σχολείου "Όμηρος" δεν προέρχεται μόνο απο τους δασκालους και τους γονείς των μαθητών του «κανονικού» γερμανικού τμήματος του σχολείου, αλλά και πάνω από 2.500 άτομα που έχουν υπογράψει τη σχετική διαμαρτυρία και συμμετέχουν ενεργά στην διατήρηση του. ●

Βερολίνο: Artificium... ένα βιβλιοπωλείο με ελληνικό αέρα

Γράφει η **Σταυρούλα Παπαδοπούλου**

Σε ένα απο τα πιο όμορφα και τουριστικά σημεία του Βερολίνου, στο ιστορικό κέντρο της πόλης βρίσκεται το μικρό αλλά γραφικό βιβλιοπωλείο "Artificium".

ΕΝΑ ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟ που φέρνει την ελληνική λογοτεχνική κουλτούρα στα χέρια των Γερμανών αλλά και Ελλήνων ομογενών. Η ελληνοκαναδέζα Κατερίνα Κλάρκ και ο γερμανός φιλέλληνας Ματίας Κρούγκερ, ζευγάρι στη ζωή αλλά και στον επαγγελματικό χώρο,ξεκίνησαν αυτό το εγχείρημα εδώ και ένα χρόνο. Το βιβλιοπωλείο προουπήρκε στα χέρια του **Ματίας** και του πατέρα του 9 χρόνια μέχρι που η αγάπη της Κατερίνας για την ελληνική λογοτεχνία, καθώς και η μη ύπαρξη ελληνικού βιβλιοπωλείου στην πόλη οδήγησαν στην δημιουργία της ελληνικής γωνιάς μέσα στο "Artificium".

«Ήταν μία ιδέα και των δύο μας. Η Κατερίνα πάντα αγόραζε πολλά βιβλία απο την Ελλάδα, οπότε σκέφτηκαμε γιατί να μην τα προμηθευόμαστε στο βιβλιοπωλείο μας και να τα προσφέρουμε και στο υπόλοιπο αναγνωστικό κοινό εδώ στο Βερολίνο. Άλλωστε δεν υπήρχε κάποιο άλλο ελληνικό βιβλιοπωλείο για να μπορεί να εξυπηρετεί τους Έλληνες αναγνώστες», είπε ο **Ματίας Κρούγκερ**.

Στο Βερολίνο υπάρχουν πολλά βιβλιοπωλεία με ξενόγλωσσα βιβλία όμως κανένα με ελληνικά. Είναι γνωστό πως με το μεγάλο κύμα Ελλήνων μεταναστών στο Βερολίνο η ζήτηση για βιβλία απο τον τόπο μας αυξήθηκε κατακόρυφα. Η ποιικιλία του ελληνικού λογοτεχνικού παραρτήματος στο βιβλιοπωλείο διαμορφωνεται ανάλογα με τις επιθυμίες των αναγνωστών. Στα ράφια μπορεί κανείς να βρεί απο αρχαία κείμενα του Πλάτωνα ως και τα πιο καινούρια λογοτεχνικά βιβλία της Victoria Hislop και της Λενας Μαντά. Όλα γίνονται πολύ απλά, μέσω μίας παραγγελίας του βιβλίου που επιθυμεί ο πελάτης. Οι τιμές είναι αρκετά πιο χαμηλές σε συγκριση με τις τιμές στην ελληνική αγορά και αυτο για να έχει ο κάθε αναγνώστης την δυνατότητα να αποκτήσει τα βιβλία που επιθυμεί.

«Μεγάλο ποσοστό των πελατων μας είναι Γερμανοί οι οποίοι γνωρίζουν ελληνικά, τα αγαπούν και μας παραγγέλουν διάφορα βιβλία, κυρίως αρχαίων ελλήνων φιλοσόφων. Τώρα αντιληφθήκαμε πόσοι πολλοί Γερμανοί μιλάνε ελληνικά και πόσοι φιλέλληνες υπάρχουν στο Βερολίνο», δήλωσε ο Ματίας.

Η ελληνική γωνία κάνει δειλά τα πρώτα της βήματα, όμως η Κατερίνα Κλάρκ σκοπεύει να εμπλουτίσει το λογοτεχνικό υλικό του βιβλιοπωλείου και να διευκολύνει την παραγγελία βιβλίων φτιάχνοντας ένα site για να μπορούν οι πελάτες να κάνουν on line τις παραγγελίες, γλιτώνοντας πολύτιμο χρόνο. Εκτός απο βιβλία ενηλίκων η **Κατερίνα**, ως νέα μαμά, προμηθεύεται και ελληνογερμανικά παιδικά βιβλία για να εξυπηρετεί τα δίγλωσσα παιδιά και τους γονείς που θέλουν να κρτίψουν σε επαφή τα παιδιά τους με την ελληνική γλώσσα.

«Πρόκειται για ένα πολύ δύσκολο βήμα καθώς σε όλη αυτή την προσπάθεια είμαστε μόνο εγώ και ο άντρας μου. Δυστυχώς ακόμη και στην ξενιτιά οι Έλληνες δύσκολα δείχνουμε αλληλεγγύη ο ένας στον άλλον. Έλπίζουμε όμως με τον καιρό να γίνει το λογοτεχνικό "στέκι" των Ελλήνων και όχι μόνο», τόνισε η **Κατερίνα Κλάρκ**, δείχνοντας μας τις αφίσες που φτάνει μόνη της για την ελληνική γωνία του βιβλιοπωλείου τους. Η **Κατερίνα** και ο **Ματίας** δρουν με μεράκι και αγάπη για την μετάδοση αλλά και την διατήρηση του ελληνικού στοιχείου στο Βερολίνο. Το μελλον λοιπόν, μόνο θετικό θα μπορούσε να προμηνύεται για το νέο ελληνικό παράρτημα στο βιβλιοπωλείο Artificium. ●

Foto: Σ. Παπαδοπούλου

LARISA
VOLOS
TRIKALA
KARDITSA
PILIO
SKIATHOS
SKOPELOS
ALONNISOS
BEACH OF THE
PREFECTURE OF
LARISA

OLYMPIUS
KISSAVOS
METEORA
LAKE PLASTIRA
ASPROTAMOS
ELATI
KALAMPAKA
PYLI

www.thessaly.gov.gr

REGION OF THESSALY

VELIKA BEACH

SKIATHOS

PLASTIRA LAKE

METEORA

Elbers: „Das griechische Leben in Düsseldorf ist sichtbar und das freut mich“

Die Elliniki Gnomi im Gespräch mit dem Oberbürgermeister der Landeshauptstadt Düsseldorf Dirk Elbers – Ein Interview über das Leben der Griechen in Düsseldorf und die langjährige deutsch-griechische Freundschaft

Von Georgia Kostakopoulou

Der geborene Düsseldorfer Dirk Elbers steht Rede und Antwort zu wirtschaftlich-politischen Fragen sowie den Chancen, die diese international geprägte Metropole im Herzen Europas bietet. Nach seiner sechsjährigen Amtszeit, kandidiert er ein weiteres Mal für die Oberbürgermeisterwahlen 2014. Gewählt wird am 25. Mai und Elbers hat für Düsseldorf noch viel vor. Dabei sind für ihn der soziale und gesellschaftliche Frieden der Stadt wichtige Aspekte und er möchte mit weiteren Projekten die fortschreitenden Entwicklungen ankurbeln.

Herr Elbers, Düsseldorf ist eine multikulturelle Stadt mit fast 600.000 Einwohnern. Ungefähr 10.000 Einwohner machen den griechischen Bevölkerungsanteil aus. Diese zählen damit, nach den türkischen Einwohnern, zur zweit stärksten Bevölkerungsgruppe. Wie würden Sie das Leben der Griechen in Düsseldorf charakterisieren?

Die griechischen Mitbürgerinnen und Mitbürger sind längst ein Teil des Düsseldorfer Lebens und der Gesellschaft. Die meisten von ihnen arbeiten in den unterschiedlichsten Berufen vom Verwaltungsangestellten bis zum Arzt, vom Arbeiter bis zum Akademiker. Auch die griechische Tradition, Kultur und Religion ist in Düsseldorf präsent. Die griechisch-orthodoxe Kirche, ein griechischer Kindergarten, griechische Schulen bis hin zu verschiedenen Vereinen, die den kulturellen und gesellschaftlichen Austausch fördern. Kinder haben in Düsseldorf die Möglichkeit, die Grundschule sowie die Mittelstufe an der griechischen Schule zu absolvieren. Das griechische Leben in Düsseldorf ist sichtbar und das freut mich.

Was ist Ihrer Meinung nach der Grund dafür, dass die Stadt von vielen Griechen bevorzugt wird und sind Ihnen Schwierigkeiten bekannt mit denen die dortigen Griechen konfrontiert werden?

Düsseldorf ist eine internationale, weltoffene Stadt. Menschen vieler Kulturen und Religionen leben in der Landeshauptstadt und sind eine Bereicherung. Ich glaube, neben der wirtschaftlichen Stärke und der zentralen Lage in Europa, schätzen viele das besondere rheinische Flair und die hohe Lebensqualität in unserer Stadt. Hinzu kommt die offene und gastfreundliche Mentalität der Düsseldorfer selbst. Hier werden aus Fremden schnell Freunde.

Welche Möglichkeiten bietet die Stadt dieser Bevölkerungsgruppe?

Die griechischen Bürgerinnen und Bürger haben, wie alle EU-Bürger, einen freien Zugang zum Arbeitsmarkt und können sich in Deutschland niederlassen. Dabei gibt es viele Angebote der städtischen Verwaltung, die das Ankommen in Düsseldorf erleichtern und bei verschiedenen Vorhaben, beispielsweise bei der Gründung einer Existenz, unterstützen. Angefangen von Integrations- und Sprachkursen, die kostenlos und für unterschiedliche Bedürfnisse angeboten werden, über vielfältige Bildungseinrichtungen, bis hin zu internationalen Seminaren in englischer Sprache und individueller Betreuung der Wirtschaftsförderung für internationale Unternehmer, Gründer und Selbstständige. Als internationaler Wirtschaftsstandort mit einer der erfolgreichsten Messegesellschaften und einem internationalen Flughafen, bietet Düsseldorf viele Möglichkeiten seinen Lebensunterhalt zu bestreiten – als Angestellter, Facharbeiter oder Selbstständiger.

Welche Maßnahmen unternimmt die Stadt Düsseldorf, um den Schwierigkeiten der ausländischen Mitbürger entgegenzuwirken, insbesondere im Bezug auf die griechischen Mitbürger?

Die Mitarbeiter der kommunalen Ausländerbehörde sind sehr engagiert für die Anliegen ausländischer Mitbürger. Besondere Schwierigkeiten, die nur die griechischen Mitbürger betreffen, stellen wir zum Glück nicht fest. Die zuvor beschriebenen Maßnahmen sowie die aktive griechische Gemeinde erleichtern neu ankommenden Mitbürgern natürlich den Start in ihrer neuen Heimat.

Herr Oberbürgermeister, wie sehen Sie die deutsch-griechischen Beziehungen?

Heute leben knapp 300.000 Griechen in

Dirk Elbers, Oberbürgermeister der Landeshauptstadt Düsseldorf

Deutschland und jeder zehnte Grieche hat im Laufe seines Lebens für längere Zeit in Deutschland gelebt. Die in Düsseldorf lebenden Griechen haben sich bemerkenswert gut und oft auch sehr erfolgreich in die Gesellschaft integriert. Trotz mancher subjektiven Wahrnehmung der durch die Wirtschaftskrise ausgelösten Berichterstattung in den Medien, schauen Griechenland und Deutschland auf viele freundschaftlich geprägte Jahre zurück, insbesondere auch in internationalen Fragen und bei den Grundsatzfragen der Europäischen Union. Im Rahmen der 2010 gegründeten „Deutsch-Griechischen Partnerschaft“ (DGP) finden zahlreiche Kooperationen statt. Dazu zählen beispielsweise ein deutsch-griechisches Forschungsprogramm, Projekte im Bereich beruflicher Bildung oder Mediendialoge. Hinzu kommt das Engagement deutscher Experten im Rahmen der EU-Taskforce Griechenland, zur Unterstützung des Reformprozesses vor allem in den Bereichen Gesundheitswesen, Lokalverwaltung und Erneuerbare Energien. Dies ist ein weiterer Beleg für langfristig angelegte gute Beziehungen.

Ich habe Verständnis für die Sorgen der Menschen, die jenseits der politischen Entscheidungen im Zuge der Wirtschaftskrise direkt betroffen sind. Im Gespräch mit Bürgerinnen und Bürgern aus Düsseldorf stelle ich zum Glück immer wieder fest, dass die Positionen auf beiden Seiten bei Weitem nicht so verhärtet sind, wie es uns die Medienberichterstattung in den vergangenen drei Jahren glauben lassen will. Besonders mit Blick auf die Menschen, herrscht auf beiden Seiten ein großes Maß an Verständnis füreinander. Daher bin ich auch guter Dinge, dass sich die gefühlte und medial verstärkte An-

spannung in den kommenden Monaten wieder legen wird.

Im Jahr 2012 wanderten etwa 1 Millionen Menschen nach Deutschland aus. Zwei Drittel der Einwanderer kommen aus den Ländern der Europäischen Union, darunter auch viele Griechen. Kann Deutschland mit dieser großen Zahl an Zuwanderung umgehen? Wie würden Sie diese neue Generation beschreiben und können diesen Menschen Arbeitsplätze garantiert werden?

Düsseldorf ist eine international geprägte Metropole im Herzen Europas. Zuwanderer aus der ganzen Welt prägen an vielen Stellen auch das Bild in den einzelnen Stadtteilen. So wie zum Beispiel die japanische Gemeinde rund um die Immermannstraße oder die italienische Gemeinde in Gerresheim. Griechische Staatsangehörige haben, ebenso wie die Bürgerinnen und Bürger der weiteren Mitgliedstaaten der Europäischen Union und ihre Familienangehörigen, das grundsätzliche Aufenthaltsrecht, wenn sie hier arbeiten, hier selbstständig erwerbstätig sind oder zum Beispiel als Studierende oder Rentner ihren Lebensunterhalt aus eigenen Mitteln bestreiten können. Da ist Deutschland, als Mitglied der Europäischen Union, an die europäische Freizügigkeit gebunden. Gleiches gilt auch für den Arbeitsmarkt: Grundsätzlich ist der Zugang zum Arbeitsmarkt uneingeschränkt und für alle freizügigkeitsberechtigten EU-Bürger offen. Das bedeutet aber auch, dass die für deutsche Staatsangehörige geltenden berufsrechtlichen Voraussetzungen erfüllt werden oder bei Selbstständigen die erforderlichen Genehmigungen vorliegen müssen. Eine Garantie für einen Ar-

beitsplatz gibt es natürlich nicht, aber in einer prosperierenden Großstadt mit vielen gut aufgestellten, international agierenden Unternehmen, gibt es einen hohen Grundbedarf an gut ausgebildeten Fachkräften.

Vor einigen Jahren wurde durch Bundeskanzlerin Merkel und dem damaligen Ministerpräsidenten Griechenlands Papandreu die Deutsch-Griechische Vereinigung ins Leben gerufen. Seitdem finden viele Treffen statt, die beide Länder zusammenführen und wo über Punkte der Zusammenarbeit diskutiert wird. Vor allem findet ein Austausch zu Themen der kommunalen Verwaltung, den Problemen mit der Müllversorgung und Recyclingmethoden, wichtige Ansätze zur Jugendarbeitslosigkeit, insbesondere in Griechenland sowie Themen zur Wirtschaft und Tourismus statt. Wie sehen Sie diese Initiative und glauben Sie, dass zukünftig die deutsch-griechischen Beziehungen vertieft werden können? Könnte auch die Stadt Düsseldorf ihren Beitrag zu einem solchen Austausch leisten?

Ich halte die Deutsch-Griechische Vereinigung für ein gut funktionierendes Instrument, um den gemeinsamen Austausch beider Länder auf allen Ebenen zu fördern. Da wir in Düsseldorf eine starke griechische Gemeinde haben, die auch über entsprechende Netzwerke in ihre Heimat verfügt, besteht auf der Ebene der Bürgerinnen und Bürger bereits ein intensives Miteinander. Auch innerhalb der griechisch-orthodoxen Gemeinde, der griechischen Bildungseinrichtungen sowie im Umfeld der deutsch-griechischen Vereine werden der Austausch und das Miteinander aktiv gelebt. Ich persönlich stehe im regelmäßigen Kontakt mit dem griechischen Generalkonsul in Düsseldorf, Grigorios Delavekouras.

Düsseldorf zählt zu den bekanntesten Modestädten Deutschlands. Vor der Krise in Griechenland existierten auch dort Betriebe für die Produktion und Kreation von Mode. Diese bestanden besonders aus mittelständischen Betrieben, die auch nach Deutschland exportierten. Davon sind nur wenige übrig geblieben, welche weiterhin um ihre Existenz bangen müssen. Sehen Sie an dieser Stelle einen Ansatz gegeben, der für eine wirtschaftliche Zusammenarbeit mit Griechenland in diesem Bereich spricht?

Die Landeshauptstadt Düsseldorf ist der umsatzstärkste Modestandort in Deutschland und bietet im Rahmen der halbjährlichen Ordertage eine Plattform für internationale Modefirmen, ihre Produkte dem Fachpublikum zu präsentieren. Die Mitarbeiter der städtischen Wirtschaftsförderung unterstützen darüber hinaus auch internationale Modefirmen gerne bei der Etablierung eines dauerhaften Showrooms oder der Gründung einer Filiale in Düsseldorf. Ich kann die griechischen Modefirmen nur einladen, sich am Modestandort Düsseldorf zu engagieren und die ganzjährige Branchenpräsenz zu nutzen, um für ihre Produkte zu werben.

Düsseldorf ist zudem eine bekannte Messestadt. Hatte die ökonomisch-wirtschaftliche Krise des Südens Ihrer Meinung nach eine nachteilige Wirkung auf die Messen Düsseldorfs? Nehmen heute die griechischen Unternehmen in der gleichen Präsenz an den Messen teil wie in den Jahren zuvor?

Gerade Messen haben in Krisenzeiten eine besondere Bedeutung für die produzierende und exportierende Wirtschaft. Die Düsseldorfer Messen verstehen sich dabei als Exportplattformen,

die den Unternehmen die Tür zu den Weltmärkten öffnen. Die Mitarbeiter der Messe Düsseldorf haben dies gegenüber griechischen Unternehmen intensiv kommuniziert, mit dem Ergebnis, dass die Messe einen starken Anstieg griechischer Beteiligungen an fast allen Veranstaltungen verzeichnet. Bei einigen Messen haben sich die Ausstellerzahlen aus Griechenland verdoppelt oder gar verdreifacht, wie zum Beispiel bei der jährlich stattfindenden Medizintechnikmesse MEDICA. Bis 2010 gab es eine regelmäßige, griechische Beteiligung von sieben oder acht Unternehmen. Im letzten Jahr stellten über zwanzig Firmen aus Griechenland auf der MEDICA aus. Auch für die Verpackungsmesse interpack lässt sich dieser Trend ablesen: Vor drei Jahren waren es vierzehn Aussteller aus Griechenland, für dieses Jahr erwartet die interpack über 25 griechische Unternehmen. Diese Entwicklung zeigt, dass losgelöst von der gesamtwirtschaftlichen Situation Griechenlands, griechische Unternehmen die Möglichkeiten nutzen, sich auf internationalen Leitmesse in Düsseldorf zu präsentieren und so neue, internationale Kunden und Partner für ihre Produkte generieren. Dieser Zuwachs griechischer Aussteller ist dabei auch eine Folge der intensiven Beratung und Betreuung der internationalen Aussteller bei der Messe Düsseldorf, die die Aussteller von der Planung bis zur erfolgreichen Umsetzung ihres Messeauftritts umfassend unterstützen.

Welche Möglichkeiten könnten im Exportbereich gefunden werden, um besonders den mittelständischen griechischen Unternehmen den Zugang zum deutschen Markt erleichtern zu können? Dabei ist zu bedenken, dass viele kleinere Betriebe in diesem Bereich besonders ihre Schwierigkeiten damit haben, da ihre ökonomischen Kapazitäten verhältnismäßig gering sind. Könnte in der Landeshauptstadt Nordrhein-Westfalens für diese Unternehmensgruppe eine wirtschaftliche Kooperation stattfinden – was schlagen Sie vor?

Griechische Unternehmer sind seit je her in Düsseldorf willkommen. Dabei unterstützen wir über die bereits geschilderten Service-Angebote der Wirtschaftsförderung internationale Unternehmer bei ihrem Markteintritt. Das Angebot reicht von Beratung zum Thema Existenzgründung, über Hilfe bei der Beschaffung von Genehmigungen bis hin zu Tipps bei der Suche nach einer geeigneten Gewerbefläche. Die Experten der Wirtschaftsförderung kennen den Düsseldorfer Markt zudem sehr genau und stehen griechischen Unternehmern besonders in der Anfangsphase gerne auch mit Branchenkontakten zur Seite. Ich kann mich nur wiederholen und griechische Mittelständler einladen, Düsseldorf als zentralen Standort für den europäischen Markt kennen zu lernen und zu prüfen, ob auch ihr Geschäft hier erfolgreich sein kann.

Bald stehen die nächsten Kommunalwahlen an, möchten Sie wieder für Düsseldorf kandidieren, wenn ja mit welchen Zielen?

Ich habe für die Landeshauptstadt Düsseldorf in den vergangenen sechs Jahren bereits vieles erreicht, doch ich habe noch viel vor und kandidiere deshalb auch bei den anstehenden Wahl am 25. Mai. Städte müssen sich weiter entwickeln, die Kräne müssen sich weiter drehen. Nach der Fertigstellung von Großprojekten wie Kö-Bogen und Wehrhahn-Linie werden wir den Bereich der Schadowstraße über die Immermannstraße bis zum Bahnhof weiter entwickeln. Wir haben viele Wohn- und Konversationsprojekte. Es steht ein weiterer Ausbau des Hafens an mit neuen kreativen Ideen. Wir werden ein neues Ballett-Probenhaus bauen und den Steinberg zu einem Kreativstandort mit Künstlerateliers und kunststoffarmen Wohnen ausbauen. Mein Ziel ist, mittelfristig eine Betreuungsquote von 60 Prozent für die Unter-Dreijährigen zu erreichen. Wir haben über 180 Schulen in Düsseldorf, die wir auch in Zukunft gut ausstatten wollen. Aber auch der soziale und gesellschaftliche Frieden in der Stadt ist mir wichtig. Wohlfahrtsverbände wie viele Tausende Ehrenamtliche sind wichtige Säulen unserer Gesellschaft. ●

Düsseldorf mit Blick auf den Rhein

DHW-Jahresempfang mit EU-Energiekommissar Günther Oettinger

Der Abend der Europäer

München, April 2014. Der Jahresempfang der Deutsch-Hellenischen Wirtschaftsvereinigung e.V., der Griechischen Akademie e.V. und der Akademie für Politische Bildung Tutzing gemeinsam mit der Europa-Union München und den Jungen Europäern München zeigte deutlich: die Münchner Meinungsführer müssen von der Wichtigkeit Europas, europäischer Zusammenhänge und den bevorstehenden Europawahlen nicht mehr überzeugt werden – anders als der Großteil der enttäuschten Bevölkerung. Dennoch waren es vor allem warnende Töne, die vom Podium in der Hauptverwaltung der Deutschen Bundesbank in Richtung der gut 250 Gäste drangen.

Die Hauptpersonen eines gelungenen europäischen Abends: Der Regionalpräsident der Deutsch-Hellenischen Wirtschaftsvereinigung in Bayern Stavros Kostantinidis, Akademiedirektorin Prof. Dr. Ursula Münch und EU-Energiekommissar Günther Oettinger

EU-Energiekommissar Günther Oettinger bemerkt Selbstzufriedenheit und Isolationstendenzen in Bund, Bayern und Baden-Württemberg. Der CSU-Spitzenkandidat für die Europawahl Markus Ferber fürchtet offensichtlich eine noch geringere Beteiligung als bei der Stimmabgabe auf kommunaler Ebene. Prof. Dr. Ursula Münch, die Direktorin der Akademie für Politische Bildung Tutzing, erkennt ein verheerendes Bild der Bürger von Politikern und Politik. Man hätte sich also ernsthaft Sorgen um den Zustand der EU machen können, wäre da nicht der Vorsitzende der Europa-Union München und Regionalpräsident der Deutsch Hellenischen Wirtschaftsvereinigung in Bayern Stavros Kostantinidis gewesen, der einmal mehr bewies: Europa kann auch anpacken, charmant sein, netzwerken, integrieren und begeistern.

Europa? Interessiert nur Interessierte

Prof. Dr. Ursula Münch

„Es muss etwas in der Luft liegen“, meint Europaparlamentarier Markus Ferber mit Blick auf München: Eine Regierungserklärung der bayerischen Europaministerin, eine große Demonstration gegen das europäisch-amerikanische Freihandelsabkommen, Auftritte von Jean-Claude Juncker und Martin Schulz. Die Wahlen zum Europäischen Parlament am 25. Mai werfen ihre Schatten voraus – und fallen in eine Zeit, in der die Nachwirkungen der Finanzkrise dazu führen, dass immer bestimmter demokratische Defizite in der EU beklagt und das Überdenken des Einigungsprozesses gefordert werden. So richtete CSU-Mann Ferber vor allem den Appell an seine Zuhörer, das System Europa durch den Gang zur Wahl zu legitimieren, stellte aber gleichzeitig fest: interessant sind solche Worte wohl nur für politisch Interessierte, längst nicht mehr für Otto Normalbürger.

(K)eine Wirkungsmacht gegen die Finanzmärkte

Eine ähnliche Sicht vertritt die Direktorin der Akademie für Politische Bildung Tutzing. Entscheidend ist nach Ansicht von Prof. Dr. Ursula Münch das Bild, das die Leute von der Politik haben – und der bescheinigen sie keine Wirkungsmacht gegen die konkurrierende Parallelwelt der Finanzmärkte. Warum also europäisch wählen gehen, wenn zudem von einer europäischen Parteien-, Wissens-, oder Medienlandschaft noch längst nicht die Rede sein kann? Professorin Münch gibt den politischen Aktiven einen Rat: „Deutsch machen, worauf sie Einfluss haben, worauf nicht, und vor allem: warum nicht.“ Dann besteht zumindest noch eine geringe Chance, dass die Wahlurnen in knapp zwei Mo-

Günther Oettinger, EU-Kommissar für Energie

naten nicht erschreckend leer bleiben. Der Vortrag des EU-Energiekommissars hatte denn auch das vielsagende Motto: Die Herausforderungen für die Europäische Union nach der Europawahl 2014 – und Günther Oettinger nutzte dies für einen breiten Rundumschlag gegen seiner Ansicht nach selbstzufriedene Nationalstaatsprediger und Fortschrittsverweigerer.

Die europäische Verantwortung

Nationalstaatliches Denken und Handeln ist zwar auch für den EU-Kommissar selbstverständlich, geschehen aber muss es in Verantwortung für ganz Europa. „Wollen wir nur Wohlstand für unsere Generation und in unserer eigenen Ackerfurche, dann brauchen wir Europa nicht. Wollen wir aber globale Autorität ausüben gegenüber den USA und China, dann müssen wir europäisch denken.“ Ohne eine gemeinsame Linie in der europäischen Außen- und Wirtschaftspolitik – so schwierig sie auch zustande gekommen sein mag – „hätte Putin in der gesamten Ukraine leichtes Spiel gehabt“, ist sich Oettinger sicher. Vor diesem Hintergrund verteidigte er auch die (zu) frühe Aufnahme Rumäniens und Bulgariens in die EU: „sonst würden die jetzt zappeln wie die Ukraine“.

Wettbewerbsfähigkeit in Gefahr

Darüber hinaus gab sich der EU-Energiekommissar – verständlich in seiner Position und an einem Veranstaltungsort wie der deutschen Bundesbank – als Mann der Wirtschaft, des Freihandels, und mehr oder minder gut kaschiert auch als einer der Atomkraft. Europas Stärke, Schwäche und Reformbedarf zeigen sich nach Meinung Oettingers in drei einfachen Zahlen: sieben Prozent der Weltbevölkerung leben in Europa, sie erbringen 25 Prozent der wirtschaftlichen Leistung und sind verantwortlich für die Hälfte der weltweiten Sozialprogramme. „Vor diesem Hintergrund erscheint mir die deutsche Sozialpolitik verantwortungslos“, sagt Oettinger. Mit einer Rente mit Anfang 60, einem Mindestlohn für alle Branchen und der Verleugnung der sinnvollen Agenda 2010 lasse sich die Wettbewerbsfähigkeit nicht erhalten. Deutschland drohe wieder zum kranken Mann Europas zu werden.

Eine lähmende Angst

In diesem Zusammenhang forderte Oettinger gerade in Bayern („ein besonderes Glückskind des europäischen Wohlstands“) mehr Respekt für alle Einwanderer ein, die mit großem persönlichen Einsatz oft die Lücken füllten, die eine veraltete deutsche Gesellschaft auf dem Arbeitsmarkt hinterlässt. Die zurückhaltende und grantelnde süddeutsche Seele sorgt bei dem Wandler im Zentrum europäischer Wirtschaftsmacht mittlerweile für Staunen und Besorgnis. Man kritisiere Olympische Spiele in Sotschi, die Fußball-WM in Katar, verweigere der Sportjugend der Welt aber ein Großereignis in München, wolle keine Nachflüge über Frankfurt, keine dritten Startbahnen in Freising, kein Stuttgart 21, keine Windkraft, keine neuen Stromtrassen. In der Angst der Bürger vor Innovation, Modernisierung und Investition sieht der EU-Energiekommissar eine große Gefahr für die wirtschaftliche Leistungsfähigkeit Bayerns, Deutschlands und Europas.

Sebastian Haas – Fotos: v. Opalinski

Volles Haus: etwa 250 Gäste kamen zum gemeinsamen Jahresempfang der Deutsch-Hellenischen Wirtschaftsvereinigung, der Griechischen Akademie, der Akademie für Politische Bildung Tutzing der Europäischen Akademie Bayern und der Europa-Union München

Berufliche Bildung: DHW setzt sich für bundesweite interkulturelle Netzwerke ein

In Bonn fand die erste Fachtagung des bundesweiten Transferprojektes „Interkulturelle Netzwerke – Bildungsbeauftragte für junge Menschen“ statt. Dieses wird aus Mitteln des Bundesministeriums für Bildung und Forschung gefördert. Träger ist die gemeinnützige Gesellschaft für interkulturelle Bildungs- und Beratungsangebote MOZAİK. Mit MOZAİK arbeitet die KAUSA Servicestelle Köln, die von der DHW getragen wird, eng zusammen.

DIE FACHTAGUNG richtete sich an bildungs- und integrationspolitische Akteure von Bund und Ländern sowie an weitere Akteure aus dem Bereich Bildung und / oder Integration, die an einer Zusammenarbeit mit Migrantenorganisationen interessiert sind bzw. mit solchen schon arbeiten. Eine weitere Zielgruppe waren Migrantenorganisationen, die sich stärker in Bildungsnetzwerken einbringen wollen.

„Die Deutsch-Hellenische Wirtschaftsvereinigung (DHW) als bundesweite Dachorganisation von deutsch-griechischen Unternehmen, Selbständigen und Managern sowie als Trägerin des Projektes „KAUSA Servicestelle Köln“ setzt sich für eine erfolgreiche Umsetzung des Transferprojektes ein und nutzt die vorhandenen erfolgreichen Netzwerke unter allen Migrantengruppen in Deutschland. Durch diese Synergien kann die DHW noch aktiver in Richtung Förderung der beruflichen Bildung bei jungen Menschen mit Zuwanderungsgeschichte wirken“, betonte DHW-Vizepräsident Jannis Vassiliou (Bild) gegenüber der Presse.

Die KAUSA Servicestelle Köln verfolgt das Ziel vorhan-

dene regionale Ausbildungsstrukturen zu nutzen. Zudem sollen Akteure der beruflichen Bildung mittels Kooperationen und Vernetzungen zum Aufbau eines regionalen Kommunikations- und Netzwerkzentrums geführt werden. Gemeinsam mit den regionalen Bildungsakteuren, deren Kompetenzen und Informationszugängen soll die Verbindung zwischen Jugendlichen und den Unternehmen der verschiedenen Herkunftsländer verbessert werden. Mithin wird angestrebt zusätzliche Ausbildungen auf den Weg zu bringen und Nachhaltigkeitsstrategien zu entwickeln.

Die Kooperation zwischen den Projekten KAUSA Servicestelle Köln und „Interkulturelle Netzwerke – Bildungsbeauftragte für junge Menschen“ wird in der Region Köln die verschiedenen Migrantenorganisationen noch näher zusammenbringen und sie in ihrer Rolle als Brückenbauer und Bildungspartner stärken. Vertreter dieser Migrantenorganisationen sollen im Bildungsnetzwerk einander kennen lernen, ihre Bedürfnisse mitteilen, sich im Projekt einbringen und bei Aktivitäten beruflicher Bildung aktiv mitwirken.

Anlässlich dieser ersten bundesweiten Konferenz unterstrich Christina Alexoglou-Patelkos, Leiterin der KAUSA Servicestelle Köln (Bild): „Die Beteiligung von Migrantenorganisationen in Bildungsnetzwerken ist deshalb so wichtig, weil ihre Vertreter nicht nur verschiedene Kompetenzen haben, sondern auch großes Vertrauen und große Wertschätzung unter ihren Mitgliedern genießen. Eine kommunale Integration und eine Initiative „Ausbildung für alle“ sind ohne die Beteiligung von Migrantenorganisationen nicht denkbar.“

DHW

DHW unterstützt Pilotprojekt „Duale Ausbildung“ in Thessaloniki

Zu einem Informationsgespräch trafen sich Kirsten Wagner, Koordinatorin für Berufliche Bildung (Zentralstelle für das Auslandsschulwesen / ZfA) und Odysseas Athanasiadis, Leiter der Nordgriechischen Sektion der Deutsch-Hellenischen Wirtschaftsvereinigung (DHW), in Thessaloniki.

ZENTRALES THEMA des Treffens war der Austausch über Möglichkeiten der Kooperation im Bereich der beruflichen Bildung für Jugendliche in Griechenland.

Zwei wichtige aktuelle Probleme der griechischen Wirtschaft hängen eng zusammen. Einerseits die Arbeitslosigkeit, hier vor allem die Jugendarbeitslosigkeit, andererseits die Produktivitätssteigerung. Zur Erhöhung der Produktivität der überwiegend kleinen und mittleren griechischen Unternehmen ist ein besser ausgebildetes Humankapital im mittleren Unternehmensbereich von besonderer Bedeutung. Auch in Griechenland wird langsam aber sicher in Unternehmenskreisen bekannt, dass eine der wichtigsten Komponenten für den wirtschaftlichen Erfolg der kleinen und mittleren Unternehmen in Deutschland die berufliche Bildung nach dem Dualen System ist. Mit diesem Ausbildungssystem können zwei Fliegen mit einer Klappe geschlagen werden: die Verbesserung der Wettbewerbsfähigkeit der griechischen Unternehmen und dadurch die Erhöhung von Marktanteilen sowie die Schaffung von Arbeitsplätzen, welches momentan eine hohe Priorität für das Land hat.

Ein erster Versuch in diese Richtung wird an der Deutschen Schule Thessaloniki als Pilotprojekt bald gestartet. Dort wird ein berufsbildender Zweig nach deutschem Vorbild aufgebaut und an die griechischen Rahmenbedingungen angepasst werden. Kirsten Wagner koordiniert das Projekt und arbeitet dafür mit der Schulleitung und dem Schulverein als Projektträger eng zusammen.

men. Die Deutsche Schule wird allgemeine und berufliche Lerninhalte vermitteln, die praktische Ausbildung erfolgt in Ausbildungsunternehmen. Für Letzteres sowie für das entsprechende Zertifikat sorgt die Deutsch-Griechische Industrie- und Handelskammer als Außenstelle der DIHK. Der Beginn der ersten Pilotphase ist für September 2014 geplant. Die angestrebte Mindestzahl beträgt 15 Auszubildende in den Berufen: Kaufmann/-frau für Spedition und Logistikdienstleistungen, Einzelhandelskaufmann/-frau, Hotelkaufmann/-frau und Kaufmann/-frau im Groß- und Außenhandel.

Eltern und interessierte Jugendliche freuen sich bereits, dass sie diese Ausbildung vor Ort angeboten bekommen werden.

Die Deutsch-Hellenische Wirtschaftsvereinigung (DHW) begrüßt diese Initiative der Zentralstelle für das Auslandsschulwesen, des Bundesinstituts für Berufliche Bildung (BIBB) und der Deutschen Schule Thessaloniki. Odysseas Athanasiadis von der DHW bedankte sich bei Kirsten Wagner für die ausführliche Information und

kündigte die aktive Unterstützung der DHW an. Gegenüber der Presse betonte er: „Die DHW gratuliert zu diesem Pilotprojekt, denn dabei handelt es sich um einen ersten ernsthaften Schritt in die richtige Richtung. Die griechischen kleinen und mittleren Unternehmen brauchen heute diese Unterstützung wie nie zuvor. Wenn das Pilotprojekt in Thessaloniki erfolgreich ist, werden viele andere Standorte folgen. Die DHW wird sich darum kümmern, dass seriöse, interessierte und gesunde Ausbildungsunternehmen sehr bald gefunden werden.“

DHW

Kontakt: Kirsten Wagner, Koordinatorin Berufliche Bildung Deutsche Schule Thessaloniki Postfach 51, Finikas / GR – 55102 Thessaloniki Tel. 0030 2310 475 900 E-Mail: kbb-thessaloniki@auslandsschulwesen.de wagner@dst.gr www.auslandsschulwesen.de • www.dst.gr

Werden Sie Abonnent

Bitte senden Sie mir die Monatszeitung ELLINIKI GNOMI zum Preis von 40 € inkl. MwSt. Das Abonnement gilt für ein Jahr, ab dem nächsten Monat.

Ihre Anschrift

Betreiber: Sie sind mit „*“ gekennzeichnetem Feld aus:

Frau ☐ Herr ☐

Titel:

Vorname: _____ Nachname: _____

Straße/Hausnummer:

PLZ/Ort:

Land:

E-Mail: _____ Telefon, Vorwahl und Rufnummer: _____

Für mehr als ein Abo geben Sie bitte hier die Anzahl an: _____

Kosten des Abonnements für 10 Ausgaben pro Monat 80 €

Kosten des Abonnements für 20 Ausgaben pro Monat 160 €

Kosten des Abonnements für 30 Ausgaben pro Monat 240 €

Nach Erhalt Ihrer Daten wird Ihnen eine Rechnung geschickt, zusammen mit den Kontaktdaten der Zeitung ELLINIKI GNOMI. Die Rechnung soll innerhalb von zwei Wochen beglichen werden.

Bitte füllen Sie Ihr Abonnement-Coupon aus und senden es an die Anschrift der ELLINIKI GNOMI. Gleichzeitig möchten wir Sie bitten uns per E-Mail info@elliniki-gnomi.eu zu informieren.

Wenn Sie die Fortsetzung des Abonnements nicht mehr wünschen, bitten Sie bitte das unten angelegte Feld aus und senden Sie uns ein Schreiben an die Griechische Adresse der ELLINIKI GNOMI.

Ich wünsche nicht mehr die Fortsetzung des Abonnements: ☐

Widerrufbestätigung: Sie haben das Recht, Ihren Beschluss innerhalb von zwei Wochen nach einer schriftlichen Benachrichtigung zu widerrufen. Zur Wahrung der Frist genügt die rechtzeitige Absendung des Widerrufs an die griechische Adresse der ELLINIKI GNOMI. Der Widerruf bindet keine Begründung.

Vertragszusicherung: Eine Wertangabe Ihrer Daten zu Marketingzwecken erfolgt nicht.

Datum/Unterschrift:

Anschrift des Zeitungsvorgabes und Kontakt mit uns:
Zeitung Elliniki Gnomi, Graubühlstraße 26, 10623 Berlin
Anschrift der ELLINIKI GNOMI in Griechenland:
Georgia Kostakopoulou, «Elliniki Gnomi»,
Kolonias 3, 42100 Trikala, Griechenland
Tel. 0030/24330/79272, Handy 0030/6944061292, E-Mail: info@elliniki-gnomi.eu

TRANS REISEN

HELLAS EXPRESS-LINE

DEUTSCHLAND

Transhellas Reisen
Express-Line
Bismarckstr. 85
40210 Düsseldorf
Deutschland

Tel. 0211-1646414 & 1646523
Fax 0211-8604361 & 1646521
Mobil-Bus: 0171-2835487
Mobil: 0171-9302263
Mobil: 0171-2675831

E-Mail: transhellas1@yahoo.de • www.transhellas-reisen.de

Μόνο με 2,5 ευρώ το κιλό!

Ο πιο φθηνός και ο πιο γρήγορος τρόπος να στείλεις κι εσύ ένα δέμα, ένα πακέτο και ό,τι άλλο επιθυμείς στην Ελλάδα. Από την Ηγουμενίτσα μέχρι την Κομοτηνή.

**Η πολυετής πείρα μας εγγύηση
στις συναλλαγές μας με τους πελάτες μας**

„In Deutschland bin ich Anwalt der Griechen, in Griechenland Anwalt der Deutschen“

Pyramithias Vizebürgermeister fordert entspannteres deutsch-griechisches Verhältnis

--- Interview: **Sylvia Löser** - Fotos: **Walter Bachsteffel** ---

Paramythia ist eine kleine Stadt im nordwestlichen Epirus. Eine Kleinstadt mit großer Tradition und großen Problemen. Idyllisch gelegen, Bischofssitz und seit vielen Jahrhunderten tendiert die Demografie immer weiter ins Minus. Siebzig Prozent aller jungen Bürger der Stadt sind arbeitslos. Über die Suche nach Möglichkeiten sprachen wir mit Vizebürgermeister Dimitri Mamouris. Mamouris wurde in Paramythia geboren, studierte in Berlin Betriebswirtschaft und arbeitete viele Jahre als Verantwortlicher in großen Konzernen. Ein Wanderer zwischen zwei Welten. Er besitzt die griechische und die deutsche Staatsangehörigkeit. Seine Frau, seine Kinder und Enkel sind Deutsche.

Elliniki Gnomi: Dimitri Mamouris, als Verantwortlicher für Wirtschaft und Finanzen der Stadt Paramythia werden sie gerne von jungen Leuten um Rat gefragt. Was sind das für junge Menschen? In welchem Alter sind sie und welchen Hintergrund haben sie?

Mamouris: Der überwiegende Teil von ihnen ist hochqualifiziert. Es sind Absolventen der Hochschulen, der Technischen Universitäten, aber auch Realschüler und Arbeitslose. Für sie ist es hier bei uns praktisch aussichtslos Arbeit zu finden. Genau aus diesen Gründen werde ich oft gefragt: „Was können wir tun?“

Elliniki Gnomi: Welche Probleme werden vorwiegend angesprochen, welche Fragen gestellt?

Mamouris: Sie haben keine Perspektiven, sie sehen keine Hilfe vom Staat. Hier bei uns gibt es nur begrenzte Möglichkeiten. Es gibt Land- und Viehwirtschaft und daneben einen unterentwickelten Bereich. Den Bereich des Alternativen Tourismus, dem leider eine gesunde Basis fehlt - nämlich eine dazu gehörende Infrastruktur.

Elliniki Gnomi: Können sie uns etwas über Ihre größten Befürchtungen sagen?

Mamouris: Meine größte Befürchtung ist eine Resignation der jungen Leute, die als Folge dann diesen Landstrich verlassen, um irgendwo Arbeit zu finden. Ein Teil von ihnen - nämlich die Hochqualifizierten - werden ins Ausland gehen. Andere suchen Arbeit in Großstädten. Nur ein Teil wird in der Landwirtschaft

bleiben, um die Arbeit ihrer Eltern fortzusetzen. Dieser Teil allerdings wird nicht von der Regierung gefördert. Im Gegenteil, denn ganz offen gesagt: Ich sehe schwarz. Es ist ein Albtraum. Ich sehe hier ein Riesenaltersheim!

Elliniki Gnomi: Was geben Sie den Jugendlichen mit auf den Weg?

Mamouris: Der erste Rat von mir ist: Wenn ihr etwas anfangt, macht es richtig. Nicht resignieren, sondern weiterkämpfen. Hört nicht auf den Verantwortlichen in den Behörden immer wieder eure Probleme vorzutragen. Und macht euch selbst Gedanken, was ihr verändern könnt und müsst. In drei Bereichen gibt es nach meiner Meinung Möglichkeiten. Wir haben eine wunderschöne Landschaft, die für Alternativen Tourismus prädestiniert ist. Zwei weitere Bereiche möchte ich noch ansprechen - Umwelt und Dienstleistung für den Menschen. Arbeit wäre vorhanden und Leute, welche

diese Arbeit qualifiziert angehen könnten, ebenfalls. Man muss es allerdings richtig angehen. Man muss mit diesen Menschen reden und ihnen gegebenenfalls fehlende Qualifikationen anbieten.

Elliniki Gnomi: Welche konkreten Perspektiven gibt es in Paramythia für die Zukunft der jungen Leute?

Mamouris: Wenn sich nichts ändert, gibt es keine Perspektiven für die jungen Leute. Mein Vorschlag ist, dass eine Art Denkfabrik gegründet wird, wo die Absolventen der Universitäten und der Technikerschulen gemeinsam Probleme zusammenfassen. Ziel muss sein, Lösungen für diese Probleme zu suchen und zu finden, um Arbeitsplätze zukunftssicher zu schaffen.

Elliniki Gnomi: Welche Institutionen oder Menschen können dabei Hilfestellungen anbieten?

Mamouris: Neben den richtigen Leuten sind natürlich finanzielle Mittel erforderlich. Allerdings kommt dabei erschwerend hinzu, dass generell in unserer Gegend vieles oberflächlich - sozusagen nur für ein Schaufenster gemacht wird, ohne in die Tiefe zu gehen. In der Vergangenheit wurden häufig politische Entscheidungen getroffen, die nur eine kurze Wirkung hatten und nicht auf eine langzeitige Änderung bedacht waren - nur um Wählerstimmen für den Moment zu gewinnen.

Manche jungen Leute haben aus diesem Verhalten drastische Konsequenzen gezogen und sich in rechts- oder linksradikale Parteien geflüchtet. Das kann aber nicht Zukunft für diese jungen Menschen sein. Erst einmal muss ich sagen, dass die gewählten Vertreter nichts für die Infrastruktur getan haben. Oder sie machten nur das, was die Leute sehen wollten. Alles nur für eine kurze Dauer und sie schafften keine Arbeitsplätze. Ich erwähne ein Beispiel: Hier ist die größte Fläche für Landwirtschaft. Es gibt ausgedehnte Wälder. Ich verstehe deshalb nicht, dass die gesamte Verwaltung in der Hauptstadt Igoumenitsa zentriert wurde. Warum müssen die Menschen 70 km nach Igoumenitsa fahren, teures Benzin bezahlen, die Umwelt verschmutzen und sich der Gefahr eines Unfalles aussetzen, wenn es auch anders möglich wäre?

Elliniki Gnomi: Sie malen ein düsteres Szenario. Der griechische Finanzminister sieht dagegen

„Licht am Ende des Tunnels“. Einige Parameter deuten scheinbar eine leichte Verbesserung an. Alle deutschen politischen Stiftungen arbeiten hart in Griechenland, ebenso wie einige NGO's und ehrenamtliche Verwaltungsexperten. Dazu kommt seit mehr als zwei Jahren die zunehmende Vernetzung von deutschen und griechischen Kommunalverwaltungen durch die Bemühungen der Deutsch-Griechischen Versammlung (DGV). Licht am Ende oder Schwärze im Tunnel?

Mamouris: Es ist sehr gut dass es diese Hilfsangebote gibt und sie zeitigen langsam ihre Wirkung. Ich sage dies ausdrücklich auch als Mitglied der DGV. Diese Arbeit hat viel erbracht. Allerdings lässt der politische Wille zur Erneuerung in weiten Bereichen noch zu wünschen übrig. Der Bürger ist in der Regel zufrieden, wenn eine Straße von 20 Metern zu seinem Haus gelegt wird und wählt dann immer noch den „Spender“. Damit aber entstehen keine Arbeitsplätze. Wenn deshalb Jugendlische auf der Suche nach Arbeit ihre Heimat verlassen, wird sich der Mangel an Qualifizierten bald bemerkbar machen und auch nicht in absehbarer Zeit von den Ausbildungsstätten behoben werden können.

Auf jeden Fall aber gilt: Das deutsch-griechische Verhältnis muss entspannter werden. Ich sage dies als Bürger beider Staaten.

In Deutschland bin ich Grieche und in Griechenland Deutscher. Es gibt wie immer zwei Seiten. Eine, die Hilfe anbietet und eine, die diese annimmt. Alternativlos ist derzeit ein viel gebrauchtes Wort. Alternativlos ist tatsächlich eine Annahme von Hilfe. Zum Wohle Griechenlands und zum Wohle der Zukunft seiner jungen Leute.

Herr Mamouris, wir danken für dieses Gespräch. ●

Der Schatz kommunaler Zusammenarbeit

--- Interview: **Sylvia Löser** - Fotos: **Walter Bachsteffel** ---

Thomas Fettback, der frühere Oberbürgermeister (OBM) der Stadt Biberach in Baden-Württemberg, amtierte 18 Jahre an der Spitze der Stadt. Seitdem berät er als ehrenamtlicher Experte der Deutsch-Griechischen-Versammlung (DGV) griechische Kommunalverwaltungen. Bereits als OBM formulierte er die Feststellung, dass internationale kommunale Zusammenarbeit ein „Schatz sei, der noch zu heben wäre“ und bezog sich auf entsprechende Beispiele aus Schweden und Holland. Fettback ist der Ansprechpartner der DGV für jugendorientierte Maßnahmen besonders der Opfergemeinden Griechenlands.

WIR SPRACHEN bei seinem Aufenthalt in Nordgriechenland und Paramythia mit Thomas Fettback:

Thomas Fettback, sie arbeiten im Expertenteam der Deutsch-Griechischen-Versammlung an Projekten kommunaler Zusammenarbeit.

o Was sind das für Projekte?

o Wie sehen sie die Chancen einer Umsetzung?

o Gibt es schon zählbare Erfolge?

Die DGV gründet auf der Idee, dass man auf kommunaler Ebene einen Wissensaustausch zwischen griechischen und deutschen Städten und Gemeinden aufbaut. Es gibt Themenschwerpunkte, welche die DGV definiert hat, zum Beispiel den gesamten Bereich des Umweltschutzes einschließlich der Abfallwirtschaft. Es gibt aber auch den Bereich Jugend, jugendorientierte Maßnahmen, für den ich als Ansprechpartner innerhalb der DGV zuständig bin.

Die Frage nach den Chancen kann ich eindeutig mit ja beantworten, wohl wissend, dass es schwierig ist. Denn das deutsch-griechische Verhältnis ist ja schon aus der Geschichte heraus belastet. Aber die einzige Chance, Vertrauen aufzubauen, schafft man schlichtweg dadurch, dass man die Menschen zusammen bringt. Es sind genau diese kommunalen Projekte, die es zwischen Schulen oder Wirtschaftsbetrieben geben kann, zwischen Kommunen, wenn sie denn wollen, Zählbare Erfolge sind noch relativ rar. Die DGV hat erst einmal mit Konferenzen zum Kennen lernen angefangen. Jetzt gehen wir langsam in die Umsetzung. In meinem Bereich, den jugendorientier-

ten Maßnahmen liegt ein Konzept vor, ein Angebot liegt den Städten und Gemeinden vor. Seit Anfang 2014 bin ich konkret mit den Gemeinden in Verhandlung, welche daran Interesse haben und bereit sind. Es gibt ca. 10 Projekte, die dicht vor der Realisierung sind, andere sind noch Willensbekundungen.

Wollen die griechischen Bürgermeister solche Unterstützung oder stoßen sie auf Vorbehalte?

Schwierig ist, wie ich schon eingangs sagte, weil das deutsch-griechische Verhältnis belastet ist. Wir Deutsche tragen daran Schuld. Ich erinnere an das Unrecht, das von deutschem Boden ausgehend, auf griechischem vor 70 Jahren angerichtet wurde. Das dürfen wir nicht leugnen, es wird auch in den Gesprächen nicht geleugnet. Wir haben die Verpflichtung, aus der Vergangenheit Projekte zu machen. Insofern ist es auch bei den Bürgermeistern schwierig, es muss erst deren Vertrauen gewonnen werden. Das bedeutet viele, viele Gespräche. Aber ich denke, es ist auch der einzige Erfolg versprechende Weg, auch ein Stück weit mit der Geschichte aufzuräumen. Sie nicht zu vergessen, sondern aus der Verantwortung heraus, kommunale Projekte zu initiieren.

Mehr als 60 % der griechischen Jugendlichen sind ohne Arbeit, in weiten Bereichen verarmt die Bevölkerung. Sehen sie in Projekten kommunaler Zusammenarbeit das richtige Konzept?

Die katastrophale Jugendarbeitslosigkeit mit weit über 60 % ist eines der schlimmsten Dinge, um die wir uns alle

in der Solidargemeinschaft Europas bemühen müssen. Insbesondere auch mit Blick auf Biberach. Die Jugendprojekte sind sicherlich nicht das Konzept gegen Jugendarbeitslosigkeit. Es ist aber eine Möglichkeit, davon bin ich fest überzeugt, im Rahmen der DGV Angebote des Jugendaustausches, der jugendorientierten Maßnahmen zu machen. Es geht um eine Bandbreite von klassischem Jugendaustausch, geht aber auch zur Frage, ob man hier vor Ort Bildungseinrichtungen stärkt. Es ist immer nur ein Angebot. von Augenhöhe auf Augenhöhe, griechische Menschen nach Deutschland zu holen, sie dort zu qualifizieren. Es ist sicherlich eine Möglichkeit, aber ich sage auch deutlich, das Problem der griechischen Jugendarbeitslosigkeit ist so gigantisch groß, dass wir alle zusammen daran arbeiten müssen. Dazu einen Beitrag im Rahmen der DGV leisten zu können, das sehe ich definitiv.

In Griechenland gibt es 93 anerkannte Opfergemeinden, einem Schwerpunkt ihrer Arbeit. Wie wollen sie diese Arbeit leisten oder ist es nur der berühmte Tropfen auf den heißen Stein?

Nein, das will ich deutlich sagen. Es ist nicht nur der Tropfen auf den heißen Stein. Ich sagte vorhin schon, die Verantwortung für das Unrecht, das von deutschem Boden auf griechischem Boden verübt wurde, darf nicht vergessen werden. Deshalb sage ich auch ganz bewusst, es ist für mich ein Herzensanliegen, mit den 93 Opfergemeinden zusammen zu arbeiten. Wie das geleistet werden kann, führt wieder zum Thema Jugend. Europa wächst nur zusammen, wenn man vor allen Dingen die Jugend zusammenbringt. Auch in meiner Erfahrung als OBM habe ich ähnlich gelagerte Fälle sammeln können. Immer ist der erste Schritt der schwierigste. Den überwindet man, indem man Vertrauen schafft und dies gelingt am einfachsten mit Jugendprojekten.

Bundespräsident Joachim Gauck besuchte vor kurzem unter anderem die epirotische Opfergemeinde Lingiades. Er sprach dort auch über Pläne, ein deutsch-griechisches Jugendwerk sowie einen Zukunftsfonds für griechische Opfergemeinden einzurichten. Was können sie uns dazu sagen?

Den Gedanken, ein deutsch-griechisches Jugendwerk zu

gründen, finde ich absolut wichtig. Er unterstreicht das, was ich vorhin versucht habe, zum Ausdruck zu bringen. Er unterstreicht nicht nur, er macht es zu einer Institution. Dass es funktionieren kann, gerade mit der Geschichte Deutschlands zusammenhängend, hat ja die Vergangenheit gezeigt. Es gibt schon zwei deutsche Jugendwerke mit anderen Ländern aus dem Gedanken der Versöhnung heraus. Vor vielen Jahren mit dem früheren Erzfeind und später mit Polen. Wenn jetzt der dritte Schritt, ein deutsch-griechisches Jugendwerk dazu kommt, kann ich das nur begrüßen. Es ist übrigens auch im Koalitionsvertrag der neuen Bundesregierung festgeschrieben, Die DGV ist daran nicht unmittelbar, sondern mittelbar beteiligt. Die DGV soll am Aufbau eines Jugendwerkes mithelfen. Zum Thema Jugendfonds oder Zukunftsfonds kann ich jetzt nichts sagen. Ich hörte auch, dass der Bundespräsident das sagte. Es wäre auch absolut wichtig, nicht nur von der Absicht zu hören, sondern auch die Zusammenarbeit zwischen Deutschland und Griechenland zu verbessern und auch für Projekte dieser Art Mittel zur Verfügung zu stellen. Es wäre sehr gut, so einen Fonds zu haben, damit man hier vor Ort aktiv werden kann, um schneller Projekte umzusetzen. ●

CDU-Fraktion empfängt griechische Gemeinde Wuppertal zum Bürgergespräch

Initiatoren des gemeinsamen Bürgergesprächs in Wuppertal waren Michael Müller, Vorsitzender der dortigen CDU-Ratsfraktion, und Georgios Paridis, Vorsitzender der Gemeinde der Griechen gleichenorts. Zu diesem erstmaligen Treffen kamen zahlreiche Bürger griechischer Nationalität und diskutierten über verschiedene aktuelle Themen und Problemen. Die CDU-Fraktionsgeschäftsstelle hörte aufmerksam den griechischen Gästen zu und nahm alle Themen auf.

IM MITTELPUNKT des Gesprächs standen mitunter: die Schwierigkeiten bei der Anerkennung von griechischen Ausweisen und Zeugnissen, die Unfreundlichkeit auf dem Arbeitsamt, der Umgang des Ordnungsamtes mit Fahrern, deren TÜV sich in der Prüfungsphase befindet, die Masse an Unterlagen, die bei der Rentenbeantragung verlangt werden und die Höhe der Sondernutzungsgebühren für die Außengastronomie. Auch allgemeinere Themen wie Verkehrsanbindungen oder die Drogenszene in Wuppertal wurden angesprochen. Dass Kultur und Bildung für die Integration wichtig sind, sah auch die CDU-Fraktion ein und versprach sich mehr um die Möglichkeit der Erlernung der griechischen Sprache in Wuppertaler Schulen zu kümmern. Fraktionsvorsitzender Michael Müller betonte in diesem Zusammenhang wie wichtig es der CDU ist, dass die Griechen ihre eigene Identität bewahren. Die Integration sei bei den Griechen eigentlich nie ein großes Problem gewesen.

Gleichzeitig äußerte die CDU-Ratsfraktion an die Griechen den Wunsch, dass sie in Wuppertal noch stärker als Bevölkerungsgruppe in Erscheinung treten und als integrierte Bevölkerungsgruppe eine Vorbildfunktion wahrnehmen. Fraktionsvorsitzender Michael Müller machte deutlich, dass für die CDU Toleranz einen hohen Stellenwert einnimmt.

Georgios Paridis unterstrich die Notwendigkeit, dass die Eltern von griechischen Jugendlichen rechtzeitig Informationen in griechischer und deutscher Sprache über die Möglichkeiten der Auswahl zwischen Studium und beruflicher Ausbildung bekommen sollten. Es wurde vereinbart, nach den Kommunalwahlen, aber noch vor den Sommerferien einen weiteren Gesprächsabend zum Schwerpunktthema Schule zu veranstalten. An dieser Veranstaltung sollten der Schuldirektor und Vertreter des Ausländeramtes teilnehmen. Auch Treffen mit Vertretern der Jobcenter wurden vereinbart.

Im Namen der griechischen Teilnehmer bedankte sich Georgios Paridis bei der CDU für dieses freundschaftliche Gespräch und wünschte sich weitere solche nützliche Treffen in der Zukunft. **pc**

Thessaloniki: Europäische Jugendhauptstadt 2014 präsentiert sich in Köln

Mitte März kam Maria Datseri (s. Foto), Koordinatorin des Organisationskomitees für die Jugendhauptstadt 2014, extra aus Thessaloniki nach Köln, um die deutsche Partnerstadt über das Programm „Thessaloniki – Europäische Jugendhauptstadt

2014“ und die damit verbundenen Feierlichkeiten zu informieren. Gleichzeitig lud sie bei ihrem Besuch in Köln alle Jugend- und Kulturvereinigungen in Deutschland ein, Thessaloniki 2014 zu besuchen und sich am Programm zu beteiligen.

DIE LEBENDIGE nordgriechische Metropole hat am 1. Januar 2014 die Stadt Maribor (Slowenien) als vorherige Titelträgerin abgelöst, welche im Jahr 2013 die Europäische Jugendhauptstadt war.

Thessaloniki, eine Studentenstadt am Golf von Thermaikos am Ägäischen Meer, hat ein umfangreiches Programm für das Jahr 2014 zu den Themen Kultur, Innovation, Freiwilligenarbeit, Jugendbeteiligung, Umwelt, Sport und Kreativität auf die Beine gestellt. Die Europäische Jugendhauptstadt veranstaltet nicht nur eine Serie von Aktionen und Events, sondern verbindet auch Aktivitäten von zahlreichen Bürgerbewegungen, Gruppen und Einzelpersonen mit einer gemeinsamen Philosophie.

Zentrale Jugendveranstaltungen finden im Laufe des Jahres statt, einschließlich des Jugendevents der griechischen Präsidentschaft, Kampagnen für die Wahlen zum Europäischen Parlament und Simulationen der Vereinten Nationen für Studenten sowie viele Wettbewerbe. In Zusammenarbeit mit dem lokalen Netzwerk der Ziv-

Foto: pc

vilgesellschaft, den Jugendorganisationen der Stadt und mit Unterstützung der EU, dem Europarat, der UNO, der griechischen Präsidentschaft und einer großen Anzahl von Stiftungen, wird das Programm der Stadt im Jahr 2014 ein besonderes „jugendliches“ Profil geben.

Die Europäische Jugendhauptstadt wurde vom Europäischen Jugendforum ins Leben gerufen, um die Entwicklung von neuen Ideen und innovativen Projekten mit

Bezug auf die aktive Beteiligung junger Menschen in der Gesellschaft zu fördern. Zudem soll die Zusammenarbeit in der Jugendpolitik auf lokaler und europäischer Ebene auf diese Weise weiter ausgebaut werden. **pc**

Mehr Informationen dazu unter:
<http://www.thessaloniki2014.eu/en>

Spyros Pengas (Thessaloniki) besucht das Kölner NS-Dokumentationszentrum

DEN BESUCH IN KÖLN, anlässlich des 25-jährigen Jubiläums der Städtepartnerschaft Köln-Thessaloniki, nutzte Thessalonikis Vizebürgermeister Spyros Pengas und stattete dem NS-Dokumentationszentrum der Stadt Köln einen offiziellen Besuch ab. Im Rahmen dessen erinnerte er daran, dass auch Thessaloniki seit Jahrhunderten eine große und florierende jüdische Gemeinde bis 1942 hatte. Dank dieser galt Thessaloniki als das Jerusalem der Ägäis. Während der nationalsozialistischen Besatzung Griechenlands wurde diese jüdische Gemeinde ausgerottet. Heute besteht die Gemeinde nur noch aus etwa 1200 Mitgliedern.

Pengas wurde im NS-Dokumentationszentrum von dessen Direktor Dr. Werner Jung begrüßt und durch das Museum geführt. Er wurde dabei vom Generalkonsul Griechenlands in Düsseldorf Grigorios Delavekouras, Lydia Klütsch von Köln International, DHW-Vizepräsident Phedon Codjambopoulou sowie Vorsitzenden Henry

Potthast und Schatzmeisterin Jutta Lauth-Bacas der Gesellschaft zur Förderung der Städtepartnerschaft Köln-Thessaloniki FILIA, begleitet.

Das NS-Dokumentationszentrum ist eine Einrichtung der Stadt Köln und hat seit 1988 seinen Sitz im EL-DE-Haus. Dort befand sich von Dezember 1935 bis März 1945 die Zentrale der Kölner Gestapo. Der Name geht zurück auf die Initialen seines Bauherrn, Kaufmann Leopold Dahmen, der das Haus bereits im Rohbau an die Gestapo vermietete, die es anschließend für ihre Zwecke umbaute. Seit Juni 1997 befindet sich in dem Haus die Dauerausstellung „Köln im Nationalsozialismus“ mit Themen, die das gesamte politische, gesellschaftliche und soziale Leben Kölns in der NS-Zeit behandeln, unter anderem: Aufstieg und Machtergreifung, Gleichschaltung, Machtapparat, Jüdisches Schicksal, Widerstand, Krieg, Zwangsarbeit und Kriegsende.

Darüber hinaus werden Sonderausstellungen präsentiert, Veranstaltungen durchgeführt und pädagogische Angebote entwickelt. Auch eine öffentliche Fachbibliothek mit ausführlichen Materialien zur NS-Zeit ist vorhanden. Die Fachbibliothek steht sowohl den Mitarbeitern des Hauses als auch der Forschung und der interessierten Öffentlichkeit mit Literatur zum Thema „Nationalsozialismus“ zur Verfügung.

Das NS-Dokumentationszentrum widmet sich dem Gedenken, Erforschen und Vermitteln der Geschichte Kölns im Nationalsozialismus. Es ist das „etwas andere“ Museum Kölns, das an die dunkelste Zeit der Geschichte der Stadt erinnert. **pc**

Mehr Informationen zum NS-Dokumentationszentrum unter:
<http://www.museenkoeln.de/ns-dokumentationszentrum/start.aspx?s=314>

„Hellas“ – Griechische Kulturtage

Vom 16. bis 18. Mai 2014 laden die ersten Griechischen Kulturtage dazu ein, Griechenland, seine Kultur und die griechischstämmigen Bürgerinnen und Bürger Nürnbergs besser kennen zu lernen. Zahlreiche Gruppen, Vereine und Kunstschaffende entwickelten dazu ein gemeinsames Programm. Dieses reicht von einer Podiumsdiskussion über die Ursachen der Finanzkrise in Griechenland und deren Auswirkungen auf Europa bis zu einer Fotoausstellung zur Vielfalt der Oliven.

Beteiligt sind: Club Estia, „Dodoni“ – Griechischer Epirus Verein Nürnberg und Umgebung e.V., Griechische Gemeinde Nürnberg e.V., Griechischer Kulturverein „Kultur ohne Grenzen“ e.V., Griechischer Kunstclub Nürnberg e.V., Griechischer Makedonier-Verein Megas Alexandros e.V. Nürnberg, Griechisch-Orthodoxe Pfarrgemeinde „Hl. Apostel Paulus“, Griechischer Volkskundlicher Verein Trikala & Freunde Nürnberg-Fürth und Umgebung e.V., Philos Verein zur Förderung der Städtepartnerschaft Nürnberg-Kavala e.V., Verein der Thraker Nürnberg-Fürth und Umgebung „Orpheus“ e.V. sowie einige freischaffende Künstlerinnen und Künstler. Seitens der Stadt Nürnberg: das Inter-Kultur-Büro/Amt für Kultur und Freizeit, das Nachbarschaftshaus Gostenhof/Amt für Existenzsicherung und soziale Integration – Sozialamt und das KunstKulturQuartier.

<http://www.kuf-kultur.de>

ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΟ ΓΡΑΦΕΙΟ ΠΕΤΡΟΥΔΗ ΑΠΟΣΤΟΛΙΑΣ & ΣΥΝΕΡΓΑΤΩΝ

Το δικηγορικό μας γραφείο εδρεύει στην Αθήνα, εποπτεύεται από τον Δικηγορικό Σύλλογο της Αθήνας (ATHENS BAR ASSOCIATION) και αναλαμβάνει την εκπροσώπηση ομογενών Ελλήνων που μένουν στη Γερμανία ενώπιον κάθε είδους δικαστηρίων και για κάθε υπόθεση σε όλη την Ελλάδα σε χαμηλές τιμές.

Προσφέρουμε ένα ευρύ φάσμα νομικών υπηρεσιών σε διάφορους τομείς, συμπεριλαμβανομένου του δικαίου μεταβίβασης ακινήτων και εξειδικευόμεστε στον τομέα απόκτησης κατοικιών των Ελλήνων του εξωτερικού πανελλαδικά, είτε στην ηπειρωτική Ελλάδα, είτε στα νησιά και αναλαμβάνουμε την κάλυψη όλης της διαδικασίας από νομικής πλευράς.

- ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΟΥ 17, ΑΘΗΝΑ - Τ.Κ.10677
- ΤΗΛ.0030/213-0142083
- ΚΙΝ.0030/6947-945046
- ΦΑΞ.0030/210-2776224
- E-MAIL: linapetroudi@yahoo.gr

Η πολιτιστική μας «επανεκκίνηση»

Ως προϋπόθεση της αναβάθμισης της εικόνας της Ελλάδας και της αναβίωσης του φιλελληνισμού στην Ευρώπη

Γράφει ο συνεργάτης μας δημοσιογράφος **Ευθύμιος Χατζηϊωάννου**

Η μεγάλη κρίση και τα τεράστια προβλήματα που βιώνουμε τα τελευταία χρόνια όλοι οι Έλληνες, εκτός από όλα τα άλλα δεινά, ανέδειξε και το ζήτημα της περιθωριοποίησης, της περιφρόνησης και της διεθνούς αψίωσης της Ελλάδας, κυρίως από τους Ευρωπαίους, που άλλαξαν την στάση και την συμπεριφορά τους απέναντί μας.

Η ΑΛΛΑΓΗ ΑΥΤΗ, την οποία τώρα συνειδητοποιούμε, δημιούργησε και εξακολουθεί να προκαλεί σε όλους μας πολλά και εύλογα ερωτήματα, τα οποία αδυνατούμε να απαντήσουμε και να εξηγήσουμε, αν αγνοούμε ή παραβλέπουμε όλες εκείνες τις παρομύθρους, που συνθέτουν το συνολικό σημερινό πρόβλημα, όχι μόνο της χώρας μας αλλά και ολόκληρης της Ευρώπης. Αναρωτιόμαστε, λοιπόν, γιατί οι ευρωπαϊκοί λαοί εγκαταλείπουν ιστορικά και συνειδησιακά τις παραδοσιακές φιλελληνικές τους αντιλήψεις και πέσουν στον αναβλητισμό; Τι συνέβη και η πατρίδα μας κατόπιν ο αποδιονομείας τράγος των Ευρωπαίων; Τι έφταξε στο να μεταβληθεί η Ελλάδα σε αντικείμενο περιφρόνησης και χλεύης; Πώς μια μικρή αλλά καταξιωμένη στην συνείδηση των Ευρωπαίων χώρα έγινε στα μάτια τους μια χώρα ευτελής και απαξιωμένη; Είναι μόνον η οικονομική εξόθλιψη της χώρας μας σε δημοσιονομικό επίπεδο μαζί με την κατάρρευση των θεσμών και την αναδυόμενη δυσομία των σκανδάλων της διαθοράς σε πολιτικό, οικονομικό και κοινωνικό επίπεδο, αυτά που μας εξέθεσαν ανεπανόρθωτα σε διεθνές επίπεδο; Είναι μόνο η οικονομική μας παρακμή και τα στατιστικά «μαγειρέματα», αυτά που μας αποξένωσαν πλήρως, καταβυθίζοντας την αξιοπιστία μας; Είναι η υπερκακή μας συνδυασμένη με την προκλητική καλοπέραση και ξεγνοιασιά των Ελλήνων στα προηγούμενα χρόνια, αυτά που γέννησαν τον φθόνο των οικονομικά πεισμένων και αγχωμένων Ευρωπαίων; Οι απαξιωτικοί χαρακτηρισμοί ξένων πολιτικών ανδρών και αξιωματούχων της Ενωμένης Ευρώπης και οι προπολιτακμοί μεγάλης μερίδας του ξένου Τύπου είναι ξαφνικές εκρήξεις μπροστά σε μια οικονομική κατάρρευση, που εξακολουθεί να απειλεί την Ελλάδα και που φοβούνται οι εταίροι μας, μήπως συμπαράσρρει την οικονομική σταθερότητα ολόκληρης της Ευρώπης; Ή είναι μόνον, όπως λέγεται, μια συγκυριακή απουσία στην Ενωμένη Ευρώπη μιας ικανής, εμπνευσμένης και εμπνεύσους ηγεσίας, που πλάνητε σήμερα, όχι μόνο την Ελλάδα, αλλά και την ίδια την ιδέα της Ενωμένης Ευρώπης;

Η πολιτιστική παρακμή απαξιώνει την Ελλάδα και τον πολιτισμό της

Δεν αμφισβητούμε την σημασία του οικονομικού παράγοντα στην απώλιση της Ελλάδος. Οπόσο, πιστεύουμε, ότι αυτή η αναντίρτητα υπαρκτή αιτία δεν είναι παρά μόνο η «κορυφή του παγόβουνου». Τα πραγματικά αίτια απώλεισης της Ελλάδος είναι βαθύτερα και υπέρνοητα τις τελευταίες δεκαετίες, όπως άλλωστε τα περιγράψαμε σε προηγούμενα άρθρα μας και όπως θα επικυρωσουμε να τα αναλύσουμε και σε επόμενες δημοσιεύσεις μας. Άλλωστε, μόνον όταν αντιλαμβάνουμε καλά και γνωρίζουμε τα αίτια αυτά μπορούμε να κατανοήσουμε όσα συμβαίνουν σήμερα στον κόσμο και αυτά που βιώνουμε στην πατρίδα μας. Το ουσιαστικότερο, όμως, από όλα αυτά είναι η γενικότερη πολιτιστική, ηθική και πνευματική παρακμή, όχι μόνο της Ελλάδας αλλά και ολόκληρης της Ευρώπης. Μια παρακμή, η οποία προκαλεί παγκόσμιες αρνητικές επιπτώσεις και επικίνδυνες εξελίξεις και ξεκινάει από την παραγωγή και τον ευτελισμό των θεμελιωδών και διαχρονικών πολιτιστικών αρχών, που κληρονόμησε η ανθρωπότητα από τους αρχαίους και τους βυζαντινούς Έλληνες προγόνους μας.

Πως αλλιώς θα μπορούσε κανείς να εξηγήσει, γιατί ο σεβασμός και η αγάπη, που έτρεφαν παλαιότερα για τον ελληνικό πολιτισμό, για τον Ελληνισμό και την Ελλάδα Ευρωπαίοι κολοσσοί της επιστήμης με διεθνές κύρος, γιατί όλος αυτός ο ενδοσιασμός και η ελληνολατρεία, ξέφτισαν βαθμινός σε έναν διχαστικό αρνητισμό απέναντι στην χώρα μας αλλά και στους Έλληνες;

Πως εξηγή κανείς, το ότι κλείνουν η μία μετά την άλλη οι έδρες ελληνικών σπουδών στα Πανεπιστήμια της Δυτικής Ευρώπης; Γιατί φθίνουν οι ελληνικές σπουδές στα ευρωπαϊκά Πανεπιστήμια; Είναι μόνον η έλλειψη χρηματοδότησης και ο περιορισμένος αριθμός φοιτητών η αιτία της εξέλιξης αυτής ή μήπως το πρόβλημα ξεκινάει από μια γενικότερη αίσθηση, ότι αυτές οι σπουδές δεν σημαίνουν πια τίποτε για τους Ευρωπαίους;

Μπορούμε να συναντήσουμε σήμερα στην Ευρώπη- ή και στην ίδια την Ελλάδα- νεότερους σε ηλικία, που να απαγγέλλουν υπερήφανα στην αρχαία ελληνική γλώσσα λόγια στίχους του Ομήρου ή του Σοφοκλή ή ένα απόσπασμα του Πλάτωνα ή του Θουκυδίδη, όπως συνείβαινε πολύ συχνά στο παρελθόν; Δυστυχώς, όχι!

Εκλείνουν οι Ευρωπαίοι υποστηρικτές της Ελλάδος λόγω της έλλειψης ανθρωπιστικής Παιδείας

Και αυτό δείχνει, ότι χάνονται σταδιακά οι φυσικοί υποστηρικτές μας, οι φίλοι και οι «πνευματικοί εραστές» της Ελλάδος, που δεν είναι άλλοι από τις χιλιάδες των νέων ανθρώπων, οι οποίοι, ως μαθητές στα Γυμνάσια - Λύκεια της Ευρώπης, διδάσκονταν τα ανθρωπιστικά γράμματα, μάθαιναν τις κλασικές γλώσσες και λογοτεχνίες, γνώριζαν και εκτιμούσαν τους αντίστοιχους πολιτισμούς (ελληνικό και ρωμαϊκό).

Που είναι, λοιπόν, σήμερα αυτοί οι νέοι στην Ευρώπη, που μπορούν να έρχονται σε επαφή με τον ελληνικό στοχασμό, τις ανθρωπιστικές αξίες, τους κλασσικούς ελληνικούς πολιτιστικούς θεσμούς, την φιλοσοφία, την υψηλή τέχνη, τον δυτικό γενικό πολιτισμό, όπως ξεκινάει από τον ελληνικό ορθό λόγο και την ρωμαϊκή διοίκηση και νομοθεσία και βελιάει με την Χριστιανισμό, που διαδόθηκε με το ελληνικό γραμμάτεο Ευαγγέλιο; Που είναι σήμερα οι Ευρωπαίοι γνώστες και θαυμαστές μιας Παιδείας, που είχε άμεση αναφορά στην Ελλάδα και στον πολιτισμό της, σε προσωπικότητες και μυθικές μορφές των Ελλήνων, οι γνώστες και θαυμαστές μιας Ευρώπης με ρίζες, με πνευματική ιστορία και με όνομα; Στην θέση αυτής της Παιδείας και της Εκπαίδευσης τα τελευταία χρόνια κυριάρχησε η χρησιμοθηρική αντίληψη -που επέβαλε η παγκοσμιοποίηση- για το περιεχόμενο και τους σκοπούς της Εκπαίδευσης, προερχόμενη κυρίως από απειδεύτους τεκνοκράτες, Επικράτες, δηλαδή, μια αντίληψη, που μετρούσε και μετράει τα πάντα με οικονομικούς δείκτες, με δείκτες πρακτικής και οικο-

νομικά εξαργυρώσιμης γνώσης, με αποβέωση την γνώση των Η/Υ, την γνώση της «χρηστικής» Αγγλικής γλώσσας (σε βάρος της πολύτιμης γλωσσικής πολυμορφίας) και, γενικότερα, την απόκτηση εξαργυρώσιμων πληροφοριών σε διάφορους κλάδους. Από την ευρωπαϊκή εκπαίδευση εκδιώχθηκαν τα ανθρωπιστικά κλασικά γράμματα και η κοινή πολύτιμη πολιτιστική κληρονομιά της Ευρωπαϊκής Αναγέννησης.

Αποτέλεσμα της εξέλιξης αυτής είναι να μην γνωρίζουν οι Ευρωπαίοι τα τελευταία χρόνια ούτε τις ρίζες, ούτε και την πολιτιστική παράδοση και ταυτότητα της Ευρώπης. Οι σημερινοί Ευρωπαίοι στην πλειονότητά τους έχουν πλήρη άγνοια για την βαθύτερη πολιτιστική τους προέλευση και για ότι ουσιαστικά τους συνδέει με το πνευματικό και πολιτιστικό τους παρελθόν. Η άγνοια αυτή τους καθιστά αδιάφορους ή και αρνητικούς απέναντι σε άλλους λαούς, στους οποίους χρωστούν τις βάσεις του πνευματικού τους πολιτισμού.

Αλλά γιατί επικρινούμε για την κατάσταση αυτή τους άλλους Ευρωπαίους, όταν εμείς οι ίδιοι οι Έλληνες καταλήγαμε να γίνουμε αρνητές της μεγάλης και ανεπαντάληπτης πολιτιστικής μας κληρονομιάς, του ένδοξου ιστορικού μας παρελθόντος και να υποταχθούμε στο σύστημα, που μας επέβαλε η παγκόσμια εξουσία; Αυτό το πληρώνουμε σήμερα πολύ ακριβά! Πληρώνουμε την μακρόχρονη πολιτική μας αβελτηρία να υποβαθμίζουμε σταθερά εντός Ελλάδος το μόνο πολύτιμο κεφάλαιο, που διαθέτουμε σε αυτή την γωνιά της γης, τον διαχρονικό μοναδικό πολιτισμό μας. Πρώτοι εμείς απαξιώσαμε αυτή την χώρα, γι' αυτό και είμαστε άξιοι της τύχης μας! Μόνο που δεν αξίζει την ίδια τύχη και η Ελλάδα!

Πως διαμορφώνουν οι Ευρωπαίοι τις εντυπώσεις και την γνώμη τους για την Ελλάδα

Οι σημερινοί Ευρωπαίοι, κυρίως οι νεότεροι σε ηλικία, δεν αισθάνονται υποχρέωση απέναντι στους ιστορικούς λαούς, που έβγαλαν τα θεμέλια του σύγχρονου ευρωπαϊκού -δυτικού πολιτισμού, ούτε τρέφουν καμιά ιδιαίτερη συμπάθεια και για τους Έλληνες, τους οποίους στις πατρίδες τους αρκούν να τους γνωρίζουν πλέον μόνο μέσα από τις συγκρίσεις με τους συμπατριώτες μας -κυρίως τους οικονομικούς μετανάστες-, που τυχαίνει να ζουν εκεί, από τις εφημερίδες και τα δελτία ειδήσεων της τηλεόρασης και ενίοτε από μερικές τουριστικές πληροφορίες. Αλλά ακόμη και στην περίπτωση, που βρεθούν ως τουρίστες στην χώρα μας, οι γνώσεις και οι εντυπώσεις, που αποκοτούν από τα ταξίδια τους αυτό, είναι πολύ επιφανειακές και περιορισμένες. Συνήθως γεγονότα, όπως μια διεθνής ποδοσφαιρική συνάντηση με κάποια ελληνική ομάδα, μια τρομοκρατική ενέργεια στην Αθήνα, μια ενοχλητική διαδήλωση ή μια υπόθεση διαφθοράς στην Ελλάδα είναι ότι περισσότερο μαθαίνουν στην καθημερινότητά τους για την χώρα και τον λαό μας, διαμορφώνοντας ανάλογα τις γνώμες και τα αισθήματα για την Ελλάδα και τους Έλληνες.

Υπάρχουν, βέβαια, και οι λιγοστές περιπτώσεις των ξένων αυτών, που δεν ανήκουν σε αυτή την κατηγορία. Είναι αυτοί, που διακρίνονται για την πολιτιστική τους επίγνωση, για τις βαθύτερες γνώσεις τους γύρω από τα ελληνικά θέματα, για το ενδιαφέρον, την αγάπη και την αλληλεγγύη τους απέναντι στον λαό μας. Αυτοί, όμως, αποτελούν την εξαίρεση που επιβεβαιώνει τον κανόνα, την ισχνή μειοψηφία, που δεν μπορεί να μεταβάλει ριζικά την κοινή γνώμη και την συμπεριφορά των ομοεθνών τους απέναντί μας. Έτσι, η σημερινή διεθνής πραγματικότητα διαμορφώνεται αρνητικά για την Ελλάδα και τους Έλληνες αλλά και επικίνδυνα για το μέλλον της Ευρώπης και ολόκληρου του κόσμου. Και όσο συνεχίζεται η αδιαφορία και η απραξία μας για τα πρωταρχικά αυτά ζητήματα του πολιτιστικού μας επαναπροσανατολισμού και της ανάδειξης της κλασικής ανθρωπιστικής Παιδείας ως θεμέλιο της Εκπαίδευσης των νέων μας, η κατάσταση θα επιδεινώνεται συνεχώς.

Η αναγκαιότητα της «πολιτιστικής επανεκκίνησης» της Ελλάδος και της Ευρώπης

Εμείς, σαν Έλληνες και σαν Ευρωπαίοι, συναισθανόμαστε το χρέος μας απέναντι στις επεταγές των προγόνων μας και απέναντι στις επερχόμενες γενιές, δεν έχουμε άλλη επιλογή, από το να αλλάξουμε την στάση και τη νοοτροπία μας και να αγωνιστούμε ενομένωι με μακροπρόθεσμη στρατηγική και κατάλληλες συμμοχίες ώστε να επανέλθει η ανθρωπιστική Παιδεία, τόσο στα ελληνικά όσο και στα ευρωπαϊκά σχολεία. Και αυτό πρέπει να γίνει, όχι μόνο για να αποκατασταθεί η ευρύτερη αντίληψη για την αναγκαιότητα και την απουσιαιότητα του ελληνικού πολιτισμού για όλη την ανθρωπότητα, αλλά και για να ξαναβρεί η ελληνική και η ευρωπαϊκή εκπαίδευση τις ρίζες και τις ιστορικές και ιδεολογικές αναφορές και αξίες της. Δεν νοείται να αποκοτούν οι νέοι μια στελή και μονόλητρο Παιδεία, που περιορίζεται μόνο στις γνώσεις και τις πρακτικές μιας τεκνοκρατικής εκπαίδευσης και δεν βασίζεται στην ηθική, πνευματική και κοινωνική διαμόρφωση της ανθρωπίνης προσωπικότητας. Η ολοκληρωμένη Παιδεία προϋποθέτει την ορθή διαπαιδαγώγηση και στοχεύει στη μόρφωση και στην καλλιέργεια των ικανοτήτων και των αρετών του ατόμου, που σε μεγάλο βαθμό επιτυγχάνεται μόνο μέσω των κλασικών ανθρωπιστικών αρχών και των πνευματικών αξιών, που κληρονομήσαμε από τους Έλληνες αρχαίους και βυζαντινούς προγόνους μας.

Μια τέτοια «πολιτιστική επανεκκίνηση» της Ελλάδος και της Ευρώπης μπορεί να επιτευχθεί μόνο μέσω της επαναφοράς και της καθιέρωσης της διδασκαλίας των ανθρωπιστικών γραμμάτων σε όλες τις βαθμίδες της Εκπαίδευσης, που θα επιτρέψει στους νέους ανθρώπους να μάθουν, να αγαπήσουν και να ενστερνιστούν το διαχρονικό και πανανθρώπινο διδύγμα τους, τα οποία και θα τους καθοδηγούν στην ζωή τους. Άλλωστε, αυτό αποτελεί την βασική προϋπόθεση και την απαρχή μιας ποθητής πανευρωπαϊκής και παγκόσμιας πολιτιστικής αναγέννησης, που θα δώσει στην ανθρωπότητα την ελπίδα και τα εφόδια για έναν καλύτερο αυριανό κόσμο.

Εμείς οι Έλληνες για να βρούμε διεξόδο στα δικά μας προβλήματα μας μέσα από αυτή την πιεστική εμπειρία που ζούμε σήμερα, πρέπει ως χώρα να κινηθούμε, να σχεδιάσουμε και να δώσουμε έμφαση και προτεραιότητα στην καλλιέργεια του πολιτισμού μας. Και κυρίως πρέπει να βρούμε τρόπους να προβάλλουμε συνεχώς τον αρχαίο, βυζαντινό και σύγχρονο πολιτισμό μας στο εξωτερικό, ξανακερδίζοντας το κύρος, την απήχηση και την εκτίμηση των Ευρωπαίων. Είναι το μόνο, που μπορεί να βοηθήσει μακροπρόθεσμα σε μια διαφορετική αντιμετώπιση της χώρας μας, ακόμη και σε οικονομικό επίπεδο. Αν δεν γίνουν αυτά, τότε όποια οικονομική ανάκαμψη και ανάπτυξη κι' αν επιτευχθεί στην Ελλάδα, δεν θα οδηγήσει ποτέ από μόνη της σε μια ουσιαστική αναβάθμιση της εικόνας της στο εξωτερικό. ●

Ιωάννινα: Το Photometria Festival συγκεντρώνει το ενδιαφέρον από κάθε γωνιά του πλανήτη

---Γράφει ο **Βασίλης Κίστης**---

Το Photometria Festival είναι μια διοργάνωση της αστικής, μη κερδοσκοπικής «Έντευξης». Διοργανώνεται για 6η χρονιά στην πόλη των Ιωαννίνων και πρόκειται για το πρώτο διαδραστικό Φεστιβάλ στο οποίο έχουν την δυνατότητα να συμμετέχουν και να ψηφίζουν όσοι αγαπούν την τέχνη της φωτογραφίας.

ΟΡΑΜΑ των διοργανωτών είναι το Photometria Festival να αποτελέσει πεδίο προβολής της σύγχρονης φωτογραφίας, της υποστήριξης νέων Ελλήνων και ξένων φωτογράφων, της εκπαίδευσης, καθώς και της καλλιέργειας συνεργασιών με πολιτιστικούς οργανισμούς και φεστιβάλ της Ελλάδας και άλλων χωρών. Ευελπιστούν το Photometria Festival να είναι ένας τόπος δια-πολιτιστικής συνάντησης, μεταφέροντας αντιλήψεις, παραδόσεις, κοσμοθεωρίες, και εκφραστικά μέσα από όλα τα σημεία του πλανήτη. Με αφοσίωση στο εγχείρημα και ευχόμενοι την καθιέρωση του, οι διοργανωτές έδεσαν από την πρώτη στιγμή ως στόχο την πρόσκληση για συμμετοχή, όχι μόνο καταξιωμένων φωτογράφων αλλά και ερασιτεχνών να λάβουν μέρος στο πεδίο της έκφρασης. Προσοκία τους είναι να αποτελέσει το Photometria Festival μία πολιτιστική ομπρέλα κάτω από την οποία θα καλλιεργείται η φωτογραφική έκφραση και η δημιουργικότητα. Ετοιμαστείτε λοιπόν για 6η μια Φωτομετρία γεμάτη δημιουργικότητα με 9 εκθέσεις, σεμινάρια, διαλέξεις και δράσεις από σημαντικούς φωτογράφους.

Ο Παναγιώτης Παπουτσής γεννήθηκε στα Ιωάννινα το 1981. Σπούδασε Διοίκηση Επιχειρήσεων στο Τεχνολογικό Ίδρυμα Σερρών και το 8ο εξάμηνο των σπουδών συμμετείκε στο πρόγραμμα ανταλλαγής Φοιτητών Erasmus στο Πόρτο της Πορτογαλίας. Στην Πορτογαλία οργάνωσε το πρώτο Φεστιβάλ Ελληνικού Πολιτισμού το οποίο περιλάμβανε, σινεμά, εκθέσεις φωτογραφίας, εκθέσεις ζωγραφικής και έκθεση βιβλίου Ελλήνων συγγραφέων. Επιστρέφοντας στην γενέτειρα του διοργάνωσε την Ευρωπαϊκή Γιορτή της Μουσικής ιδρύοντας την εταιρεία εκδηλώσεων soldoutteam. Παράλληλα με την εργασία του ως εξωτερικός συνεργάτης στην Αγγλική Εταιρεία Context, πραγματοποιεί και μεταπτυχιακές σπουδές στην Διοίκηση πολιτιστικών Μονάδων στο Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο. Έχει εργαστεί ως συντονιστής δράσεων του Athens Photo Festival και ως υπεύθυνος επικοινωνίας του Athens House of Photography. Ο συνδυασμός γνώσεων και εμπειρίας καθ' οι και η αγάπη του για την Φωτογραφία τον ώθησαν στο να διοργανώσει το Φωτογραφικό Φεστιβάλ Φωτομετρία στην Γενέτειρα του.

Η συνέντευξη

Κε Παπουτσή, πως προέκυψε η ιδέα του photometria;

Το Photometria προέκυψε από την αγάπη μας για την τέχνη της φωτογραφίας και από την πολυετή εμπειρία μας στην διοργάνωση πολιτιστικών εκδηλώσεων. Πριν από έξι χρόνια, μαζί με τον Αχιλλέα Τζιάκο, αποφασίσαμε να δημιουργήσουμε ένα Φεστιβάλ, με σκοπό την προβολή της πόλεως των Ιωαννίνων στην Ελλάδα και το εξωτερικό.

Γιατί φεστιβάλ κι όχι ένας απλός φωτογραφικός διαγωνισμός;

Ως ένας απλός διαγωνισμός ξεκίνησε το Photometria το 2009. Γνωρίζοντας την ανάγκη των ερασιτεχνών φωτογράφων να συμμετέχουν και να καλλιεργήσουν την φωτογραφική-καλλιτεχνική τους ενέργεια, αποφασίσαμε να εξελιχθεί σε ένα Φεστιβάλ θεσμό για την ελληνική περιφέρεια. Σκοπός μας ήταν και είναι να αποτελέι η διοργάνωση ασφαρή προέκτασης τουριστών που ενδιαφέρονται για τη φωτογραφία από άλλες πόλεις της Ελλάδας και γιατί όχι, (με αφετηρία την φετινή χρονιά) και από χώρες της Ευρώπης. Ένα Φεστιβάλ με πλούσιο πρόγραμμα σε δράσεις και εκθέσεις αποτελεί πόλο έλξης για τους λάτρεις της φωτογραφίας.

Του **Γιώργου Παπαδόπουλου**
Καθηγητή Αναισθησιολογίας στο πανεπιστήμιο Ιωαννίνων και διευθυντή της αναισθησιολογικής κλινικής

Εισαγωγή
Στην Οθωμανική αυτοκρατορία ο γιατρός έκαμε υψηλή κοινωνικής θέσης μεταξύ των Τούρκων και το εισόδημά του ήταν υψηλό. Έτσι παρατηρήθηκε το φαινόμενο, οι Έλληνες προϋκοντες να στέλνουν ένα από τα παιδιά τους για σπουδές στη Δύση, κυρίως στην Ιταλία και στην Γερμανία. Πολλοί από αυτούς αναλβάναν υψηλές θέσεις στην διοικητική ιεραρχία της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας ή άλλων σημαντικών γενομιών της εποχής. Έτσι ο αριθμός των Ελλήνων γιατρών που έδρασαν κατά τη διάρκεια της Ελληνικής Επανάστασης ήταν μικρός, και ασχολήθηκαν κυρίως με την πολιτική. Μεταξύ αυτών ο Καραΐσος, ο Ν. Καλύβας, οι μεγάλοι πολιτικοί της επανάστασης ο Ι. Κωλέτης και ο Α. Μαυροκορδάτος, ή οργάνωση τα φιλελληνικά κομμάτια της Ευρώπης όπως ο Π. Ηπίτης και άλλοι. Πατρός ήταν εξ' άλλου και ο πρώτος κυβερνήτης της Ελλάδος, Ι. Κανοδιότις. Βοήθεια στην περιβόητη των τραυματιών και ασθενών προσέφεραν και λίγοι από τους 70 ξένους φιλέλληνες ιατρούς.

Αυτοί που σήκωσαν το μεγαλύτερο βάρος της περιβαλψης του λαού και των αγωνιστών της επαναστάσεως του 1821 ήταν οι πρακτικοί γιατροί, οι οποίοι είχαν μεγάλη εμπειρία στην τραυματολογία και ήταν δεξιότερες ενίοτε στην ανάταξη καταγμάτων και εξερρηρίζων, στην αφαίρεση σφαιρών από τα τραύματα, και γνώριζαν και τα βότανα. Οι εμπειρικοί αυτοί είχαν τον σεβασμό και την εμπιστοσύνη των τραυματιών και ασθενών.

Στα απομνημονεύματα του Μακρυγιάννη αναφέρεται ότι, τα κυριότερα φάρμακα που χρησιμοποιούνταν από τους εμπειρικούς γιατρούς για τους παθολογικούς ασθενείς ήσαν διαφόρων ειδών βότανα, έγχυμα σπινθίου κατά της γρίπης, αφεψήματα ζυλοκεράτων και σύκων. Μέθοδοι θεραπείας ήταν η εφαρμογή βεντούζων και η φλεβοτομία για αφαίμαξη. «Η θεραπεία των τραυμάτων εγένετο δι' επιθέσεως επί αυτών τεμαχίου υφάσματος εμβροχημένου δια ρακής, ή δε αμίστοση δια πυρκαμιάς σιδήρου. Η επίθεση των καταγμάτων γινόταν δια ταινιών υφάσματος μετά λεπτών ναρ-θηκών εκ ζύλου, φλοιού δέντρου ή καρτονίων. Η εξωτερική επιφάνεια του επιδέσμου επεκρίετο με αλοιφή που κατασκευαζταν από σαπούνι και ρακή. Μέσα στις πληγές συχνά εισήγαγαν αλοιφή από λεύκωμα ωού και λάδι». Ο Μακρυ-γιάννης στα απομνημονεύματά του αναφέρει ότι οι πρακτικοί γιατροί.

Πολλοί από τους πρακτικούς γιατρούς είχαν στοιχειώδεις γνώσεις χειρουργικής και έραβη τα τραύματα. Όλοι τους ήταν, με ελάχιστες εξαιρέσεις, άνδρες σαρβαροί και ανιδιοτελείς και πολλοί από αυτούς πληρωμένοι με δικά τους έξοδα την φαρμακευτική αγωγή. Ο Κ. Πουρναρόπουλος εξέδω-γραψε περισσότερους από 200 εμπειρικούς γιατρούς που με την έναρξη της επανστάσεως έτρεξαν να προσφέρουν τους υπηρεσίες τους στο αγωνιζόμενο έθνος. Πολλοί από αυτούς τιμήθηκαν από την πολιτεία μετά την ανασύσταση του Ελλν-

Θεωρείτε ότι μέσω του πολιτιστικού αυτού γεγονότος στην πόλη των Ιωαννίνων, μπορείτε να εκφράσετε σαν διοργανωτές τις όποιες ανησυχίες σας διακατέχουν, πάντοτε συνυφασμένες με τις πολιτικές καταστάσεις που βιώνει η πατρίδα μας;

Το Photometria Festival είναι ένα θεματικό Φεστιβάλ Φωτογραφίας το οποίο στηρίζει ως μια πολιτιστική ομπρέλα την καλλιτεχνική έκφραση και την δημιουργικότητα. Η θεματική που αποφασίζεται κάθε χρόνο, προσπαθούμε όσο μπορούμε να είναι επίκαιρη, συνυφασμένη με το αίτημα των καίρων μας για αλλαγή, αισιοδοξία και πνευματική ανάταση.

Η συμμετοχή στον διαγωνισμό τα περασμένα χρόνια ήταν αρκετά μεγάλη, κάτι που καταδεικνύει την αγάπη του κόσμου σε αυτή την προσπάθεια. Τι πιστεύετε ότι είναι αυτό που προσδίδει περαιτέρω κύρος στο festival;

Οι συμμετοχές στο διαγωνιστικό μέρος του Photometria ξεπερνούν κάθε χρόνο τις 300, γίνοντας την ευκαιρία σε υποψήφιους φωτογράφους να συμμετέχουν μέσω της ηλεκτρονική πλατφόρμας του www.photometria.gr. Η ανταπόκριση του κόσμου είναι εντυπωσιακή και θέλουμε να τους ευχαριστήσουμε για την στήριξη τους. Η αξιοπιστία επιτυγχνέται με την συμμετοχή σημαντικών φωτογράφων διεθνούς εμβέλειας, οι οποίοι μας εμπιστεύονται το φωτογραφικό τους έργο και μας τιμούν με την παρουσία τους κάθε χρόνο.

Το Festival μετά το πέρας του από τα Γιάννενα περιοδεύει και σε άλλες πόλεις της χώρας μας. Θεωρείτε ότι η Ήπειρος, η φτωχότερη περιοχή της Ευρώπης, έχει το κατάλληλο πολιτιστικό και πολιτισμικό υπόβαθρο στο να αναπτύξει και συνάμα να προωδεί τέτοιες καλλιτεχνικές προσπάθειες;

Η Ήπειρος είναι όντως η φτωχότερη περιοχή της Ευρώπης, αλλά με εξαιρετικές τουριστικές δυνατότητες. Είναι λοιπόν, αναγκία η δημιουργία μιας συγκριμένης «ταυτότητας» της περιοχής. Αυτό το πολιτιστικό προφίλ προσπαθούμε να χτίσουμε με την διοργάνωση του Photometria Festival αναπτύσσοντας συνεργασίες με 7 πόλεις της Ελλάδας και 4 χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ιταλία, Βουλγαρία, Δανία, Πολωνία), τοποθετώντας τα Ιωάννινα σε Ευρωπαϊκό Κάδρο. Το φωτογραφικό υπόβαθρο της Ηπείρου είναι ισχυρό. Μην λημονούμε ότι ο Ηπειρώτης Κώστας Μπαλόφαρος είναι από τους σημαντικότερους Έλληνες Φωτογράφους και το έργο του εκτίθεται και φυλάσσεται στους μεγαλύτερους πολιτιστικούς οργανισμούς της Χώρας.

Τα κονδύλια για την «παραγωγή» πολιτισμού έχουν μειωθεί δραματικά. Τεγονά είναι ότι χωρίς οικονομική αυτοτέλεια ή και βοήθεια, εάν προτιμάει, δεν κινείται κάτι. Ακόμη και οι όποιες χορηγίες των παρελθόντων ετών έχουν μειωθεί δραματικά. Τελικά και με βάση του προαναφερόμενου, νομίζετε ότι υπάρχει «πολιτιστική ανομβρία» στην χώρα μας;

Η αλήθεια είναι ότι για την «παραγωγή» πολιτισμού στην Ελλάδα έχουν δαπανηθεί πολλά χρήματα, χωρίς όμως την

ορθή αξιοποίηση τους και δίχως μακροχρόνια Στρατηγική. Πιστεύω στην πολιτιστική αυτάρκεια των οργανισμών και είναι κάτι που εφαρμόζουμε στο Photometria Festival, αξιοποιώντας τις χορηγίες και επενδύοντας σε εξοπλισμό για την βελτίωση της διοργάνωσης.

Σε μια συνέντευξή του ο διεθνούς φήμης εικαστικός Κωσταντίνος Ξενάκης μας είχε δηλώσει ότι «έχουμε απολέσει την ποιότητα της ζωής και πλέον χρειάζεται μια επανάσταση». Πως θεωρείτε ότι μπορεί να επέλθει μια ... «επανάσταση» μέσα απ' τα κάθε είδους εικαστικά δρώμενα;

«[Πολιτιστική επανάσταση] νομίζω συντελείται τα τελευταία 3 χρόνια στην χώρα μας, κυρίως από ιδιωτική πρωτοβουλία νέων ανθρώπων της επαρχίας. Η ανάγκη για δημιουργία και εξωστρέφεια θεωρώ πως έδωσε ώθηση σε αυτό το γεγονός. Μένει μόνο να αναπτυχθούν δρόμοι συνεργασίας μεταξύ των πολιτιστικών οργανισμών, για την μείωση του κόστους παραγωγής των πολιτιστικών δράσεων. Σε άλλες χώρες τέτοιου είδους υποστήριξη παρέχεται από το κράτος, στην χώρα μας χρειάζεται ιδιωτική υπέρβαση.

Η αποτύπωση μιας φωτογραφίας αποτελεί πεδίο έκφρασης ενός καλλιτέχνη. Υπάρχει άραγε κατά την γνώμη σου, όριο ή ηθικός φραγμός στην αποτύπωση της στιγμής, όταν αυτή χαρακτηρίζεται σαν «...πνευματική ελευθερία» καταεικνύοντας τραγικές στιγμές και ανθρώπινες δυστυχίες;

Όταν αναφερόμαστε σε φωτορεπορτάζ, για την καταγραφή της πραγματικότητας ή ενός συμβάντος τότε οι ηθικοί φραγμοί νοούνται κυρίως από την στιγμή που θα δημοσιευτεί μία φωτογραφία, (στο παρελθόν σκληρές φωτογραφίες που βγήκαν στην δημοσιότητα είχαν ευαισθητοποιήσει αλλά και προκαλέσει την κατακραυγή της κοινής γνώμης, οπότε οι απόψεις διίστανται). Στην καλλιτεχνική φωτογραφία ο σκοπός είναι διαφορετικός, οπότε πρέπει να είμαστε λίγο πιο αυστηροί και να φωτογραφίζουμε με την συνείδηση των άλλων.

Κύριε Παπουτσή, Ποιες είναι οι προσωπικές σας προσδοκίες απ' το Festival σαν διοργανωτή;

Οι προσδοκίες μου προσδοκίες από το Φεστιβάλ δεν είναι σε καμία περίπτωση πολιτικές και το τονίζω, γιατί συνηθίζεται στην Ελλάδα. Η εξέλιξη της διοργάνωσης και η προσφορά της στην οικονομική και πολιτιστική ανάπτυξη της Ηπείρου είναι βασική μου φιλοδοξία. Μελλοντικά η εργασία μου σε μεγαλύτερο Φεστιβάλ άλλης χώρας είναι στις επιδιώξεις μου.

Πως θα βλέπατε την προοπτική της καθιέρωσης μέρους ή ακόμη και απλής έκθεσης της του Photometria στον Δήμο Βορείων Τζουμέρκων, μιας και το Συρράκο που αποτελεί κοίτιδα πολιτισμού είναι ο τόπος καταγωγής σας;

Η προοπτική συνεργασίας με τον Δήμο Βορείων Τζουμέρκων υπάρχει πάντα στο πίσω μέρος του μυαλού μας. Η ορθολογική ποιοτική ανάπτυξη της διοργάνωσης είναι ανώτερος στόχος μας. Θεωρούμε ότι η περιοχή αξίζει να έχει ένα Μουσείο Φωτογραφίας και γιατί όχι αφιερωμένο στον Μεγάλο Ηπειρώτη Φωτογράφο Κώστα Μπαλόφα.

Ποιες είναι οι βλέψεις του Photometria Festival για το μέλλον;

Η προσπάθεια της πρώτης πενταετίας να αποκτήσει το Photometria Festival αναγνωρισιμότητα πανελληνίως, επιτεύχθ. Στόχος για τα επόμενα χρόνια είναι να διατηρηθεί και να αναπτυχθεί η συνεργασία με τους εταίρους (Ιταλία, Δανία, Βουλγαρία, Πολωνία) του ευρωπαϊκού προγράμματος «Frames of European Common Life», στο οποίο συμμετέχει το Photometria Festival για την διετία 2013-2015, ώστε να καταστούν τα Ιωάννινα Ευρωπαϊκό Φεστιβαλικό Προορισμός.

Σας ευχαριστώ πολύ για τις σφαιρόστες απαντήσεις που μου δώσατε και σας εύχομαι καλή επιτυχία στο Festival! ●

Το χειρόγραφο του Καραχρήστου, μισοφαγωμένο από παντίκια (αντίγραφο) - Ιδιωτική συλλογή του Βασίλη Στεργίου, επίσης απόγονου των

Από το Χειρόγραφο του Καραχρήστου

και τρίχα από ουρά αλόγου, ενώ για νυστέρι το «κοπίδι για τασαρούσια». Επίσης περιγράφει και απεικονίζει χειρουργικά εργαλεία. Από τα χειρουργικά εργαλεία του Καραχρήστου, σώζεται μέχρι σήμερα, κληρονομιά του Αναστασίου Σερραφίμ Στεργίου, μια χειρουργική λαβίδα με την οποία έβγαζε τα βόλια από το κορμί των λαβωμένων.

Σε αντίθεση με το σύνολο των πρακτικών γιατρών εφάρμοζε αντισψαγία, για την οποία χρησιμοποιούσε: «οίνο κόλα, ζωμό μελέγιο και φοινικό οξύ». Το φοινικό οξύ είχε και τοπικές ανααισθητικές δράσεις, όπως προκύπτει από δημοσίευση το έτος 1872 στα «ανάλεκτα του Ασκληπιού». Πρόκειται για εργασία του Andre Smith με τίτλο «Αναίσθησια τοπική δια φοινικού οξέος». Στη δημοσίευση αυτή που μεταφράζεται από το Triβune μετ περιγράφονται οι τοπικές ανααισθητικές ιδιότητες του φοινικού οξέος μετά από ενστάλαξη στο δέρμα και η ανώδυνη αφαίρεση παρωνυχιδιών σε δύο ασθενείς. Αναφέρεται επίσης ότι η εμφύσηση δια ψεκαστήρος του φοινικού οξέος έχει ως αποτέλεσμα την ανααισθητοποίηση του βλεννογόνου των βρόγχων. (Ανάλεκτα: Smith Α. Αναίσθησια τοπική διά φοινικού οξέος. Ασκληπιός, 1872; τόμος ΙΑ, τεύχος Β: 113 - 114). Στο χειρόγραφο του Καραχρήστου υπάρχουν επίσης αναφορές για την αντιμετώπιση της διάρροιας, της λέπρας, για σταθεροποίηση καταγμάτων, για την αντιμετώπιση του πόνου, την αντιμετώπιση αήνιας των βρεφών. Υπάρχουν επίσης οδηγίες για την αντιμετώπιση τραυμάτων και κρυοληγημάτων σε άλογα και ημίονους, που ήταν την περίοδο εκείνη ότι πιο πολύτιμο είχε ο άνθρωπος. Ο Αναστάσιος Στεργίου αναφέρει ότι το βιβλίο αυτό που παρουσιάζουμε είναι αντίγραφο του βιβλίου που χρησιμοποίησε ο Καραχρήστος.

Για την προσφορά του Καραχρήστου αξίζει να σημειωθεί ότι την στιγμή που το Μεσολόγγι έδινε το δικό του αγώνα να κρατηθεί ελεύθερο, ο οπλαρχηγός Πάννης Ράγκος μπήκε στο Μεσολόγγι, προηγούμενως όμως ζήτησε από τον Καραϊσκάκη την άδεια να πάρει μαζί του τον Καραχρήστο για να προσφέρει τις υπηρεσίες του στο δοκιμαζόμενο λαό του Μεσολογγίου. Τον Καραχρήστο ακολουθούσαν οι συγχωριανοί του. Χρήστος Στεργίου και Δήμος άγνωστων λοιπών στοιχείων. Μετά την επανάσταση γύρισε στο Κρουονέρι και συνέχισε να εξασκεί το επάγγελμα του πρακτικού γιατρού. Το επάγγελμα του πατέρα του άσκησε και ο γιός του Γιώργος, τον οποίον το έκανε σε μεγάλη ηλικία. ●

«Η Συννεφιασμένη Κυριακή σίγουρα το αγαπημένο μου τραγούδι»

Μιλάει στην ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΝΩΜΗ ο διεθνώς Ελληνοκύπριος καταξιωμένος δημοσιογράφος **Πήτερ Παφίτης**

- Η Beyonce ήταν υπέροχη στην συνέντευξη, πολύ γλυκιά, αστεία και παιχνιδιάρικη
- Για τον ίδιο ο Χατζιδάκης είναι ένας γίγαντας της μουσικής του 20ου αιώνα

--- Συνέντευξη στον **Ελπιδοφόρο Ιντζέμπελη** ---

Μιλά σήμερα στην ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΝΩΜΗ ο καταξιωμένος διεθνώς Ελληνοκύπριος δημοσιογράφος Πήτερ Παφίτης. Ο κ. Παφίτης, δούλεψε ως συνεργάτης για τις εφημερίδες The Guardian, The Observer, Mojo και Q Magazine. Στη συνέχεια, το 2005, του προσφέρθηκε η θέση του επικεφαλής κριτικού της ροκ στους Times. Παρέμεινε εκεί μέχρι που παραιτήθηκε τον Οκτώβριο του 2010. Σήμερα μπορεί να μοιράζει το χρόνο του μεταξύ του να κάνει ραδιοφωνικά προγράμματα (κυρίως για το Radio 4) και γράφοντας σε διάφορες εκδόσεις.

Πήτερ από ποια ηλικία κατάλαβες ότι ενδιαφέρεσαι για την δημοσιογραφία;

Όταν ήμουν νέος, ζούσαμε πάνω από το εστιατόριο των γονιών μου στο Μπέρμιγχαμ. Το Λονδίνο ήταν πάνω από 160 χλμ μακριά. Δεν μου πέρανε από το μυαλό ότι θα μπορούσα ποτέ να βγάλω τα προς το ζην από το γράψιμο, διότι αυτό έκαναν οι έξυπνοι ενήλικες στο Λονδίνο. Αυτή η εξέλιξη μου φαινόταν απολύτως αδιανόητη. Αλλά, προφανώς, το ένα πράγμα οδηγεί στο άλλο, και μερικές φορές οι άλλοι βλέπουν σε σένα κάτι που δεν είχες συνειδητοποιήσει ότι υπήρχε εκεί. Ήμουν ένας πολύ μεγάλος θαυμαστής της μουσικής, αλλά και ποιος δεν είναι; Ίσως όμως, η αγάπη μου για τη μουσική ήταν πιο έντονη από όσο στους περισσότερους ανθρώπους. Άρχισα να αγοράζω δίσκους με το χαρτζιλίκι μου, στην ηλικία των εννέα, και ποτέ δεν έχω πραγματικά σταματήσει από τότε. Η αρχική μου μουσική μου γραφή ήταν μια διέξοδος για τον ενθουσιασμό που ένιωθα για τους αγαπημένους μου δίσκους. Στην ηλικία των 16, έβγαλα το δικό μου περιοδικό, χρησιμοποιώντας κάποια χρήματα που δανείστηκα από τη μητέρα μου. Για 150 λίρες σε μετρητά, το τμήμα εκτύπωσης στο κολέγιο μου συμφώνησε να εκτυπώσει 1.000 από τα περιοδικά και τα πήγα στα καταστήματα δίσκων μέσα και γύρω από το Μπέρμιγχαμ, ρωτώντας εάν θα μπορούσαν να τα πουλήσουν για μένα. Τα πούλησα επίσης και σε συναυλίες. Πήγαινα στους ανθρώπους και τους ρώταγα αν ήθελαν να τα αγοράσουν. Έβγαζα αυτά τα περιοδικά (fanzines) κατά διαστήματα μέχρι την ηλικία των 21, στο δεύτερο έτος μου στο πανεπιστήμιο. Εκείνη τη περίοδο, άρχισαν να ενδιαφέρονται για τη δουλειά μου οι εθνικές εφημερίδες για τη μουσική. Ένας κριτικός του Melody Maker, ο Jim Irvin, ήταν τραγουδιστής σε ένα γκρουπ που ονομαζόταν Furniture, στον οποίο είχα γράψει γράμματα ως θαυμαστής. Του είχα, επίσης, πάρει συνέντευξη για το fanzine μου, παλιότερα το 1986, λίγο μετά αφού οι Furniture είχαν κάνει μια επιτυχία στη Βρετανία με το τραγούδι Brilliant Mind. Όταν το περιοδικό μου έκπασε στο γραφείο του στο Melody Maker, θυμήθηκε το όνομά του και μου έγραψε μια επιστολή όπου με ρωτούσε αν θα ήθελα να δοκιμάσω τη συγγραφή της κριτικής συναυλιών για το Melody Maker. Αν ήταν αρκετά καλές, θα έμπαιναν στο περιοδικό. Πληρώθηκαν 28 λίρες για το πρώτο μου έργο. Μόνο τότε άρχισα να σκέφτομαι ότι ίσως θα μπορούσα πραγματικά να κερδίζω χρήματα από το γράψιμο. Πριν από αυτό, δεν τολμούσα καν να το πιστέψω. Φαινόταν πολύ καλό για να είναι αληθινό. Και ακόμα εξακολουθεί να μου φαίνεται έτσι.

Ποιο ήταν το πρώτο σου άρθρο και πώς ένιωσες όταν δημοσιεύτηκε;

Το πρώτο άρθρο μου που δημοσιεύτηκε ήταν μια κριτική ενός γκρουπ που ονομαζόταν The Sandkings σε ένα κλαμπ στο Coventry. Ο τραγουδιστής τους συνέχισε με μια τεράστια παγκόσμια επιτυχία που ονομαζόταν Spaceman, όταν δημιούργησε το γκρουπ Babylon Zoo.

Θεωρείσαι σπεσιαλίστα στην μουσική. Ποιο είδος όμως μουσικής είναι το αγαπημένο σου;

Δεν έχω ένα αγαπημένο είδος μουσικής. Υπάρχουν ορισμένες ιδιότητες στη μουσική στις οποίες ανταποκρίνομαι συναισθηματικά - αλλά αυτές δεν περιορίζονται σε ένα είδος. Μεγαλώνοντας σε ένα σπίτι όπου παιζόταν ελληνική μουσική - ρεμπέτικα, λαϊκά -, πιστεύω ότι με βοήθησε να αναπτύξω μια στενότερη σχέση με τη μελαγχολία της μουσικής. Τα πρώτα σοβαρά συγκροτήματα που ένιωσα ποτέ δικά μου ήταν οι Dexys Midnight Runners και οι Aztec Camera. Θυμάμαι ότι το καλοκαίρι του 1982 ήμουν στην Αθήνα και όταν επέστρεψα, το τραγούδι Come On Eileen των Dexys Midnight Runners ήταν νούμερο ένα.

Κατά περίεργο τρόπο, ακούω πολλές ομοιότητες μεταξύ της ελληνικής λαϊκής μουσικής και αυτού του τραγουδιού, ακόμα και τώρα. Το ίδιο καλοκαίρι στην Ελλάδα, θυμάμαι που άκουσα τους Velvet Underground για πρώτη φορά. Ο αδελφός μου αγόρασε το άλμπουμ τους από το δισκάδικο που (νομίζω) είχε η χήρα του Ξυλούρη. Έχω μια αμυδρή μνήμη της μητέρας μου που μου την έδειχνε σε μένα και μου έλεγε ποια ήταν.

Αργότερα, στα 16, μήκα στην Ινδική μουσική: όλα τα συγκροτήματα που επηρεάστηκαν από τους Smiths, τα οποία έβγαλαν δίσκους σε εταιρείες Ινδικές όπως η Creation και η Sarah. Αλλά όλο αυτό το διάστημα, γύρω στα 16, μαγαζιά μεταχειρισμένων αγοράζοντας παλιούς δίσκους disco και funk που κανείς δεν φαίνεται να ήθελε. Περίπου την ίδια εποχή, ανακάλυψα καλλιτέχνες της reggae όπως οι Lee Perry και Black Uhuru - και πάλι, η μελαγχολία στη μουσική τους πραγματικά με επηρέασε.

Η Soul μουσική και η ψυχεδέλεια των '60 παραμένουν επίσης σταθερά πάθη κατά τη διάρκεια των τελευταίων 20 ετών. Και το folk-rock μου έγινε επίσης μια εμμονή, πρώτα μέσα από το άλμπουμ των Waterboys "Fisherman's Blues", και στη συνέχεια πηγαίνοντας πίσω στα τέλη της δεκαετίας του '60 με τους Pentangle και Fairport Convention - και επίσης τους Byrds και Gene Clark. Όλο αυτό το διάστημα, ποτέ δεν έχω σταματήσει να αγαπάω και την καλή mainstream pop. Ένα καλό ποπ τραγούδι με μαζική αποδοχή είναι το πιο δύσκολο πράγμα να πετύχει.

Πριν από είκοσι χρόνια θυμάμαι που έγραφε στο περιοδικό Time Out. Τώρα σε ποια έντυπα και εφημερίδες γράφεις;

Έφγνα από το Time Out το 2002, λίγο μετά αφού είχε γεννηθεί η πρώτη μου κόρη. Ξαφνικά συνειδητοποίησα ότι το να εργάζομαι σε ένα γραφείο δεν ήταν κάτι που ήθελα πλέον να κάνω, έτσι ενώ προσπαθούσα να συντηρήσω μια οικογένεια, δούλεψα ως συνεργάτης για τις εφημερίδες The Guardian, The Observer, Mojo και Q Magazine. Στη συνέχεια, το 2005, μου προσφέρθηκε η θέση του επικεφαλής κριτικού της ροκ στους Times. Παρέμεινα εκεί μέχρι που παραιτήθηκα τον Οκτώβριο του 2010. Κοιτάζοντας πίσω, με εκπλήσσει που διήρκεσα για τόσο διάστημα.

Η αδρεναλίνη του να πρέπει να γράψεις τη κριτική μιας συναυλίας το ίδιο βράδυ για την εφημερίδα του επόμενου πρωινού είναι αφόρητη. Μερικοί άνθρωποι τα πάνε πολύ καλά με αυτό, αλλά σε μένα μου έκανε τη πίεση του αίματός μου να ανεβάζει στα ύψη. Παρόλο που είμαι περήφανος που τα κατάφερα, δεν θέλω ποτέ πια να ξαναβρώ τον εαυτό μου μέσα στο κλειστό στάδιο O2 Arena και να έχω να γράψω μια κριτική 750 λέξεων για τους Led Zeppelin μέσα σε 40 λεπτά και ξέροντας ότι αν δεν το κάνω έγκαιρα, δεν θα έχουν καμία κριτική της συναυλίας.

Επίσης, το να έχω μόλις 90 λεπτά για να γράψω μια μουσική

εκτίμηση 1500 - λέξεων της μουσικής του Michael Jackson - λίγες ώρες μετά το θάνατό του, ενώ βρίσκομαι σε ένα τροχόσπιτο στο Glastonbury - ήταν, το λιγότερο, αγχωτικό. Κατά κάποιο τρόπο, τα κατάφερα. Τώρα μπορώ να μοιράζω το χρόνο μου μεταξύ του να κάνω ραδιοφωνικά προγράμματα (κυρίως για το Radio 4) και γράφοντας σε διάφορες εκδόσεις. Τα πάντα είναι λίγο πιο χαλαρά και μπορώ να περνάω περισσότερο χρόνο με τη γυναίκα και τις κόρες μου.

Κάνεις από ότι μου είπες και ραδιοφωνικές εκπομπές. Γιατί το ραδιόφωνο εξακολουθεί να γοητεύει τους ανθρώπους;

Για μένα, το ραδιόφωνο σου επιτρέπει να πεις μια ιστορία με έναν διαφορετικό τρόπο. Είναι ένα πιο οικείο περιβάλλον, και προφανώς όταν έχεις περάσει πολλά χρόνια περιγράφοντας τη μουσική σε ανθρώπους που δεν μπορούν να την ακούσουν, είναι υπέροχο να είσαι σε θέση να χρησιμοποιείς τη μουσική με έναν πιο άμεσο τρόπο. Έχω κάνει πολλά ντοκιμαντέρ τώρα, συμπεριλαμβανομένων δύο σειρών για τα «χαμένα» άλμπουμ - κλασικούς δίσκους που είτε δεν βγήκαν ποτέ ή δίσκους που άδικα παραβλέφθηκαν όταν κυκλοφόρησαν. Παρουσίασα επίσης δύο σειρές από μια εκπομπή για το BBC 6 Music με τίτλο η Αναβίωση του Βινυλίου, η οποία ήταν μια διέξοδος για την αγάπη μου για το βινύλιο.

Πήρα συνέντευξη από μουσικούς σχετικά με τις συλλογές δίσκων τους και παίξαμε μόνο δίσκους βινυλίου. Αυτή τη περίοδο, παρουσιάζω τη δική μου εκπομπή συνεντεύξεων που ονομάζεται Long Player, η οποία είναι πραγματικά ακριβώς κάτι που εγώ και ο φίλος μου παραγωγός Paul Noble κάνουμε για δική μας ευχαρίστηση. Έχουμε παρατηρήσει ότι αυτές τις μέρες δεν υπάρχουν πολλές διέξοδοι για καταξιωμένους καλλιτέχνες να μιλήσουν επί μακρόν και λεπτομερώς για τη καριέρα τους.

Έτσι, με το Long Player κάνω ακριβώς αυτό: δημιουργώ ένα αρχείο από συνεντεύξεις με μερικούς από τους μεγαλύτερους μουσικούς της γενιάς τους, άνθρωποι όπως ο Neil Finn, Jimmy Webb, Clint Mansell, Paddy McAloon και Lloyd Cole. Έχουμε κάνει πέντε επεισόδια μέχρι τώρα, και η αντίδραση ήταν υπέροχη.

Πώς βλέπουν την δουλειά σου στην Αγγλία οι δημοσιογράφοι;

Για να είμαι ειλικρινής, εκτός ορισμένων μουσικών κύκλων, δεν είναι τεράστιος ο αριθμός των ανθρώπων που ξέρουν ποιος είμαι - και αυτό είναι εντάξει. Είμαι ευτυχής που έχω τον σεβασμό μερικών από τους συναδέλφους που σέβομαι.

Αλήθεια επισκέπτεσαι συχνά την πατρίδα;

Δεν επισκέπτομαι την Ελλάδα τόσο συχνά όσο θα ήθελα - αν και πριν από λίγα χρόνια, είχα την τύχη να πάω στην Αθήνα για μια εβδομάδα και να κάνω ένα ντοκιμαντέρ για το BBC Radio 4 που ονομαζόταν Ελληνικά Blues, το οποίο ήταν πραγματικά μια προσωπική ματιά σε μερικές από τις μουσικές που μεγάλωσα ακούγοντας.

Αυτό ήταν ένα προσωπικό αποκορύφωμα για μένα. Γνώρισα τον Νταλάρα και επισκέφθηκα το γιο του Μάνου Χατζιδάκη στο διαμέρισμα όπου ο ίδιος και ο πατέρας του ζούσαν. Αυτό ήταν μια τεράστια τιμή, γιατί για μένα ο Χατζιδάκης είναι ένας γίγαντας της μουσικής του 20ου αιώνα και το έργο του να κάνει το ρεμπέτικο αποδεκτό από τις μεσαίες τάξεις ήταν γενναίο και προνοητικό.

Ποια είναι η γνώμη σου για την δύσκολη οικονομική θέση που έχει η Ελλάδα αυτή την περίοδο;

Ακόμα κι αν νόμιζα ότι είχα κάποια γνώμη, δεν νομίζω ότι

θα είναι σωστό, ως κάποιος που δεν ζει στην Ελλάδα, να προσφέρω λύσεις για τη συνεχιζόμενη κρίση!

Ποια συνέντευξη σου έχει μείνει αξέχαστη;

Είχα την τύχη να συναντήσω και, σε ορισμένες περιπτώσεις, να συναναστρέφομαι μερικούς από τους μεγαλύτερους μουσικούς ήρωες μου. Το 1997, πήρα συνέντευξη από τους Bee Gees. Δεν είχα συνειδητοποιήσει τότε ότι είχαν τη φήμη ότι είναι ένα αρκετά δύσκολο συγκρότημα για να πάρεις συνέντευξη.

Αν το είχα συνειδητοποιήσει, δεν θα ήμουν αρκετά γενναίος για να τους ζητήσω να τραγουδήσουν ένα μήνυμα στον τηλεφωνητή μου - πράγμα το οποίο έπραξαν, με το I've Gotta Get A Message To You: "Αν θέλετε να αφήσετε ένα μήνυμα για τον Pete / Περιμένετε / Αφήστε όνομα και τον αριθμό σας μετά το μπιπ." Είναι πάντα ωραίο όταν παίρνεις συνέντευξη από κάποιον που έχει τη φήμη ότι είναι δύσκολο να πάρεις συνέντευξη και να πηγαίνει καλά.

Πήγα στο Ντύνεμπερ το 2008 για να πάρω συνέντευξη από τους Coldplay. Ο Chris Martin είχε παρατήσει στη μέση τις προηγούμενες δύο συνεντεύξεις του, γιατί δεν του άρεσε η προσωπική φύση των ερωτήσεων, έτσι προετοιμάστηκα πολύ προσεκτικά για τη συνέντευξη. Ήταν αρκετά προφανές ότι δεν ήθελε να μιλήσει για την ιδιωτική ζωή του, έτσι δεν προσπάθησα να τον ρωτήσω. Μετά την παράσταση, με κάλεσε πίσω σε μια ιδιωτική συγκέντρωση για τους φίλους και την οικογένεια και σεβάστηκε την εμπιστοσύνη του, βέβαια, με το να μην γράψω γι' αυτό το μέρος της βραδιάς.

Η Beyonce ήταν επίσης υπέροχη στην συνέντευξη. Πολύ γλυκιά, αστεία και παιχνιδιάρικη - το αντίθετο από αυτό που θα μπορούσατε να φανταστείτε για μια στερεωμένη ντίβα. Το αγαπημένο μου συγκρότημα ως παιδί ήταν οι Abba - οπότε μπορείτε να φανταστείτε πώς ένιωσα το 2002, όταν πήγα στη Στοκχόλμη και συνάντησα τους Benny και Bjorn. Ήταν συναρπαστικό να παρακολουθείς την δυναμική και των δυο μαζί. Ο Bjorn έχει μεγαλύτερη συναισθητική για το πώς εκλαμβάνεται από το κοινό και κολακεύεται περισσότερο από την αγάπη που έχουν οι άνθρωποι για τους Abba.

Ο Benny μοιάζει περισσότερο με τον «κυριαρχικό σύζυγο» σε αυτή τη σχέση. Κάποια στιγμή, η σχέση μας με ένα συγκρότημα περνάει σε κάτι πιο προσωπικό. Δεν νομίζω ότι έχω αφήσει ποτέ ένα συγκρότημα τόσο στην ενήλικη ζωή μου, όσο τους Pentangle, έτσι όταν μου ζήτησαν να γράψω στη θήκη με τα τέσσερα CD τους, ήμουν πέρα από ενθουσιασμένος. Όταν ο Bert Jansch πέθανε το 2011 και η σύζυγός του Λόρεν μου ζήτησε να μιλήσω στην κηδεία του, αυτό ήταν και παραμένει μια από τις μεγαλύτερες τιμές της ζωής μου.

Με ποιο ελληνικό τραγούδι η μάνα σου σε νανούριζε;

Αρκετά παραδόξως, η μητέρα μου ποτέ δεν μου τραγουδούσε! Δεν νομίζω ότι πίστευε ότι ήταν μια καλή τραγουδίστρια. Αλλά το τραγούδι που πάντα θυμάμαι να παίζει στο σπίτι ήταν η Συννεφιασμένη Κυριακή, οπότε νομίζω ότι αυτό είχε ένα παρόμοιο αποτέλεσμα!

Ποιο είναι το αγαπημένο σου τραγούδι;

Λοιπόν, η Συννεφιασμένη Κυριακή είναι, σίγουρα. Επίσης, ένα τραγούδι που ονομάζεται Il Treno Va από έναν Ιταλό τραγουδιστή που ονομάζεται Paolo Conte, ο οποίος πιστεύω ότι είναι πιο δημοφιλής στην Ελλάδα από ό, τι στο Ηνωμένο Βασίλειο και το Soy Infeliz - ένα τραγούδι από την Lola Beltran, που άκουσα για πρώτη φορά στην ταινία του Pedro Almodovar «Γυναίκες στα πρόθυρα νευρικής κρίσης». Αυτή τη στιγμή, είμαι παθιασμένος με το νέο άλμπουμ των Elbow "The Take-Off And Landing Of Everything". Και, επίσης, με το "The 2 O'Clock Waltz" από ένα Ιρλανδικό συγκρότημα που λέγεται The Stars Of Heaven. Αυτό ήταν το τραγούδι που έπαιξα στη σύζυγό μου το βράδυ που της ζήτησα να βγει έξω μαζί μου. Επίσης, και πάρα πολλά για να αναφέρω τραγούδια των Abba, Pentangle και Nick Drake.

Τι θα πρότεινες στους αναγνώστες που θα διαβάσουν την συνέντευξή σου;

Σας ευχαριστώ που διαβάσατε μέχρι εδώ. Επίσης, αν υπάρχουν Ελληνικοί ραδιοφωνικοί σταθμοί που θα ήθελαν να κάνουν μια εκπομπή για αυτούς, ίσως μια για τις 4 τα χαράματα όταν δεν ακούει κανείς, όπου θα παίζω ελληνική και αγγλική μουσική από όλες τις εποχές, θα πραγματοποιούσα επιτέλους, μία από τις εναπομεινάνες φιλοδοξίες μου. Αυτά, δεν έχω κάτι άλλο να πω. ■

■ **Θερμές ευχαριστίες, για την μετάφραση, στον κ. Χρήστο Γεωργιάδη καθηγητή Αγγλικής Φιλολογίας**

www.elliniki-gnomi.eu

η εφημερίδα που διαβάζεται και... **online!**

Τώρα η **υπεύθυνη** **ενημέρωση** απέχει ένα... κλικ!

Η ενημέρωση δεν είναι πια για το σύγχρονο άνθρωπο μια απλή ανάγκη. Είναι δικαίωμα και μάλιστα από τα σπουδαιότερα. Οι πολιτικές και χρηίγορες μεταβολές στην οικονομία, στην κοινωνία και την πολιτική, η αλληλεπίδραση των γεγονότων, οι διεθνείς συγκυρίες, ο ευρύς κύκλος ενδιαφερόντων, η επέκταση των επαγγελματικών δραστηριοτήτων έξω από τα εθνικά σύνορα, η αμοιβαioτητα των διεθνών σχέσεων, η αλληλεπίδραση των προβλημάτων και γενικότερα η συνεχής του σύγχρονου κόσμου απαιτούν πλήρη, έγκαιρη, υπεύθυνη και αντικειμενική ενημέρωση. Σε συνδυασμό με την πολύχρονη έντυπη έκδοση της εφημερίδας «**Ελληνική Γνώμη**», που έχει καθιερωθεί ως μία ψύχραιμη και αντικειμενική άποψη καταγραφής και ανάλυσης των γεγονότων, έχετε πλέον πρόσβαση καθημερινά σε ό, τι συμβαίνει στην Ελλάδα και σε όλο τον κόσμο!

Διαφημιστείτε φθηνά και αποτελεσματικά!

Επικοινωνήστε με το τηλ. **0030-24310-78272** ή στο email **info@elliniki-gnomi.eu** και δώστε τη δυνατότητα στην επιχείρησή σας, με το μικρότερο κόστος, να γίνει γνωστή σε όλο τον κόσμο!

• Συνεντεύξεις • Άρθρα • Πολιτική • Κοινωνία • Απόψεις • Ρεπορτάζ • Ειδήσεις
• Οικονομία • Επικαιρότητα • Ομογένεια • Πολιτισμός • Ιστορία • Ανακοινώσεις
για την έγκυρη και έγκαιρη ενημέρωσή σας www.elliniki-gnomi.eu

«Η καρδιά πάντα με γοήτευε!»

Μιλά σήμερα στην “ΕΓ” ο διαπρεπής καρδιοχειρουργός Δρ. **Αριστοτέλης Πάνος**, με τη διεθνή λαμπή ακαδημαϊκή του εξέλιξη και τις πρωτοποριακές καρδιοχειρουργικές επεμβάσεις του, ένας από τους λαμπρούς Έλληνες επιστήμονες της διασποράς

--- Συνέντευξη στον **Αποστόλη Ζώνη**

Ο **Αριστοτέλης Πάνος** είναι ομογενής έλληνας εξ Ελβετίας και ένας εκ των ελλήνων επιστημόνων της Ελληνικής Διασποράς που διαπρέπουν στο Εξωτερικό αλλά και στη Πατρίδα μας. Γεννήθηκε στη Γενεύη –Ελβετία το 1966 από έλληνες γονείς και ο πατέρας του ήταν εκεί ως καρδιολόγος. Μεγάλωσε και σπούδασε Βιολογία και στη συνέχεια Ιατρική στην ίδια πόλη. Ειδικεύτηκε στη Καρδιοχειρουργική και Αγγειοχειρουργική στο Πανεπιστημιακό Νοσοκομείο της Γενεύης.

ΣΥΝΕΧΙΣΕ με υπερειδικευση στα πανεπιστημιακά νοσοκομεία της Λυώνος (Louis Pradel) και των Παρισίων (Pitié-Salpêtrière και Broussais). Ήταν διευθυντής καρδιοχειρουργικής κλινικής του Παν. Νοσοκομείου της Γενεύης ως το 2009 και Υφηγητής και Privat Dozent της Ιατρικής σχολής της Γενεύης απο το 2007. Ήρθε στην Ελλάδα προ πενταετίας περίπου και μάλιστα σε μια εποχή που η Πατρίδα μας άρχισε να μαστιάζεται από μεγάλες κρίσεις πάσης φύσεως και κυρίως οικονομική, τη στιγμή που πολλοί νέοι έλληνες επιστήμονες εγκατέλειπαν τη Χώρα μας. Με την αφιξή του στην Ελλάδα, ονομάστηκε Διευθυντής στη Γ΄ Καρδιοχειρουργική Κλινική του Νοσοκομείου «Υγεία» Αθηνών. Ο κ. Πάνος καθιέρωσε στην Ελλάδα πρωτοποριακά και μοναδικά, την Καρδιοχειρουργική Αιχμής και κυρίως την ΕΝΔΟΣΚΟΠΙΚΗ και ΡΟΜΠΟΤΙΚΗ Καρδιοχειρουργική (δηλ. χωρίς διάνοιξη του θώρακα). Απο το 2009, έχει χειρουργήσει εκαντοντάδες ασθενείς με ενδοσκοπικές και ρομποτικές καρδιοχειρουργικές τεχνικές, με άριστα αποτελέσματα και αυτά τα αποτελέσματα έχουν παρουσιαστεί σε πολλά διεθνή επιστημονικά περιοδικά και συνέδρια. Την ανωτέρω Καρδιοχειρουργική Αιχμής (Ενδοσκοπική και Ρομποτική) καθιέρωσε ο κ.Πάνος και στην Ελβετία. Τα ιδιαίτερα ενδιαφέροντά του στη χειρουργική είναι η επιδιόρθωση των βαλβίδων της καρδιάς, η ελάχιστα επεμβατική καρδιοχειρουργική, η ρομποτική καρδιοχειρουργική καθώς και η χειρουργική και ενδοαγγειακή θεραπεία της αορτής. Είναι συγγραφέας 3 διδακτορικών εργασιών και πλήθους διεθνώς δημοσιευμένων εργασιών με διακρίσεις αριστείας και διεθνή πανεπιστημιακή εκπαίδευση στη Καρδιοχειρουργική καθώς και πλούσιο Διδακτικό, Ερευνητικό και Συγγραφικό ιατρικό έργο συνεχώς αυξανόμενο. Ο κ. Πάνος είναι ο έλληνο-ελβετός καρδιοχειρουργός «που χειρουργεί πάντοτε με ελβετική ακρίβεια.....», όπως τον αποκαλούν σήμερα στην Ελλάδα. Έχει επίσης σημαντική ανθρωπιστική δραστηριότητα με χειρουργικές αποστολές σε υπο ανάπτυξη χώρες δια μέσου της φιλανθρωπικής οργάνωσης με την επωνυμία «GREEK HEART», που δημιουργήσε και λειτουργεί με δυναμισμό και ζήλο για δωρεάν καρδιοχειρουργικές επεμβάσεις καθώς και συμβουλές για την οργάνωση καρδιοχειρουργικών κέντρων σε αυτές τις χώρες.

«Πολλοί νομίζουν ότι κάνω μόνο ρομποτική χειρουργική! Δεν είναι έτσι. Η ρομποτική και θωρακοσκοπική χειρουργική είναι το πιο προχωρημένο στάδιο της καρδιοχειρουργικής και έτσι πρέπει κανείς να γνωρίζει πολύ καλά την κλασική καρδιοχειρουργική πριν να μπορεί να ασχοληθεί με την ρομποτική. Είναι σαν ένα παιδί που πρώτα πρέπει να μάθει να περπατάει καλά και μετά να μάθει να τρέχει».

Αυτά τα λόγια ανήκουν στον διαπρεπή καρδιοχειρουργό Δρ. **Αριστοτέλη Πάνο**, ο οποίος διακρίνεται για τη διεθνή λαμπή ακαδημαϊκή του εξέλιξη και τις πρωτοποριακές καρδιοχειρουργικές επεμβάσεις του, έχοντας παρουσιάσει το επιστημονικό έργο του κορυφαία ΜΜΕ σε όλο τον πλανήτη. Ο Δρ. Αριστοτέλης Πάνος είναι γιος του γνωστού καρδιολόγου Ιωάννη Πάνου.

■ Η συνέντευξη

–Δύο πρωτοποριακές καρδιοχειρουργικές επεμβάσεις που έγιναν με απόλυτη επιτυχία και για πρώτη φορά στην Ελβετία στη πόλη της Γενεύης με το Ρομπότ DA VINCI, πραγματοποιήθηκαν αποκλειστικά από εσάς... Μπορείτε να αναφερθείτε πιο αναλυτικά σε αυτές; Ποιά άλλα ευεργέτηματα αποκομίζουμε με το Ρομπότ Ντα Βίντσι;

«Ασχολούμαι από το 1997 με την ελάχιστα επεμβατική καρδιοχειρουργική και έτσι ήμουν μέρος όλης της εξέλιξης σε αυτόν το τομέα. Από το 2001 ήμουν υπεύθυνος του τμήματος ρομποτικής και ελάχιστα επεμβατικής καρδιοχειρουργικής του Πανεπιστημιακού νοσοκομείου της Λυών και κατόπιν της Γενεύης όπου και πήρα τη θέση του Privat Dozent το 2007. Το Δεκέμβριο του 2008 πραγματοποιήσα την πρώτη επέμβαση επιδιόρθωσης της μιτροειδούς βαλβίδας με το ρομπότ Ντα Βίντσι στην Ελβετία και τον Απρίλιο του 2012 την πρώτη επέμβαση μπαι-πας, πάλι στη Γενεύη με το ρομπότ Ντα Βίντσι. Λόγω των πρωτοποριακών χαρακτήρα αυτών των επεμβάσεων υπήρξε ευρεία κάλυψη από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης σε ελβετικό και πανευρωπαϊκό επίπεδο. Αυτή η επέμβαση επιτρέπει στον ασθενή αφενός να διατηρήσει τη βαλβίδα του δηλ. αποφεύγουμε την αντικατάστασή της με τεχνητή βαλβίδα και αφετέρου αποφεύγεται η κλασική διάνοιξη του θώρακα του ασθενή (μέση στερνοτομή). Όλη η επέμβαση γίνεται μέσα από μικρές οπές, ανάμεσα από τα πλευρά του ασθενή. Τα ειδικά εργαλεία και η κάμερα του Ντα Βίντσι εισάγονται μέσα από αυτές τις μικρές οπές στο θώρακα του ασθενή και ελέγχονται από τον χειρουργό μέσω μιας κονσόλας που βρίσκεται 1 με 2 μέτρα πιο μακριά από τον ασθενή. Ο χει-

Φoto: Δρ. Αριστ. Πάνος

ρουργός εκτελεί όλη την επέμβαση με τρομερή ακρίβεια έχοντας μια τρισδιάστατη όραση και εκτελώντας χειρισμούς σε κοιλότητες που χωρίς τη βοήθεια του ρομπότ δεν θα μπορούσαν να επιτευχθούν. Επιπλέον χάριν σε αυτή τη μέθοδο ο ασθενής μπορεί να κινητοποιηθεί πλήρως ήδη την επόμενη μέρα της επέμβασης, συντομεύεται η παραμονή στο νοσοκομείο, αποφεύγονται οι πολλές μεταγγίσεις αίματος, ο μετεγχειρητικός πόνος είναι σχεδόν ανύπαρκτος και το αισθητικό αποτέλεσμα απaráμιλλο μιας και οι τομές είναι πολύ μικρές και στις γυναίκες τοποθετούνται κάτω από το στήθος. Βέβαια, για αυτή τη μέθοδο χρειάζεται ειδική και μακρά εκπαίδευση του χειρουργού”.

–Μπορούμε να πούμε ότι το ρομπότ αποτελεί το μέλλον στην σύγχρονη ιατρική; Ποια η άποψή σας;

“Εδώ και αρκετά χρόνια, σε όλες τις ειδικότητες, γίνεται μια προσπάθεια ελαχιστοποίησης του τραύματος που προκαλεί η χειρουργική αντιμετώπιση των ασθενών. Το ρομπότ ήρθε να καλύψει αυτήν την ανάγκη επιτρέποντας όπως αναφέραμε πριν, την εκτέλεση σύνθετων χειρουργικών επεμβάσεων μέσα από μικρές τομές, ελαχιστοποιώντας την επιβάρυνση του οργανισμού. Στην καρδιοχειρουργική αναπτύχθηκαν όμως και άλλες μέθοδοι ελάχιστα επεμβατικής χειρουργικής που ήρθαν να συμπληρώσουν το ρομπότ όπως η βίντεο-υποβοηθούμενη (video-assisted) θωρακοσκοπική καρδιοχειρουργική που μας επιτρέπει, σε ορισμένες παθήσεις, όπως η ανεπάρκεια η στένωση της μιτροειδούς και αορτικής βαλβίδας, να επιτύχουμε το ίδιο καλό χειρουργικό αποτέλεσμα χωρίς την δαπανηρή αρωγή του Ντα Βίντσι. Θα μπορούσαμε να παρομοιάσουμε αυτή την τεχνική με τη λαπαροσκοπική χειρουργική της χολής που όλοι μας γνωρίζουμε. Έτσι πιστεύω ότι το μέλλον της χειρουργικής θα είναι η γενίκευση των ελάχιστα επεμβατικών μεθόδων με τη βοήθεια νέων συστημάτων τύπου ρομπότ που θα είναι όλο και πιο «έξυπνα» και θα μας «βοηθήν» καλλίτερα. Ένα από τα σημαντικά

Φoto: Δρ. Αριστ. Πάνος

προβλήματα του ρομπότ είναι η έλλειψη απτικής αίσθησης, δηλαδή όταν τραβάμε τους ιστούς η τα ράμματα δεν αισθανόμαστε την αντίσταση τους με συνέπεια τον κίνδυνο ρήξης των. Ο χειρουργός μαθαίνει έτσι να «αισθάνεται» με τα μάτια και να αποφεύγει να σπάσει π.χ. το ράμμα. Η τεχνολογία σε λίγο θα μπορεί να μας δώσει και αυτή την αίσθηση πάνω στα νέα χειρουργικά συστήματα. Βέβαια αυτά τα συστήματα δεν θα μπορούσαν αλλά και δεν είναι ο σκοπός τους να αντικαταστήσουν το χειρουργό ο οποίος θα έχει τον τελικό και απόλυτο έλεγχο του συστήματος. Έτσι η «αυτονομία» του ρομπότ όπως αυτή την βλέπουμε στα έργα επιστημονικής φαντασίας δεν είναι δυνατή”.

–«Οι παλαιότεροι γιατροί έζησαν ένα μύθο γύρω από τη καρδιοχειρουργική γιατί αυτή ήταν σε φάση ανάπτυξης. Η γενιά μου ανακάλυψε ότι η καρδιά είναι απλώς ένα όργανο, όπως όλα τα άλλα και μάλιστα πολύ ανθεκτικό». Αυτά τα λόγια ανήκουν σε εσάς. Τι θέλετε ακριβώς να πείτε;

“Ένας ονομαστός χειρουργός στις αρχές του προηγούμενου αιώνα, είχε πει ότι “όποιος χειρουργός τολμήσει να βάλει ράμμα στην καρδιά δεν αξίζει πλέον το σεβασμό των συναδέρφων του”! Στα μέσα της δεκαετίας του 50 άρχισα να βλέπουμε ότι η καρδιά είναι ένα όργανο σαν τα άλλα με τη διαφορά ότι κινείται/πάλλεται και κατά συνέπεια πρέπει να λάβουμε υπ’ όψιν μας αυτή την ιδιαιτερότητα για να την επιδιορθώσουμε με αποτελεσματικότητα. Έτσι άρχισε η απομυθοποίηση της καρδιοχειρουργικής. Είδαμε ότι με τους σωστούς χειρισμούς μπορούμε να επιτύχουμε θεαματικά αποτελέσματα. Όλες αυτές οι πρόοδοι δεν θα ήταν φυσικά δυνατές χωρίς τη βοήθεια της εξωσωματικής κυκλοφορίας δηλ του μηχανήματος που αντικαθιστά την καρδιά και τους πνεύμονες κατά τη διάρκεια που η καρδιά είναι σταματημένη”.

–Έχετε αντιμετωπίσει περιστατικά για τα οποία είχατε πιστέψει πως δεν θα πάνε καλά αλλά τελικά τα κατάφεραν; Δηλαδή μέσα στο χειρουργείο εκτός από την επιστημονική ομάδα υπάρχει και ο θεός;

“Χειρουργώ συχνά δύσκολα περιστατικά που συνήθως έχουν χαρακτηριστεί ως “ανεγχείρητα”. Αυτοί οι ασθενείς μπορούν να εμφανίσουν κατά τη διάρκεια του χειρουργείου ή και στη μετεγχειρητική περίοδο σοβαρές επιπλοκές αλλά τελικά τα κατάφεραν! Ναι πιστεύω ότι υπάρχει και θεός. Μεγάλη σημασία για την καλή έκβαση των χειρουργικών ασθενών έχει η μετεγχειρητική περίοδος. Πολλοί πιστεύουν, δυστυχώς ακόμη και συνάδερφοι χειρουργοί, ότι το έργο του χειρουργού τελειώνει στην έξοδο του χειρουργείου. Δεν είναι όμως έτσι, ο χειρουργός πρέπει να παρακολουθεί συνεχώς τους ασθενείς του σε όλα τα στάδια της ανάρρωσής τους και αυτός είναι ο λόγος που πιστεύω ακράδαντα στη μεγάλη σημασία της πρωινής και βραδινής επίσκεψης στο κρεβάτι του ασθενούς, όπως επίσης στην άριστη επικοινωνία του χειρουργού και της ομάδας του”.

–Πιστεύετε πως η καρδιά είναι κάτι το χειροπιαστό, το πολύ δυναμικό, που τη βλέπουμε να κινείται;

“Η καρδιά είναι ένα όργανο που πάντα με γοήτευε! Από τα παιδικά μου χρόνια χάριν στις εξηγήσεις του πατέρα μου, του γνωστού καρδιολόγου Ιωάννη Πάνου, η λειτουργία της καρδιάς με συνεπέρθε, μου άρεσε η δυναμικότητα του έργου της καθώς και η αμεσότητα με την οποία ανταποκρίνεται σε αυτά που της ζητάμε π.χ. όταν πάμε να τρέξουμε ανεβάζει άμεσα τους παλμούς της για να μας επιτρέψει να τρέξουμε! Με την ίδια αμεσότητα αντιδρά και στις χειρουργικές θεραπείες. Μπορούμε να δούμε αμέσως το αποτέλεσμα της πράξης μας. Βέβαια με την ίδια ταχύτητα μπορούμε να χάσουμε τον ασθενή όταν η θεραπεία δεν είναι η κατάλληλη η λόγω μιας επιπλοκής. Όταν πιάνεις τη καρδιά στο χέρι σου τη στιγμή που χτυπάει είναι μια αίσθηση μοναδική που δεν τη συντηρείς καμία φορά και αυτό κάθε φορά σου θυμίζει το μεγαλείο της ζωής!

Αυτή η γοητεία για την καρδιά και τη λειτουργία της ήταν αφορμή να αναπτύξω αρκετές πρωτοποριακές τεχνικές για την χειρουργική επιδιόρθωση των βαλβίδων της καρδιάς (βαλβιδοπλαστική) καθώς και στη χειρουργική της αορτής. Αυτές οι τεχνικές έχουν γίνει γνωστές παγκοσμίως μέσα από τις πολλαπλές διεθνείς δημοσιεύσεις και παρουσιάσεις σε συνέδρια.

Πολλοί νομίζουν ότι κάνω μόνο ρομποτική χειρουργική! Δεν είναι έτσι. Η ρομποτική και θωρακοσκοπική χειρουργική είναι το πιο προχωρημένο στάδιο της καρδιοχειρουργικής και έτσι πρέπει κανείς να γνωρίζει πολύ καλά την κλασική καρδιοχειρουργική πριν να μπορεί να ασχοληθεί με την ρομποτική. Είναι σαν ένα παιδί που πρώτα πρέπει να μάθει να περπατάει καλά και μετά να μάθει να τρέχει”.

–Ποιά είναι τα επόμενα σχέδιά σας;

Απο το 2008, έχω χειρουργήσει εκαντοντάδες ασθενείς με ενδοσκοπικές καρδιοχειρουργικές τεχνικές, με άριστα αποτελέσματα και αυτά τα αποτελέσματα έχουν παρουσιαστεί σε πολλά διεθνή επιστημονικά περιοδικά και συνέδρια. Έτσι στις αρχές Μαΐου και Ιουνίου θα παρουσιάσω αυτή την εμπειρία στη Νέα Υόρκη και στο Ιντερλάκεν αντίστοιχα. Επιπλέον και με τη βοήθεια του καρδιολόγου πατέρα μου αναπτύσσουμε στην Ελλάδα τον καρδιοχειρουργικό τουρισμό διεθνώς με την επωνυμία «Διεθνές καρδιοχειρουργικό τουριστικό καταφύγιο στην Ελλάδα».

«Υψηλόβαθμη επίσκεψη στη γενέτειρα ενός ήρωα»

Η ε/φ **Zurcher Unterlander** φιλοξενεί άρθρο της δημοσιογράφου **Caroline Bosser**, υπό τον τίτλο “Υψηλόβαθμη επίσκεψη στη γενέτειρα ενός ελληνικού ήρωα”, με αφορμή την πρόσφατη επίσκεψη του πρέσβη της Ελλάδας στην Ελβετία, κυρίου **Χαράλαμπου Μάνεση**, στο **Schofflisdorf**, γενέτειρα του ελβετού φιλέλληνα, **Johann Jakob Meyer**.

ΣΤΟ ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟ ΜΕΡΟΣ, το άρθρο αναφέρει ότι ο Έλληνας Πρέσβης, κ. Χ.Μάνεσης, μετέβη στο Schofflisdorf ως επικεφαλής αντιπροσωπείας, απαρτιζόμενης από τον επίτιμο Έλληνα πρόξενο Ζυρίχης, τον επικεφαλής της ελληνο-ορθόδοξης εκκλησίας Ζυρίχης, τον πρόεδρο της ελληνικής κοινότητας Ζυρίχης και λοιπούς εκπροσώπους ελληνικών κοινοτήτων.

Για το λόγο της εν λόγω επίσκεψης θα πρέπει να ανατρέξει κανείς 200 περίπου χρόνια πίσω, (1826), την εποχή δηλαδή που ο Ελβετός, φιλέλληνας, **Johann Jakob Meyer**, ευρισκόμενος στην Ελλάδα και δι στο πολιορκούμενο Μεσολόγγι, στήριξε τους Έλληνες στον εθνικό-απελευθερωτικό τους αγώνα εναντίον της τουρκοκρατίας. Η έξοδος του Μεσολογγίου σημειώνει σε σχόλιο της η δημοσιογράφος, αποτελεί τη βάση για τη σύσταση ενός “εθνικού Μύθου”, επί του οποίου εδράζεται μέχρι σήμερα η εθνική αυτοσυνειδησία των Ελλήνων.

Η ιστορική σχέση και η φιλία μεταξύ των δύο αδελφοποιημένων πόλεων, Schofflisdorf και Μεσολογγίου, διαρκεί 23 χρόνια, ενώ εδώ και μια περίπου δετία υπάρχει στενή συνεργασία μεταξύ του προέδρου της κοινότητας, Schloflisdorf, κ Alois Buchegger και των Ελλήνων συναδέλφων του, από το Μεσολόγγι, γεγονός που πιστοποιείται από την προγραμματισμένη, για αυτή την εβδομάδα, επίσκεψη Buchegger στην Ελλάδα.

Με αφορμή το εν λόγω ταξίδι, ο Έλληνας Πρέσβης στην Ελβετία, κ Χ.Μάνεσης, θέλησε να γνωρίσει τη γενέτειρα του φιλέλληνα Meyer, υπογραμμίζοντας τα εξής: ‘..εκτιμάμε και υπολογίζουμε πολύ τον τόπο σας (Schofflisdorf) (...), ‘ορισμένα πράγματα οφείλουμε να τα μαθαίνουμε τόσο εμείς όσο και τα παιδιά μας’ (...) ‘για το λόγο αυτό επιθυμούμε να γίνει ευρύτερα γνωστή αυτή η σχέση και να υπάρξει εμβάθυνση της συνεργασίας’. Επιπρόσθετα, το δημοσίευμα υπογραμμίζει ότι ο Έλληνας πρέσβης πρότεινε ως ιδέα την ίδρυση βιβλιοθήκης, με ελληνικά βιβλία, στο Schofflisdorf.

Από την πλευρά του ο A.Buchegger, επεσήμανε ‘την ανάγκη εμβάθυνσης της ανωτέρω σχέσης’, αποκαλύπτοντας ότι ‘όραμα’ του αποτελεί ‘η ανταλλαγή νέων’ μεταξύ των δυο πόλεων.

Τέλος, έκανε λόγο για ύπαρξη ‘συναντιληψής’ ανάμεσα στις δυο πλευρές, η οποία εκπορεύεται από την αλληλογνωριμία και την αλληλεπίγνωση της νοοτροπίας, των εμπειριών και της μοναδικότητας μεταξύ των δυο λαών, ενώ ευχήθηκε η εν λόγω επίσκεψη να αποτελέσει έναυσμα για την ώθηση της υλοποίησης του εγχειρήματος που αφορά τους νέους. ■

ΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΥΠΟΥ & ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΓΕΝΕΥΗΣ

ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΑΡΧΑΙΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟ ΣΤΗΝ ΓΑΛΛΟΦΩΝΗ ΕΛΒΕΤΙΑ

■ Στις 4 Απριλίου 2014 πραγματοποιήθηκαν τα επίσημα εγκαίνια της Έκθεσης **Alexandrie La Divine** στο **Ίδρυμα Bodmer** στη Γενεύη την οποία επιμελείται ο ελληνικής καταγωγής Διευθυντής του Μουσείου κ. **Μελάς**. Στην Έκθεση αυτή, η οποία πραγματοποιήθηκε σε συνεργασία με την Λαυρεντιανή Βιβλιοθήκη της Φλωρεντίας και τη συλλογή **Jean –Claude Gan-**

dur, παρουσιάζονται πρότυπα βιβλία αρχαίων Ελλήνων φιλοσόφων. Επίσης εκτίθενται νάπησοι, και χειρόγραφα, από την πιο αναγνωρισμένο κύρους συλλογή των Μεδίκων και των αρχαιολογικών αντικειμένων της συλλογής Jean Claude Gandur. Επίσης περιλαμβάνονται σαράντα πρωτότυπες φωτογραφίες, έτσι ώστε το σύνολο των Εκθεμάτων να προσφέρει στους επισκέπτες ένα παράθυρο στο φως της Αλεξάνδρειας. Η εν λόγω Έκθεση θα διαρκέσει έως στις 31 Αυγούστου 2014. <http://fondationbodmer.ch/>

■ Κατά το διάστημα από 21.2 έως 9 Ιουνίου 2014 επί-

σης, πραγματοποιείται Έκθεση του Ιδρύματος Pierre Gianadda στο Martigny με τίτλο **«Η Ομορφιά του σώματος στην Αρχαία Ελλάδα»**. Κατά την Έκθεση ο επισκέπτης οδηγείται σε μια εκλεκτική διαδρομή όπου η ομορφιά του ανδρικού και γυναικείου σώματος σε διάφορες φάσεις και δραστηριότητες όπως στον αθλητισμό, τη γέννηση, το γάμο και το θάνατο, την αγάπη και την επιθυμία, τεκμηριώνεται με Εκθέματα, από τα πλέον σημαντικά, του Βρετανικού Αρχαιολογικού Μουσείου. <http://www.gianadda.ch/>

■ Επίσης κατά το διάστημα από 31.1 έως 27 Απριλίου

2014, πραγματοποιείται Έκθεση στο Αρχαιολογικό Μουσείο της Γενεύης με θέμα **«Σώμα και Πνεύμα. Μιατις στην αρχαιότητα της Μεσογείου»** Η έκθεση παρουσιάζει πρωτότυπα ελληνικά και μερικά εξαιρετικά ρωμαϊκά αντίγραφα, αρχαίων ελληνικών γλυπτών και αγγείων από την αρχαϊκή εποχή έως και τα ύστερα ρωμαϊκά χρόνια. <http://institutions.ville-geneve.ch/fr/mah/>
Οι τρεις αυτές Εκθέσεις που πραγματοποιούνται την περίοδο αυτή, αναδεικνύουν με εξαιρετικό τρόπο τον αρχαίο ελληνικό πολιτισμό στην γαλλόφωνη Ελβετία.
ΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΥΠΟΥ & ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΓΕΝΕΥΗΣ

SMART 500

[illegible]